

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษากาว่าการผลิตและการตลาด

เยื่อกระดาษและกระดาษคราฟท์เพื่อการส่งออก

A Study on Production and Marketing of the Exportation
of Pulp and Kraft Paper

ของ

นางสาวศิริกุล วิบูลสันติ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536

ACC. NO.....
Date Received..... 3 ส.ค. 2537
Call No.....

อาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตพิเศษ

[Signature] , 16 พ.ย. 2536

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานวย แสงนารี)

กรรมการบัณฑิตพิเศษ

[Signature] , 16 พ.ย. 2536

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิสิทธิ์ แก้วฉา)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] , 16 พ.ย. 2536

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา สิทธิโชค)

14422

7 ส.ค. 2541

2101.
44487
2536

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาภาวะการผลิตและการตลาด
เยื่อกระดาษและกระดาษคราฟท์เพื่อการส่งออก
A Study on Production and Marketing
of the Exportionof Pulp and Kraft Paper

T097931

โดย

นางสาวศิริกุล วิบูลสันติ

ร.พ.
ศ.พ.ช.
2536

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....97931
วัน,เดือน,ปี.....

เสนอ

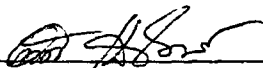
ภาควิชาบริหารธุรกิจ เกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจ เกษตร)

พ.ศ. 2536

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาภาวะการผลิตและการตลาดเยื่อและกระดาษคราฟท์เพื่อการส่งออก
โดย : นางสาวศิริกุล วิบูลสันติ
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)
สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : , 15 / พ.ย. / 2536
(อำนวยการ แสงเนรี)

อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ทั้งภายนอกประเทศ และภายในประเทศอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะกระดาษคราฟท์ซึ่งเป็นกระดาษที่ทำการผลิตมากที่สุด และส่งออกมากที่สุด สามารถทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยปีละนับร้อยล้านบาท ดังนั้นการศึกษาการส่งออกกระดาษคราฟท์ของประเทศไทย จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะทำใหทราบถึงสภาพการผลิต การตลาด การส่งออก และแนวโน้มของอุตสาหกรรมในอนาคต ตลอดจนปัญหา หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตเยื่อและกระดาษคราฟท์ให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษาถึงสภาพของอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษคราฟท์ความต้องการใช้เทียบกับกระดาษชนิดอื่น ๆ สภาพการตลาดส่งออกและการนำเข้า รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เสนอแนะทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการส่งออกกระดาษคราฟท์ของไทยต่อไป วิธีการศึกษากระทำโดยการรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ค้ากระดาษ ฤทธิมณี เจ้าหน้าที่การค้าของบริษัท บูนซีเมนต์ไทย จำกัด และข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนต่าง ๆ โดยใช้เวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2525-2535 เป็นเวลา 10 ปี

ผลการศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อเทียบกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความต้องการใช้เยื่อกระดาษที่มีเพิ่มขึ้น

เมื่อความต้องการใช้เยื่อกระดาษมีมากกว่าปริมาณที่ผลิตได้ภายในประเทศ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากประเทศแถบยุโรปและอเมริกา ซึ่งปริมาณการนำเข้าแต่ละปีก็ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับราคา และปริมาณความต้องการในประเทศ ทางด้านราคาจำหน่ายเยื่อภายในประเทศนั้น ยังคงมีราคาสูงกว่าเยื่อนำเข้าที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ส่วนการส่งออกนั้นก็ขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ภายในประเทศเช่นกัน จึงมีปริมาณการส่งออกไม่แน่นอน โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญคือ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินเดีย ไต้หวัน ญี่ปุ่น ส่วนอุตสาหกรรมผลิตกระดาษโดยภาพรวม มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง กระดาษกราฟที่เป็นกระดาษที่มีอัตราการขยายตัวมากที่สุดและการใช้สูงสุด ส่วนกระดาษหนังสือพิมพ์ต้องนำเข้าทั้งหมด เนื่องจากไม่สามารถผลิตได้ภายในประเทศ การนำเข้ายังมีอัตราสูง กระดาษที่นำเข้าสูงก็ยังคงเป็นกระดาษหนังสือพิมพ์ รองลงมาคือ กระดาษแข็ง และกระดาษกราฟ สำหรับการส่งออก โดยรวมมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากประสบการแข่งขันค่อนข้างรุนแรงจากประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ โดยเฉพาะกระดาษกราฟและกระดาษแข็ง และเมื่อกล่าวถึงอุตสาหกรรมผลิตกระดาษกราฟ ทางด้านการผลิตนั้น มีการผลิตเพิ่มขึ้น มีการขยายโรงงาน ทำให้มีอัตราการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นที่น่าพอใจ ลักษณะตลาดเป็นแบบกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด ภาวะการตลาดปัจจุบันมีรัฐบาลให้ความคุ้มครองผู้ผลิตในประเทศ โดยควบคุมการนำเข้าและส่งเสริมให้มีการส่งออกเพิ่มมากขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบปริมาณการนำเข้าและส่งออกพบว่าที่ผ่านมา มีการนำเข้ามากกว่าการส่งออก จนกระทั่งปีพ.ศ. 2530 เริ่มมีการส่งออกมากกว่าแล้ว อย่างไรก็ตามปริมาณการนำเข้าก็ยังมีอยู่สูงมาก โดยเฉพาะกระดาษกราฟชนิดที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศ

แม้ว่าการส่งออกกระดาษจะมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ก็ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ คือ ปัญหาด้านการผลิตและราคา ได้แก่ การขาดแคลนวัตถุดิบเนื่องจากไม่สามารถผลิตเยื่อยาวได้ทำให้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด ต้นทุนการผลิตกระดาษจึงสูง ส่งผลถึงราคากระดาษในประเทศสูงกว่าประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ จึงควรมีการศึกษาหาทางเป็นไปได้นในการผลิตเยื่อยาว ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตและปัญหาด้านเทคโนโลยี เนื่องจากหน่วยผลิตของประเทศไทยยังไม่มีการประหยัดต่อขนาด และเทคโนโลยีไม่ทันสมัย จึงทำให้ไม่สามารถสู้ประเทศคู่แข่งได้ รัฐบาลจึงควรส่งเสริมให้มีการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมนี้เพิ่มขึ้น และสนับสนุนให้หน่วยผลิตมีความสามารถด้านเทคโนโลยีสูงขึ้น โดยผ่านทางสถาบันวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้เกิดปัญหาทางการส่งออก กล่าวคือ เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูง ทำให้ราคากระดาษสูงตามด้วย แต่ต้อง

ขายในราคาต่ำกว่าต้นทุน เนื่องจากต้องแข่งขันกับต่างประเทศ ที่สามารถผลิตกระดาษที่มีต้นทุนต่ำ
มากทำให้ต่างประเทศมีการทุ่มตลาด ซึ่งผู้ผลิตจากไทยไม่สามารถสู้ได้ ดังนั้นการแก้ไข รัฐบาล
ควรพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศต่าง ๆ อันที่จะส่งผลถึงการส่งออก ขณะเดียวกันหน่วย
ผลิตเองควรพิจารณาด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรในองค์เอง ว่ามีพื้นฐานที่จะรองรับการ
เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้มากน้อยเพียงใด การวางแผนกำลังคนทางด้านเทคนิค การจัด
องค์การ และการบริหารงาน และที่สำคัญคือ ทัศนคติของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาเทคโนโลยี
ดังนั้น เมื่อมีการร่วมมือกันทั้งด้านภาครัฐและเอกชนอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จะช่วย
ให้อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษของไทยเจริญขึ้น โดยเฉพาะการส่งออกกระดาษกราฟซึ่งเป็น
ผลิตภัณฑ์กระดาษที่ประเทศไทยสามารถส่งออกได้มากนั้น ให้เจริญรุดหน้าต่อไป

คำนิยม

การที่ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ก็ด้วยการช่วยเหลือให้คำแนะนำ ปรีกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานวย แสงในรี อาจารย์ที่ปรึกษา ปัญหาพิเศษ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิสิทธิ์ แก้วฉา กรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้ให้คำแนะนำต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการเรียบเรียงปัญหาพิเศษ และทำให้การศึกษาครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ คุณไตรรัตน์ ฤทธิมณี ที่ให้ความกรุณาทั้งด้านความสะดวก ความรู้ และ ข้อมูลที่จำเป็นต่อการทำปัญหาพิเศษ

ศิริกุล วิบูลสันติ

พฤศจิกายน 2536

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	5
ตรวจเอกสาร	5
วิธีการศึกษา	9
บทที่ 2 สภาพของอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในประเทศไทย	10
ความเป็นมาของอุตสาหกรรม	10
ประเภทของเยื่อและกระดาษชนิดต่าง ๆ	12
ปัจจัยการผลิตและวัตถุดิบ	13
สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในประเทศไทย	15
สภาพการผลิต การตลาดของอุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์	25
นโยบายส่งเสริมการลงทุนและคุ้มครองอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ	34
บทที่ 3 การส่งออกเยื่อและกระดาษคราฟท์	40
การส่งออกเยื่อกระดาษ	40
ปริมาณและมูลค่าการส่งออก	40
ประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก	41
การส่งออกกระดาษคราฟท์	43
สถานการณ์ทางการตลาด	43
ปริมาณและมูลค่าการส่งออก	44
กระบวนการส่งออก	45
การส่งเสริมการส่งออกของกรมศุลกากร	46

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	49
อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษในประเทศไทย	49
การผลิตและระบบตลาดในอุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์ในประเทศไทย	56
การส่งออกเยื่อและกระดาษคราฟท์	60
ผลกระทบของมาตรการส่งเสริมการลงทุนและคุ้มครองอุตสาหกรรม	61
ผลกระทบต่อผู้ผลิต	61
ผลกระทบต่อผู้บริโภค	64
ผลกระทบต่อรายได้รัฐบาล	64
ปัญหาและอุปสรรค	64
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	67
เอกสารอ้างอิง	70

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความต้องการใช้เยื่อกระดาษ ปีพ.ศ. 2529-2534	2
2	กำลังการผลิต ปริมาณการผลิต และการใช้เยื่อกระดาษ ปีพ.ศ. 2531-2534	16
3	ปริมาณการผลิตกระดาษประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2531-2534	20
4	ความต้องการใช้กระดาษประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2531-2534	22
5	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ปีพ.ศ. 2531-2534	23
6	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์ ปีพ.ศ. 2531-2534	24
7	จำนวนโรงงาน จำนวนเงินลงทุน และจำนวนคนงาน ปีพ.ศ. 2528	27
8	รายชื่อบริษัทผู้ผลิตและกำลังการผลิตใน ปีพ.ศ. 2535 เทียบกับ ปีพ.ศ. 2528	28
9	ปริมาณการผลิตและจำหน่ายกระดาษคราฟท์ ปีพ.ศ. 2528-2532	32
10	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้ากระดาษคราฟท์ ปีพ.ศ. 2528-2534	33
11	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเยื่อกระดาษ ปีพ.ศ. 2529-2534	41
12	ปริมาณส่งออกเยื่อกระดาษของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปีพ.ศ. 2532-2534	42
13	ปริมาณการผลิตและส่งออกเยื่อกระดาษของประเทศผู้ผลิตและส่งออก รายใหญ่ของโลก ปีพ.ศ. 2533-2534 และ 2536	43
14	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกระดาษคราฟท์ ปีพ.ศ. 2529-2534	45
15	กำลังการผลิตและความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์กระดาษในช่วง ปีพ.ศ. 2535-2537	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	อัตราการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมกระดาษกราฟ (ร้อยละ) เปรียบเทียบกับช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ	56
17	ความต้องการกระดาษกราฟของตลาด ปีพ.ศ. 2532-2537	57

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ถังต้ไ้เยื่อในขบวนการผลิตกระดาษคราฟท์	29
2	เครื่องผลิตกระดาษแบบไฟร์ตรีเนียร์	30
3	แผนผังแสดงวิธีการจำหน่ายกระดาษคราฟท์	35
4	กระบวนการส่งออกกระดาษคราฟท์	47
5	ภาวะการผลิตและการตลาดของเยื่อกระดาษ ในปีพ.ศ. 2531-2534	50
6	กำลังการผลิตและความต้องการใช้เยื่อกระดาษ ในปีพ.ศ. 2535-2537	52
7	ภาวะการผลิต และการตลาด (ความต้องการใช้) ของกระดาษโดยรวม ในปีพ.ศ. 2534	53
8	แสดงปริมาณการผลิตและจำหน่ายตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2528-2532	58
9	แสดงการเปรียบเทียบปริมาณการส่งออกและนำเข้ากระดาษคราฟท์ ในปีพ.ศ. 2528-2532	59

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

กระดาษจัดว่าเป็นโภคภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์ต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน กระดาษได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับมนุษย์มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการครองชีพประจำวัน ของมนุษย์ หรือธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม การศึกษา หนังสือพิมพ์ โดยสืบเนื่องจากการที่คนทั่วไปมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ มากขึ้นเป็นลำดับ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุที่ใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่วิทยากร การนำไปทำบรรจุภัณฑ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ หรือเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ตามคุณสมบัติของกระดาษที่สามารถใช้ทดแทนของอื่นได้หลายชนิด เนื่องจากมีความคงทนเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน น้ำหนักเบาพับย่อบรรจุได้ ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และสามารถทำลายทิ้งได้ง่าย ประกอบกับการขยายตัวด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ที่ทำให้มีความต้องการใช้กระดาษอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้มีความต้องการใช้เยื่อกระดาษ ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญของผลิตภัณฑ์กระดาษสูงตามไปด้วย (ตารางที่ 1) ซึ่งจะเห็นว่า ความต้องการใช้เยื่อกระดาษสูงขึ้นมากจากปริมาณ 185,962 ตันในปีพ.ศ. 2529 เพิ่มขึ้นเป็นปริมาณ 377,582 ตันในปีพ.ศ. 2534 ซึ่งอัตราการเปลี่ยนแปลงความต้องการใช้ส่วนใหญ่จะเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 17-25 ยกเว้นปีพ.ศ. 2529 และ ปีพ.ศ. 2531 มีความต้องการใช้เยื่อกระดาษที่มีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลง ซึ่งการที่ในปีพ.ศ. 2529 ความต้องการใช้มีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลง อาจเนื่องมาจากเป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจของไทยไม่ค่อยดีนัก ต่อเนื่องมาจากปีพ.ศ. 2528 ซึ่งราคาน้ำมันที่สูง ส่งผลให้ธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ ชะลอการลงทุนความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์กระดาษโดยรวมในปีพ.ศ. 2529 จึงลดตามไปด้วย ส่วนการที่ปี พ.ศ. 2531 มีความต้องการใช้เยื่อกระดาษลดลง เนื่องจากมีความต้องการใช้กระดาษแข็งและกล่องในปีดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นมากด้วยการนำเข้ามากกว่าปกติ กล่าวคือมีการนำเข้าปีพ.ศ. 2531 เพิ่มขึ้นมากกว่า 1 เท่าของปีก่อนซึ่งในช่วงดังกล่าวเป็นระยะแรกที่ราคากระดาษแข็งและกล่องจากต่างประเทศ เริ่มเข้ามาตัดราคากับผู้ผลิตภายในประเทศ โดยสรุปแล้วความต้องการใช้เยื่อกระดาษเพื่อการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์กระดาษน่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ หากว่าเศรษฐกิจอยู่ในภาวะปกติ

ตารางที่ 1 ความต้องการใช้เยื่อกระดาษ ปีพ.ศ. 2528-2534

(หน่วย : ตัน)

ปีพ.ศ.	ความต้องการใช้ 1/	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน
2528	268,981	-
2529	185,962	-15.40
2530	221,774	+19.26
2531	210,229	- 5.21
2532	258,167	+22.80
2533	321,822	+24.66
2534	377,582	+17.33

หมายเหตุ 1/ คำนวณจากปริมาณการผลิตรวมกับปริมาณการนำเข้าหักออกด้วยปริมาณการส่งออก
ที่มา : (กองวิจัยสินค้าและตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2535)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมทุกประเภททั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก จำเป็นต้อง
มีกระบวนการบรรจุหีบห่อ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าและเพื่อความสะดวกใน
การขนส่ง บรรจุภัณฑ์ที่ใช้กันในปัจจุบันมีหลายชนิดหลายประเภท ที่นิยมกันอย่างแพร่หลายประเภท
หนึ่ง คือ บรรจุภัณฑ์ผลิตจากกระดาษคราฟท์ ซึ่งเป็นกระดาษที่มีคุณสมบัติเด่นในด้านความเหนียว
น้ำหนักเบา และไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เพราะย่อยสลายได้ง่ายและสามารถนำกลับ
มาใช้ประโยชน์ได้อีก โดยเฉพาะกระดาษคราฟท์นั้น ได้เริ่มเข้ามามีบทบาท ในอุตสาหกรรมเป็น
เวลานานและนับวันจะยิ่งเพิ่มความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระดาษคราฟท์ที่นำมาผลิต
เป็นกล่องลูกฟูก ซึ่งเป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีความแข็งแรงในระดับที่สามารถป้องกันความเสียหายที่อาจ
เกิดขึ้นกับสินค้าได้เป็นอย่างดี มีน้ำหนักเบา และขนย้ายสะดวก ปัจจุบันกล่องกระดาษลูกฟูก มี
บทบาทที่สำคัญมากต่อสินค้านานาชนิด เพราะผู้ผลิตสามารถส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าได้ในปริมาณมากขึ้น
โดยไม่เกิดความเสียหาย

จากความสำเร็จและบทบาทต่าง ๆ ของกระดาษทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้บริษัทใหญ่ ๆ ในประเทศหันมาให้ความสนใจอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์กระดาษเพิ่มขึ้น ซึ่งได้มีการทำการผลิตเพื่อสนองความต้องการใช้ทั้งภายในและเพื่อการส่งออก สำหรับการส่งออกเยื่อกระดาษและกระดาษนั้น แม้ว่าการผลิตกระดาษภายในประเทศยังมีปริมาณน้อย เมื่อเทียบกับความต้องการใช้ภายในประเทศก็ตาม แต่ก็ยังมีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยเป็นสินค้าที่มีการควบคุมในการส่งออก และต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือบุคคลซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย ซึ่งการส่งออกเยื่อกระดาษและกระดาษแต่ละปีมีความไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ภายในประเทศเป็นสำคัญ หากปีใดความต้องการใช้ภายในประเทศมีมาก ตลาดเยื่อกระดาษส่วนใหญ่มักจะเป็นการขายภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าราคาตลาดโลกสูงมาก ก็จะส่งผลให้มีความต้องการใช้เยื่อกระดาษภายในประเทศเพื่อการทดแทนมากขึ้น โดยในปีพ.ศ. 2533 มีการส่งออกเป็นปริมาณ 1,894 ตัน มูลค่า 22.6 ล้านบาท ลดลงจากปีพ.ศ. 2532 กว่าร้อยละ 90 เนื่องจากความต้องการใช้ภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น จึงอนุญาตให้มีการส่งออกน้อย เพื่อป้องกันการขาดแคลนในประเทศ (บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2534: 186) และสำหรับช่วง 7 เดือนแรกของปีพ.ศ. 2534 มีการส่งออกเป็นปริมาณ 16,525 ตัน มูลค่า 735.4 ล้านบาท การที่ปริมาณและมูลค่าเพิ่มสูงมาก ทั้งนี้เนื่องจากในรอบปีพ.ศ. 2534 ราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง ทำให้ผู้ผลิตหันไปนำเข้าเยื่อกระดาษจากต่างประเทศทดแทนกันมาก จึงอนุญาตให้มีการส่งออกมากเพื่อเป็นการบรรเทาภาวะปัญหาของผู้ผลิตในประเทศที่มีปริมาณการสั่งซื้อจากผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษลดลงมาก คือ ตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ได้มีการยกเลิกการควบคุมการส่งออก และเปิดให้มีการค้าเยื่อกระดาษโดยเสรีแล้ว โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น ไต้หวัน สิงคโปร์ และอินเดีย สำหรับคู่แข่งชั้นได้แก่ อินโดนีเซีย ผู้ผลิตแถบอเมริกาใต้ และยุโรป

อย่างไรก็ตาม การส่งออกกระดาษของไทยยังมีปริมาณน้อย เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่น ๆ เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิต คือ เยื่อกระดาษ ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าคู่แข่ง และสูงกว่าราคาในตลาดโลก ส่วนด้านภาวะการแข่งขันนั้น เนื่องจากอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ทำให้เกิดการตัดราคากันเองระหว่างประเทศผู้ส่งออก ซึ่งทำให้ผู้ส่งออกของไทยไม่สามารถแข่งขันได้ เพราะส่วนใหญ่นำเข้าไทยมีการประหยัดต่อขนาดน้อย จึงแข่งขันผู้จำหน่าย

จากประเทศคู่แข่งได้ยาก นอกจากนี้บางประเทศที่เคยเป็นตลาดของไทย เริ่มมีการตั้งโรงงานผลิตกระดาษขึ้นเอง และได้เข้ายึดครองตลาดสำคัญของไทยที่อยู่ใกล้เคียง เช่น สิงคโปร์ เนื่องจากระยะทางในการขนส่งของผู้แข่งใหม่นี้ใกล้กว่า การขนส่งจึงรวดเร็วกว่า อาจมีเขตจำกัดระยะเวลาการซื้อขายได้ภายใน 60 วัน ขณะที่ไทยต้องใช้วิธีเปิด L/C อย่างเดียว และยังมีปัญหาปลีกย่อยอีกเช่น ตลาดหลักจุดที่ไทยส่งออกเป็นตลาดที่มีลักษณะที่ใหม่แปรหลาย ทำให้มีขีดจำกัดในการขนส่ง เพราะท่าเรือ นั้น ๆ มีเรือเข้าไปน้อย ทำให้รายได้ที่ควรจะได้รับต่ำกว่าที่ควรเป็น เช่น ตลาดทางใต้ของมาเลเซีย และนอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกิดจากภายในประเทศเองอีกด้วย เช่น โครงสร้างภาษีวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมที่รัฐกำหนดขึ้นสูงเกินไป เนื่องจากการผลิตกระดาษและเยื่อกระดาษของไทย ยังต้องอาศัยการนำเข้าวัตถุดิบบางประเภทจากต่างประเทศ ดังนั้นจึงสมควรที่จะศึกษาถึง เรื่องของการส่งออกกระดาษคราฟท์ของไทย ตลอดจนปัญหาในการส่งออก เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและส่งเสริมการส่งออกกระดาษของไทย รวมทั้ง เพื่อเป็นแนวทางการขยายตลาดการส่งออกกระดาษของไทยต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพของอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษคราฟท์รวมทั้งความต้องการใช้กระดาษคราฟท์ภายในประเทศ เทียบกับกระดาษชนิดอื่น ๆ
2. เพื่อศึกษาถึงสภาพการตลาดส่งออก และการนำเข้าโดยทั่วไป ขั้นตอน วิธีทางการตลาดส่งออกกระดาษคราฟท์ รวมทั้งแนวโน้มในอนาคต
3. เพื่อให้ทราบถึงอุปสรรคและปัญหา รวมทั้งข้อจำกัดที่เกิดขึ้น จากการส่งออกเยื่อกระดาษและกระดาษคราฟท์ อันจะเป็นแนวทางแก้ไขและพัฒนาต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อได้ศึกษาถึงอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษคราฟท์จากเยื่อคาลิปตัส ความต้องการการใช้ รวมถึงสภาพทางการตลาดส่งออกกระดาษคราฟท์ของประเทศไทย จะช่วยให้ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระดาษทั้งทางด้านการผลิตและการส่งออก เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์สภาพการ

ตลาดส่งออกที่แท้จริงของประเทศไทย นอกจากนี้ยังจะได้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งทราบถึง แนวโน้มการส่งออกกระดาษของประเทศไทยไปยังต่างประเทศ เพื่อนำผลการศึกษานี้ ไปใช้ เป็นข้อมูลช่วยในการตัดสินใจวางแผน และแก้ไขปัญหากการตลาดส่งออกที่เกิดขึ้น และช่วยเป็นแนวทางการประกอบการพิจารณาให้แก่ผู้ที่ต้องการจะลงทุนในธุรกิจ การส่งออกกระดาษคราฟท์ รวมทั้งยังเป็นแนวทางให้กับผู้ที่ต้องการศึกษาเรื่องนี้นำไปใช้ในการค้นคว้าต่อไป ซึ่งจะเป็นแนวทางการพัฒนาการส่งออกกระดาษคราฟท์ของประเทศไทย ก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศไทย

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้จะมุ่งศึกษาทางด้านสภาพการผลิต และการตลาดส่งออกของกระดาษคราฟท์ และทำการศึกษาลักษณะที่กระดาษในรูปแบบเยื่อกระดาษ และกระดาษคราฟท์สำหรับทากล่อง โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2525-2535 เป็นจำนวน 10 ปี ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ แหล่งวัตถุดิบ การผลิตกระดาษ ผู้ผลิต ราคา ไปจนถึงการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ นอกจากนี้จะกล่าวถึงปัญหาของการส่งออกกระดาษคราฟท์ในด้านต่าง ๆ จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการส่งออกกระดาษคราฟท์ ทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและบริษัทเอกชนผู้ส่งออก ตลอดจนเสนอแนวทางแก้ไขปัญหากการส่งออกต่าง ๆ โดยประชากรที่จะใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บริษัทผู้ผลิตและส่งออก รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งออกตามหน่วยงานราชการ และเอกชนผู้ส่งออก อันจะเป็นแนวทางการพัฒนาการส่งออกและขยายตลาดการส่งออกกระดาษคราฟท์ของประเทศไทย

การตรวจเอกสาร

เพ็ญศรี นามประเสริฐ (2527) ทำการศึกษา เรื่องการผลิตเยื่อกระดาษจากเยื่อยูคาลิปตัส ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ปัญหาสำคัญที่ผู้ผลิตกระดาษเผชิญอยู่ในขณะนี้คือ การขาดแคลนวัตถุดิบสำหรับป้อนโรงงาน จึงได้มีการวิจัยถึงขีดความสามารถของไม้โตเร็วต่าง ๆ โดยเฉพาะไม้ยูคาลิปตัส สำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเยื่อกระดาษ เนื่องจากไม้ชนิดนี้ปลูกขึ้นได้ดีในทุกสภาพดินฟ้าอากาศ และมีรอบตัดฟันสั้นเพียงประมาณ 5 ปี ก็สามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานเยื่อกระดาษได้ และจากการตรวจสอบทางห้องทดลอง และการทดสอบทางอุตสาหกรรม และ

วงการค้าพบว่า ไม้ยูคาลิปตัสที่เหมาะสมในการทำกระดาษ คือ ยูคาลิปตัสคามาลดูเรนซิส (E.camaldulensis) เดอกรุปต้า (E.deglupta) แกรนด์ซิส (E.grandis) เซลิกนา (E.saligna) และออกซิเดนทาลิส (E.occedentalis) อย่างไรก็ตามเยื่อกระดาษที่ผลิตจากไม้ยูคาลิปตัสเหล่านี้มีความยาวของเยื่อสั้น คือ มีความยาวประมาณ 0.6-1.4 มิลลิเมตรเท่านั้น ดังนั้นถ้าต้องการผลิตกระดาษที่มีคุณภาพสูงจากเยื่อไม้ยูคาลิปตัสแล้ว จะต้องหาเยื่อไม้ที่มีเยื่อใยยาวมาผสม ยกเว้นกระดาษเขียนหนังสือ กระดาษพิมพ์คุณภาพต่ำ กระดาษลูกฟูก และกระดาษห่อของชนิดคุณภาพต่ำเท่านั้น อย่างไรก็ตามความเหมาะสมของการใช้ไม้ยูคาลิปตัส เพื่อผลิตเยื่อกระดาษนั้นจะมีความแตกต่างกันบ้าง เนื่องจากคุณสมบัติของไม้ยูคาลิปตัสจะแปรไปตามอายุและสถานที่ปลูก ดังนั้นในการศึกษาวิจัย และการตั้งโรงงานผลิตเยื่อกระดาษจากไม้ยูคาลิปตัสควรคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้

ธนาคารกสิกรไทย (2528) ทาวิจัยเรื่องไม้เอนกประสงค์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ปัจจุบันอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษในประเทศไทยทวีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากความต้องการเยื่อกระดาษในประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปีพ.ศ. 2520 ความต้องการบริโภคเยื่อกระดาษเพียง 116,647 ตัน แต่ในปีพ.ศ. 2526 ความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นเป็น 184,760 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 58.4 แม้ว่าประเทศไทยจะมีโรงงานผลิตเยื่อกระดาษในประเทศไทย แต่กำลังการผลิตก็ยังไม่เพียงพอ จึงทำให้โรงงานกระดาษบางแห่ง ต้องสั่งเยื่อกระดาษจากต่างประเทศมาผลิตกระดาษเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 87,946 ตัน มูลค่า 606.4 ล้านบาทในปีพ.ศ. 2520 มาเป็นปริมาณ 124,144 ตัน มูลค่า 1,226 ล้านบาทในปีพ.ศ. 2526 แม้ว่าในปีพ.ศ. 2527 ปริมาณการนำเข้าจะลดลงเหลือเพียง 68,646 ตันก็ตาม แต่จากประมาณการนำเข้าดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นว่า การผลิตกระดาษในปัจจุบันยังต้องอาศัยต่างประเทศ โดยเฉพาะเยื่อใยยาวและเศษกระดาษคุณภาพดี เพื่อนำมาผสมกับเยื่อใยสั้นในประเทศ ดังนั้นหากสามารถผลิตเยื่อกระดาษได้เต็มที่จะเป็นประโยชน์ในการช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศได้มาก นอกจากนี้เยื่อกระดาษที่ผลิตได้ยังสามารถส่งออกไปจำหน่ายยังมาเลเซีย สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และอินเดีย เพิ่มขึ้นอย่างมากในปีพ.ศ. 2527 ซึ่งทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย

นิรัชรา เบญจนีรัตติกัย (2535) กล่าวว่า การส่งออกเยื่อกระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษแต่ละปีมีความไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ของตลาดภายในประเทศ เป็นสำคัญ ถ้าปีใดมีตลาดภายในประเทศรองรับมากการส่งออกก็จะมีน้อย ในทางกลับกัน ถ้าปีใดมีตลาดภายในประเทศรองรับน้อยการส่งออกก็จะเพิ่มมากขึ้น

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2534) ทำการศึกษาภาวะธุรกิจอุตสาหกรรม ปีพ.ศ. 2534 และแนวโน้มในอนาคต ได้ผลการศึกษาดังนี้ การประมาณความต้องการใช้ภายในประเทศ อาศัยการประมาณจากปริมาณการผลิตภายในประเทศ รวมกับปริมาณนำเข้าจากต่างประเทศ และหักออกด้วยการส่งออกไปต่างประเทศ โดยตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า ผู้ผลิตในประเทศผลิตออกมาขายทั้งหมด ไม่มีการเก็บสต็อกสินค้าในแต่ละปีไว้ เพราะฉะนั้นความต้องการใช้เยื่อกระดาษในแต่ละปีจึงเท่ากับ ปริมาณการผลิต + ปริมาณการนำเข้า - ปริมาณการส่งออก ซึ่งจากการศึกษาความต้องการใช้เยื่อกระดาษในระยะ 6 ปีที่ผ่านมา(พ.ศ.2529-2534) อัตราเปลี่ยนแปลงความต้องการใช้เยื่อกระดาษส่วนใหญ่มักจะเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีอัตราเพิ่มระหว่างร้อยละ 17-25 ยกเว้นในปีพ.ศ. 2529 และ 2531 ความต้องการใช้เยื่อกระดาษมีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลง ซึ่งการที่ในปีพ.ศ. 2529 ความต้องการใช้มีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลง อาจเนื่องมาจากเป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจของไทยไม่ค่อยดีนัก ต่อเนื่องจากปีพ.ศ. 2528 ซึ่งราคาน้ำมันสูง ส่งผลให้ธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ ชะงักลง ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์กระดาษโดยรวมในปีพ.ศ. 2529 จึงลดตามไปด้วย ประกอบกับสต็อกของผลิตภัณฑ์กระดาษบางชนิดอาจยังคงมีอยู่มากอีกด้วย ส่วนการที่ปีพ.ศ. 2531 มีความต้องการใช้เยื่อกระดาษลดลง น่าจะมีเหตุผลเนื่องมาจากความต้องการใช้กระดาษแข็งและกล่องในปีดังกล่าว เพิ่มสูงขึ้นมากด้วยการนำเข้ามากกว่าปกติ กล่าวคือ มีการนำเข้าปีพ.ศ. 2531 เพิ่มมากขึ้นกว่า 1 เท่าของปีก่อน ซึ่งในช่วงดังกล่าวเป็นระยะแรกที่ราคากดาษแข็งและกล่องจากต่างประเทศ เริ่มเข้ามาตัดราคากับผู้ผลิตภายในประเทศ โดยสรุปแล้ว ความต้องการใช้เยื่อกระดาษเพื่อการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์กระดาษน่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ หากว่าเศรษฐกิจอยู่ในภาวะปกติ

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์(2534) ได้ทำรายงานการค้า เรื่องแนวโน้มอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษกล่าวได้ดังนี้ ในปีพ.ศ. 2534 ปริมาณการผลิตและความต้องการใช้เยื่อกระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษประเภทต่าง ๆ ภายในประเทศ ยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากปีพ.ศ. 2533

แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจในปีนี้มีแนวโน้มชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา โดยการผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.8 และ 35.8 ตามลำดับ ส่วนความต้องการใช้เยื่อกระดาษและกระดาษขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.8 และ 14.5 ตามลำดับ โดยกระดาษกราฟที่มีอัตราการขยายตัวของการผลิตและการใช้สูงสุด คือ ร้อยละ 43.4 และ 19.0 ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ กระดาษพิมพ์เขียน และกระดาษแข็ง สำหรับแนวโน้มในอีก 2-3 ปีข้างหน้า จากการที่ผู้ผลิตต่างก็ขยายกำลังการผลิต ประกอบกับมีผู้ผลิตรายใหม่หลายรายเข้ามาในอุตสาหกรรมคาดว่าจะมีมากกว่าความต้องการใช้ในประเทศ ผู้ผลิตคงต้องมีการขยายส่งออกเยื่อกระดาษและกระดาษมากขึ้น

นันทา ยาคา (2535) ได้ทำการรายงานการศึกษาเรื่อง สถานภาพและภาวะการผลิตอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปสู่ทางในอนาคตของอุตสาหกรรมประเภทนี้ได้ว่า จากการที่ตลาดของอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษขยายตัวอย่างรวดเร็ว ความต้องการใช้ในแต่ละปีเพิ่มขึ้นในอัตราค่อนข้างสูง แต่ในปัจจุบันโรงงานเยื่อกระดาษในประเทศสามารถผลิตได้เพียงประมาณ ร้อยละ 30 ของความต้องการใช้เท่านั้น ประกอบกับอุปทานของเยื่อกระดาษในตลาดโลกขยายตัวไม่ทันกับความต้องการ ทำให้ราคาเยื่อกระดาษทั้งราคาจำหน่ายภายในประเทศและราคาในตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังปรากฏว่าอัตราการบริโภคกระดาษเฉลี่ยของคนไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากเพียงประมาณ 15 กิโลกรัมต่อคนต่อปีเท่านั้น เทียบกับประเทศสิงคโปร์ที่มีอัตราการการใช้ 116 กิโลกรัมต่อคนต่อปี และในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการการใช้สูงถึง 350 กิโลกรัมต่อคนต่อปี โอกาสที่ตลาดของอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษจะขยายตัวต่อไปในอนาคตยังมีอีกมาก และขณะเดียวกัน สำหรับปัญหาด้านวัตถุดิบที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้ ก็คาดว่าจะสามารถแก้ไขให้คลี่คลายไปบนทางที่ดีขึ้นได้ เนื่องจากในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาได้มีการลงทุนโครงการปลูกสวนป่าไม้โตเร็วขึ้นมาเป็นจำนวนมาก บางรายมีแผนการที่จะตั้งโรงงานผลิตแผ่นไม้สับ และโรงงานเยื่อกระดาษต่อเนื่องจากโครงการปลูกสวนป่าไม้โตเร็วให้ครบวงจร จึงคาดว่าในอนาคตข้างหน้าอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ จะเป็นอุตสาหกรรมอีกประเภทหนึ่งที่มีู่ทางแจ่มใส

วิธีการศึกษา

สามารถแบ่งวิธีการศึกษาออกได้เป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล อาศัยข้อมูล 2 ประเภท คือ

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ประกอบด้วยข้อเท็จจริง และความคิดเห็น ที่ได้จากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่การค้าที่ทำหน้าที่ในการส่งออกกระดาษของบริษัทเอกชนต่าง ๆ เช่น เจ้าหน้าที่การค้าของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย เป็นต้น

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยจะทำการรวบรวมจากเอกสารการเผยแพร่ของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน วารสารต่าง ๆ จากห้องสมุดสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ห้องสมุดของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ห้องสมุดของกรมส่งเสริมการส่งออกและห้องสมุดของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มาทำการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และใช้สถิติอย่างง่าย เช่น คิร้อยละ หาลัดส่วน โดยอาศัยตารางและแผนภาพประกอบ เพื่อช่วยในการอธิบาย เป็นต้น

สภาพของอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและกระดาษในประเทศไทย

ความเป็นมาของอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษต่าง ๆ

การผลิตกระดาษในประเทศไทยในลักษณะที่เป็นอุตสาหกรรมนั้น ได้เริ่มขึ้นจริงจัง โดยการริเริ่มของกรมแผนที่ทหารบก กระทรวงกลาโหม โดยตั้งโรงงานกระดาษสามเสนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2466 สามารถผลิตกระดาษได้วันละ 1 ตัน ด้วยเศษกระดาษ และได้ตั้งโรงงานกระดาษกาญจนบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2478 โดยใช้ไม้ไผ่เป็นวัตถุดิบ ผลิตทั้งเยื่อและกระดาษพิมพ์เขียน ได้ประมาณวันละ 10 ตัน ต่อมาได้โอนกิจการโรงงานทั้งสองมาขึ้นกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อมีการจัดตั้งกระทรวงอุตสาหกรรมขึ้นในปี พ.ศ. 2485

หลังจากนั้นได้มีการจัดตั้งโรงงานกระดาษบางปะอินขึ้นในปี พ.ศ. 2488 โดยใช้ พางข้าว และหญ้าจรวบเป็นวัตถุดิบในการผลิตเยื่อกระดาษ ซึ่งผลิตได้ประมาณปีละ 9,022 ตัน และผลิตกระดาษพิมพ์เขียนได้ประมาณปีละ 12,000 ตัน อย่างไรก็ตาม ปริมาณการผลิตของโรงงานเหล่านี้ก็ไม่พอเพียงกับความต้องการใช้ในประเทศ ซึ่งขยายตัวขึ้นทุก ๆ ปี ตามการเพิ่มขึ้นของประชากร รายได้ และเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดมีการนำเข้าจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

รัฐบาลในยุคนั้น ได้เริ่มเห็นความสำคัญของการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรม มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนขึ้นเพื่อสนับสนุนให้เอกชนและต่างประเทศมาลงทุน และขยายกิจการด้านอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทำให้อุตสาหกรรมการผลิตกระดาษเริ่มขยายตัวนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยใช้พระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน ช่วงแรกการลงทุน เน้นที่การลงทุนผลิตกระดาษคราฟท์ เนื่องจากเป็นว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญและเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะกระดาษคราฟท์ใช้ผลิตหีบห่อบรรจุสินค้าตนเอง นอกจากนี้ก็ได้มีการส่งเสริมให้มีการผลิตกระดาษอื่น ๆ เช่น กระดาษพิมพ์เขียน กระดาษชำระและอนามัยด้วย มีโรงงานและบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 จนถึงปี พ.ศ. 2515 ถึง 6 โรงงาน อย่างไรก็ตามการผลิตกระดาษในช่วงนี้ไม่ค่อย

จะมีการผลิตเยื่อกระดาษใช้เอง ยังคงสั่งซื้อจากต่างประเทศมาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสถานการณ์ของเยื่อ และอุตสาหกรรมกระดาษจึงผันแปรไปตามความผันผวนของตลาดโลกมาโดยตลอด โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2516 ถึงปี พ.ศ. 2517 ได้เกิดการขาดแคลนเยื่อกระดาษในตลาดโลก ในขณะที่เดียวกันก็เกิดความผันผวนของสถานการณ์การเงินระหว่างประเทศ และวิกฤตการณ์ราคาน้ำมัน ทำให้ราคาน้ำมันเข้า และราคาภายในของเยื่อกระดาษและกระดาษพุ่งสูงขึ้นอย่างมากจนกระทรวงพาณิชย์ถึงกับต้องมีการประกาศควบคุมราคากระดาษพิมพ์เขียน วงการผู้ผลิตกระดาษเริ่มมีการตื่นตัวในการที่จะผลิตเยื่อกระดาษขึ้นใช้เอง เพื่อแก้ปัญหาเยื่อนำเข้าราคาแพง และเพื่อให้มีแหล่งวัตถุดิบที่เพียงพอและแน่นอนใช้ภายในประเทศ บริษัทผลิตกระดาษบางบริษัทก็ได้เริ่มผลิตเยื่อกระดาษขึ้นใช้เองจากวัตถุดิบต่าง ๆ เช่น ชานอ้อย ฟางข้าว หนุ่ยขจรจบ ไม้ไผ่ เป็นต้น แต่ก็เป็นการผลิตเพื่อป้อนโรงงานผลิตกระดาษของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็ได้หันมาสนใจส่งเสริมการผลิตเยื่อกระดาษ มีการให้การส่งเสริมการลงทุนแก่ผู้ผลิตหลายราย แต่ก็มีหลายโครงการที่ไม่สามารถเปิดดำเนินการผลิตได้ การผลิตเยื่อกระดาษเพื่อจำหน่ายในประเทศได้เริ่มอย่างจริงจังในปลายปี พ.ศ. 2525 โดยผลิตเยื่อใยสั้นเท่านั้น

จากการที่ประเทศไทย เริ่มผลิตเยื่อกระดาษในช่วง ปีพ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นปีที่สถานการณ์เศรษฐกิจค่อนข้างซบเซา ระดับราคาเยื่อและกระดาษมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด รวมทั้งปัญหาของผู้ผลิตต่าง ๆ ทั้งในด้านวัตถุดิบ เทคนิคการผลิต และการบริหารต่าง ๆ ยังไม่สมบูรณ์ ทำให้การผลิตเยื่อกระดาษประสบปัญหาเป็นอันมาก คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนซึ่งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมนี้ จึงได้ประกาศเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษการนำเข้าเยื่อกระดาษใยสั้นฟอกขาว และเศษกระดาษ เพื่อปกป้องการผลิตดังกล่าว ซึ่งก็ได้มีการขยายเวลาการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษนี้มาตลอด และในระยะหลังได้เพิ่มขยายไปถึงการนำเข้าเยื่อใยยาวบางชนิดด้วย ด้วยมาตรการการคุ้มครองการผลิตเยื่อกระดาษนี้ก็ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตกระดาษ เพราะต้องซื้อเยื่อในราคาแพงขึ้น มีการเรียกร้องให้ปกป้องหรือช่วยเหลือผู้ผลิตกระดาษบ้าง และกลายเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องตัดสินใจว่า จะมีนโยบายต่ออุตสาหกรรมเยื่อกระดาษโดยรวมเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาของทั้งอุตสาหกรรมรวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ ด้านอื่น ๆ ของทั้งที่เป็นปัญหาโดยรวมของกลุ่มอุตสาหกรรม และปัญหาเฉพาะรายอุตสาหกรรม

ประเภทของเยื่อกระดาษและกระดาษชนิดต่าง ๆ

ประเภทของเยื่อกระดาษ

เยื่อกระดาษนั้นสามารถจำแนกได้หลายวิธี ซึ่งถ้าจำแนกประเภทของเยื่อตามความยาวของเยื่อแล้วนิยมแบ่งเยื่อออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. เยื่อใยสั้น (Short Fiber) ได้แก่ เยื่อกระดาษซึ่งมักนำมาจากพวกไม้เบญจพรรณ (Hard Wood) ปอ ชานอ้อย ซึ่งลักษณะเส้นใยของเยื่อที่ได้จะสั้น ใช้เป็นวัตถุดิบหลักของเยื่อกระดาษ

2. เยื่อใยยาว (Long Fiber) ได้แก่ เยื่อกระดาษซึ่งทำจากไม้ประเภทเนื้ออ่อนหรือ Soft wood เช่น สนสองใบ สนสามใบ ลักษณะของเส้นใยเยื่อจะค่อนข้างยาว ใช้เป็นวัตถุดิบผสมเพื่อให้กระดาษมีความเหนียว

ประเภทของกระดาษ

ประเภทของกระดาษนั้นมีหลายชนิด ซึ่งการศึกษาฉบับนี้จะแบ่งประเภทของกระดาษออกตามการจัดประเภท ตามองค์การอาหารและเกษตรกรรมแห่งองค์การสหประชาชาติ (FAO) โดยแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. กระดาษหนังสือพิมพ์ (Newsprint Paper) ได้แก่ กระดาษซึ่งใช้สำหรับการทำหนังสือพิมพ์ หรือที่บางครั้งเรียกว่ากระดาษปฐพี ซึ่งมีคุณภาพไม่ดีนักมักใช้ในการพิมพ์ หรือเขียนเพียงครั้งเดียว ไม่นำมาเย็บทำกระดาษอีก

2. กระดาษพิมพ์เขียน (Printing Writing Paper) ได้แก่ กระดาษซึ่งมีคุณภาพดีคงทนถาวร ผลิตเพื่อใช้ในการพิมพ์หนังสือและทำสมุดเขียนหนังสือ รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ เช่น กระดาษปอนด์ชนิดต่าง ๆ กระดาษโรเนียว กระดาษอาร์ต กระดาษโปสเตอร์ กระดาษการ์ด กระดาษวาดเขียน กระดาษซองจดหมาย เป็นต้น

3. กระดาษชำระและอนามัย (Household and Sanitary Paper) ได้แก่ กระดาษชำระ กระดาษเช็ดมือ กระดาษเช็ดหน้า กระดาษเช็ดปาก เป็นต้น

4. กระดาษเพื่อการอุตสาหกรรม (Industrial Paper) ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มกระดาษกราฟ และกลุ่มกระดาษกล่องและกระดาษแข็ง กระดาษกราฟ ได้แก่ กระดาษผิวกล่องสีน้ำตาล (Linerboard) กระดาษลูกฟูกสีน้ำตาล (Fluting Medium) กระดาษเหนียว ย่น (Clupak Extensible) กระดาษถุงสีน้ำตาล (Sack Kraft) และกระดาษกราฟอื่น ๆ ส่วนกระดาษอีกกลุ่ม ได้แก่ กระดาษกล่องทั้งชนิดเคลือบ และไม่เคลือบ กระดาษแข็ง กระดาษทำภาชนะบรรจุนม เป็นต้น

5. กระดาษอื่น ๆ (Other Paper and Paperboard) ได้แก่ กระดาษมวนบุหรี่ กระดาษก๊อปปี้ กระดาษหัวเสา กระดาษปิดฝาผนัง เป็นต้น

ปัจจัยการผลิต และวัตถุดิบ

กระบวนการผลิตกระดาษโดยทั่วไปมีปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ เยื่อกระดาษ สารเคมี แรงงาน เครื่องจักร ไฟฟ้าและพลังงานเชื้อเพลิง น้ำ เป็นต้น ปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุดนั้นคือ วัตถุดิบ ซึ่งแบ่งเป็นวัตถุดิบเส้นใย ได้แก่ เยื่อกระดาษและเศษ และวัตถุดิบที่ไม่ใช่เส้นใย เช่น สารเคมีต่าง ๆ

ซึ่งวัตถุดิบสำหรับผลิตเยื่อกระดาษในประเทศ ใช้พืชเส้นใยซึ่งวิจัยพบว่า มีกว่า 60 ชนิด ที่สามารถนำมาใช้ได้ แต่พืชเส้นใยที่มีคุณภาพดี และมีปริมาณเพียงพอที่จะนำมาใช้เป็นวัตถุดิบ ได้แก่

ชานอ้อย เป็นผลผลิตพลอยได้จากโรงงานผลิตน้ำตาล เยื่อที่ผลิตได้จะเป็นเยื่อใยสั้นและปานกลาง สามารถผลิตเป็นกระดาษอนามัย กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษลูกฟูก กระดาษเหนียว และกระดาษเนื้อละเอียด ปัจจุบันมีโรงงานที่ใช้ชานอ้อยเป็นวัตถุดิบ คือ บริษัทเยื่อกระดาษสยาม จำกัด มีกำลังผลิตเยื่อปีละประมาณ 45,000 ตัน ต้องใช้ชานอ้อยสดป้อนโรงงานปีละประมาณ 335,000 ตัน

บอแก้ว เป็นพืชที่มีคุณสมบัติใช้ทำกระดาษได้คุณภาพดี ทั้งนี้เพราะเยื่อที่ได้จากบอแก้วทั้งต้นเป็นเยื่อผสมทั้งเยื่อใยยาวและสั้น ปัจจุบันมีโรงงานที่ใช้บอแก้วเป็นวัตถุดิบ คือ บริษัท

พีนิคซ์ ฟิล์มแอนด์เพเพอร์ จำกัด มีกำลังการผลิตประมาณ 100,000 ตันต่อปี ใช้บอแก้วเป็นวัตถุดิบในการผลิตประมาณ ร้อยละ 10 ของวัตถุดิบที่ใช้ทั้งหมด

พางข้าว ใช้เส้นใยสั้นและบาง ใช้ผลิตกล่องกระดาษ กระดาษแข็ง และกระดาษห่อของ เยื่อกระดาษที่พอกแล้วใช้ทำกระดาษพิมพ์เขียน กระดาษที่ได้จากเยื่อพางข้าวมีแรงต้านทานการฉีกขาด และทึบแสงต่ำ โรงงานที่ใช้พางข้าวเป็นวัตถุดิบ คือ โรงงานอุตสาหกรรมกระดาษบางปะอิน จำกัด มีกำลังการผลิตเยื่อกระดาษประมาณ 10,500 ตันต่อปี

ไม้ไผ่ เป็นไม้โตเร็วที่ให้เส้นใยที่ยาวกว่า และได้เยื่อคุณภาพดีเหมาะสำหรับทำกระดาษพิมพ์เขียน และกระดาษเพื่อการอุตสาหกรรม เช่น กระดาษคราฟท์ ไม้ไผ่เป็นไม้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ตั้งแต่อายุ 2-3 ปีขึ้นไป โดยให้ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 4.5 ตันต่อไร่ มีมาก มีมากแถบภาคตะวันตก เช่น กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี และตาก รองลงมา ได้แก่ ลำปาง เลย นครนายก สระบุรี ปราจีนบุรี และจันทบุรี บริษัท พีนิคซ์ฟิล์มแอนด์เพเพอร์ จำกัด ได้ใช้ไม้ไผ่เป็นวัตถุดิบในการผลิต ประมาณร้อยละ 70 ของวัตถุดิบที่ใช้ทั้งหมด และบริษัทเยื่อกระดาษสยามจำกัด ก็ได้ใช้ไม้ไผ่เป็นวัตถุดิบในการผลิตอีกส่วนหนึ่งเช่นกัน

ยูคาลิปตัส ให้ผลผลิตเป็นเยื่อใยสั้น เป็นไม้โตเร็วที่มีการนำมาใช้ประโยชน์ หรือรอบระยะเวลาการตัดฟัน ประมาณ 5 ปี ให้ผลผลิตประมาณ 15 ตันต่อไร่ ปัจจุบันเป็นส่วนป่าที่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐบาล และเอกชนให้มีการขยายพื้นที่เพาะปลูก โดยส่วนใหญ่มีการปลูกแถบจังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี และโครงการอีสานเขียว ซึ่งมีแผนงานการปลูกป่ายูคาลิปตัสเพื่อทำเยื่อกระดาษ แถบจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ยโสธร นครราชสีมา และเลย มีผู้ได้รับส่งเสริมการลงทุนผลิตเยื่อกระดาษจากยูคาลิปตัส เช่น บริษัท สวณกิตติฟิล์มแอนด์เพเพอร์ จำกัด มีกำลังการผลิต 330,000 ตันต่อปี บริษัท บัณฑิตฟิล์มอินดัสตรี จำกัด มีกำลังการผลิต 99,000 ตันต่อปี ประมาณครึ่งหนึ่งของกำลังการผลิตเยื่อใยสั้นใช้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบ และบริษัท สยามเซลลูโลส จำกัด มีกำลังการผลิต 49,500 ตันต่อปี

สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ และกระดาษในประเทศไทย

เยื่อกระดาษ

การผลิต ก่อนปีพ.ศ. 2525 อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษในประเทศไทยเป็นการผลิตเพื่อใช้ในโรงงานกระดาษของตนเอง ต่อมาปีพ.ศ. 2525 การผลิตเริ่มเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นการผลิตเพื่อการค้า จนถึงปัจจุบันมีโรงงานผลิตเยื่อกระดาษรวมทั้งหมด 3 แห่ง ผลิตได้เฉพาะเยื่อกระดาษยลัน มีกำลังการผลิตรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 153,000 ตัน (ตารางที่ 2) ประกอบด้วย การผลิตของ บริษัท ฟินิกซ์ พัลป์แอนด์เพเพอร์ จำกัด และ บริษัท เยื่อกระดาษสยาม จำกัด 100,000 และ 43,000 ตันต่อปี ตามลำดับ ผู้ผลิตทั้ง 2 รายนี้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ส่วนอีกแห่งหนึ่งคือ โรงงานกระดาษบางปะอิน เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผลิตเยื่อกระดาษเพื่อใช้ในกิจการการผลิตกระดาษของตนเองมีกำลังการผลิต 10,000 ตันต่อปี

ปริมาณการผลิตเยื่อกระดาษ มีแนวโน้มขยายตัวขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้นในช่วงที่ผ่านมา การผลิตเพิ่มขึ้นจาก 145,351 ตัน ในปีพ.ศ. 2531 เป็น 154,556 ตันในปีพ.ศ. 2533 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี นับว่าเป็นอัตราการขยายตัวที่ต่ำ เมื่อเทียบกับความเจริญทางเศรษฐกิจและความต้องการใช้เยื่อที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเครื่องจักรได้ถูกใช้ไปอย่างเต็มกำลังการผลิตแล้ว สำหรับในปี พ.ศ. 2534 ผลผลิตเยื่อกระดาษขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2533 ร้อยละ 6.8 เป็น 165,000 ตัน ทั้งนี้เพราะผู้ผลิตได้ดำเนินการปรับปรุงเครื่องจักรให้ผลิตมากขึ้นจากกำลังการผลิตเดิมประมาณร้อยละ 10 ในทางอ้อมเดียวกัน ในปีพ.ศ. 2535 คาดว่าผลผลิตเยื่อกระดาษน่าจะขยายตัวเพิ่มจากเดิมอีกร้อยละ 10 เป็น 203,000 ตัน และจากที่มีบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนแต่ยังไม่ได้ก่อสร้าง 4 ราย หากเปิดดำเนินการ กำลังการผลิตจะเพิ่มเป็น 387,000 ตันในปีพ.ศ. 2536 และ 767,000 ในปีพ.ศ. 2537

ความต้องการใช้ ความต้องการใช้เยื่อกระดาษภายในประเทศประกอบด้วยความต้องการเยื่อยลัน และเยื่อใยยาวเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์กระดาษ ซึ่งได้แก่ กระดาษคราฟท์ กระดาษแข็งและกล่อง กระดาษพิมพ์เขียน และกระดาษอนามัย โดยในกระบวนการผลิตต้องใช้ทั้งเยื่อกระดาษยลัน และใยยาวผสมกันเพื่อเพิ่มคุณสมบัติของกระดาษ เช่น ความต้านแรง

ตารางที่ 2 กำลังการผลิต ปริมาณการผลิต และการใช้เชื้อกระดาษ ปีพ.ศ. 2531-2534

(หน่วย : ตัน)

ปีพ.ศ.	กำลังการผลิต	ปริมาณการผลิต	ความต้องการใช้ ^{1/}
2531	133,400	145,351	210,229
	-	-	-
2532	153,000	146,894	258,167
	-	(1.1) ^{2/}	(22.8)
2533	153,000	154,556	321,822
	-	(5.2)	(24.7)
2534	153,000	165,000	363,000
	-	(6.8)	(12.8)

หมายเหตุ 1/ ความต้องการใช้ = การผลิต + การนำเข้า - ส่งออก (ตั้งอยู่บนสมมุติฐานว่าไม่มีสต็อกในประเทศ)

2/ ตัวเลขใน ( ) เป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า

ที่มา : (บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2534)

ติงการึกษาและแรงดันทะเล ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2533 ความต้องการใช้เชื้อกระดาษในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15.3 ต่อปี โดยความต้องการใช้เพิ่มขึ้นจาก 210,229 ตันในปี พ.ศ. 2531 เป็น 321,822 ตัน ในปีพ.ศ. 2533 และสำหรับในปีพ.ศ. 2534 ความต้องการใช้เชื้อกระดาษภายในประเทศโดยรวม มีประมาณ 363,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2533 ประมาณร้อยละ 12.8 แบ่งเป็นความต้องการเยื่อใยสั้นประมาณร้อยละ 62.8 หรือ 228,000 ตัน ส่วนอีกร้อยละ 37.2 หรือ 135,000 ตันเป็นเยื่อใยยาว โดยที่กำลังการผลิตเชื้อกระดาษเฉพาะเยื่อใยสั้นในประเทศมีเพียง 153,000 ตันต่อปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 67.1 ของความต้องการเยื่อใยสั้น และเท่ากับร้อยละ 42.1 ของความต้องการเชื้อกระดาษทั้งประเทศ ส่วนที่เหลือจึงต้องอาศัยการนำเข้าจากต่างประเทศแถบทวีปยุโรปและอเมริกา

ราคา ทางด้านราคาจำหน่ายเยื่อกระดาษภายในประเทศ ในปี พ.ศ. 2534 มีราคาประมาณ 15,000 บาทต่อตัน ลดลงจากราคาประมาณ 15,600-16,000 บาทต่อตัน ในปี พ.ศ. 2533 โดยเยื่อกระดาษที่เข้าวัดถูกได้จากยูคาลิปตัสและไม้ไผ่ราคาตันละ 14,000 และ 14,500 บาท ตามลำดับ ส่วนเยื่อกระดาษที่เข้าวัดถูกจากบอราคาตันละ 16,500 บาท แม้ว่าราคาเยื่อกระดาษขายสิ้นในปีพ.ศ. 2534 มีแนวโน้มลดลง แต่ก็ยังคงมีราคาสูงกว่าเยื่อกระดาษนำเข้าที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันถึงประมาณ 400 บาทต่อตันขึ้นไป อย่างไรก็ตามในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปีพ.ศ. 2534 ราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกเกือบทุกประเภท ได้รับตัวสูงขึ้นจากไตรมาสที่ 3 ประมาณ 20 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 500-550 บาทต่อตัน เนื่องจากการหยุดทำการผลิตของผู้ผลิตเยื่อกระดาษรายใหญ่บางรายในประเทศแคนาดา และกลุ่มสแกนดิเนเวีย ทำให้ปริมาณสต็อกของเยื่อกระดาษในตลาดโลกลดลงอย่างมาก มีผลทำให้ราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ระดับ ประมาณ 450-470 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตันสำหรับเยื่อใยสั้น และมีราคาประมาณตันละ 560-570 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตันสำหรับเยื่อใยยาว ดังนั้นราคาเยื่อกระดาษที่ผลิตในประเทศในปีพ.ศ. 2535 จึงลดลง และอยู่ในระดับเดิมคือ ประมาณ 14,000-15,000 บาทต่อตัน

การนำเข้าและการส่งออก ปริมาณนำเข้าเยื่อกระดาษแต่ละประเภทไม่แน่นอน เพราะขึ้นอยู่กับราคา และความต้องการใช้ของโรงงานกระดาษในประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเยื่อกระดาษรวมในประเทศ เป็นการนำเข้าเยื่อใยยาวประมาณร้อยละ 60 ของการนำเข้าเยื่อกระดาษรวมทุกประเภท ที่เหลือเป็นการนำเข้าเยื่อใยสั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา ราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวลดลงประมาณร้อยละ 10 เมื่อเปรียบเทียบกับราคาเยื่อกระดาษขายสิ้นที่ผลิตได้ในประเทศ จะเห็นว่าราคาตลาดโลกต่ำกว่าราคาในประเทศตันละกว่า 400 บาทขึ้นไป จึงทำให้มีการนำเข้าเยื่อกระดาษรวมของประเทศจำนวน 169,160 ตัน ในปีพ.ศ. 2533 เป็นการนำเข้าเยื่อใยสั้นกว่าร้อยละ 80 ของการนำเข้าทั้งสิ้น โดยเยื่อใยสั้นที่นำเข้ามานี้กว่าครึ่งเป็นเยื่อใยสั้นที่ยังไม่มีการผลิตในประเทศ เช่นเยื่อไม้เคมีละลายน้ำและเยื่อกึ่งเคมี ที่เหลือเป็นเยื่อไม้ซัลเฟตที่มีการผลิตในประเทศ ที่เหลือเป็นการนำเข้าเยื่อใยยาว โดยมีแหล่งนำเข้าที่สำคัญ เช่นสวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ชิลี นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา และอินโดนีเซีย และสำหรับในช่วง 7 เดือนแรกของปีพ.ศ. 2534 มีการนำเข้าเยื่อกระดาษรวมทั้งสิ้น 74,986 ตันมูลค่า 1,067 ล้านบาท ซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงกับช่วงเดียวกัน

ของปีพ.ศ. 2533 โดยมีสัดส่วนการนำเข้าเยื่อใยสั้นประมาณร้อยละ 78 ของการนำเข้ารวมที่ เหลือเป็นการนำเข้าเยื่อใยยาวซึ่งจะเห็นว่าปริมาณการนำเข้าเยื่อกระดาษใยสั้นยังคงอยู่ในระดับ สูงทั้งนี้เนื่องจากราคาเยื่อกระดาษใยสั้นในตลาดโลกในช่วงครึ่งแรกของปีมีราคาต่ำกว่าราคาภายในประเทศ จึงส่งผลให้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษ ซึ่งต้องใช้เยื่อกระดาษเป็นวัตถุดิบหันไปนำเข้าเยื่อ กระดาษจากต่างประเทศทดแทน

สำหรับการส่งออกเยื่อกระดาษนั้น แม้ว่าการผลิตเยื่อกระดาษภายในประเทศ ยังมี ปริมาณน้อยกว่าความต้องการใช้ภายในประเทศก็ตาม แต่ก็ยังมีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยเป็นสินค้าที่มีการควบคุมในการส่งออกซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย โดยในปีพ.ศ. 2533 มีการส่งออก 1,894 ตัน มูลค่า 22.6 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้ากว่าร้อยละ 90 เนื่องจากความต้องการใช้ภายในประเทศเพิ่มขึ้นมาก จึง อนุญาตให้มีการส่งออกน้อยเพื่อป้องกันการขาดแคลนในประเทศ และสำหรับในช่วง 7 เดือนแรก ของปีพ.ศ. 2534 มีการส่งออก 16,525 ตัน มูลค่า 735.4 ล้านบาท การที่ปริมาณและมูลค่าเพิ่ม สูงมาก ทั้งนี้เนื่องจากในรอบปีพ.ศ. 2534 ราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง ทำให้ ผู้ผลิตหันไปนำเข้าเยื่อกระดาษจากต่างประเทศทดแทนกันมาก จึงอนุญาตให้มีการส่งออกมาก เพื่อ เป็นการบรรเทาภาวะปัญหาของผู้ผลิตในประเทศ ที่มีปริมาณการสั่งซื้อจากผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษ ลดลงมาก ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น ไต้หวัน และอินเดีย สำหรับ ประเทศคู่แข่งอื่น ได้แก่ อินโดนีเซีย ผู้ผลิตแถบอเมริกาใต้ และยุโรป

กระดาษ

การผลิต ในปีพ.ศ. 2534 มีโรงงานกระดาษทั้งหมด 35 โรงงาน มีกำลังการผลิตรวมกันประมาณ 1,251,000 ตันต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2533 ประมาณร้อยละ 25.0 โดย กระดาษที่มีอัตราการขยายกำลังการผลิตสูงสุด คือ กระดาษคราฟท์เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.1 และ กระดาษพิมพ์เขียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 สำหรับกระดาษแข็งและกระดาษอนามัยกำลังการผลิต ยังคงเท่ากับปีพ.ศ. 2533 ส่วนกระดาษหนังสือพิมพ์ยังต้องนำเข้าจากต่างประเทศทั้งสิ้น และ จากกำลังการผลิตกระดาษทั้งหมดกว่าหนึ่งล้านตันต่อปี เป็นกระดาษคราฟท์ร้อยละ 63.8 กระดาษ พิมพ์เขียนร้อยละ 19.7 กระดาษแข็งและกล่องร้อยละ 11.2 ที่เหลือเป็นกระดาษอนามัย

ในช่วงปีพ.ศ. 2531-2533 ผลผลิตกระดาษในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12.0 ต่อปี จาก 569,142 ตันในปีพ.ศ. 2531 เพิ่มขึ้นเป็น 799,334 ตันในปีพ.ศ. 2533 โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2533 การผลิตกระดาษขยายตัวถึงร้อยละ 23.8 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจขยายตัวอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเฉพาะภาคการส่งออกทำให้ความต้องการใช้กระดาษโดยรวมสูงขึ้น และทำให้ปีพ.ศ. 2534 ผลผลิตกระดาษโดยรวมเพิ่มเป็นประมาณ 1.085 ล้านตัน หรือคิดเป็น อัตราเพิ่มร้อยละ 35.7 จากปีก่อนหน้า ตามการขยายตัวของกำลังการผลิต และความต้องการใช้ที่ยังคงอยู่ในระดับสูง (ตารางที่ 3)

กระดาษคราฟท์ เป็นกระดาษที่มีความเหนียว ด้านทานแรงฉีกขาดได้ดี ผลิตเป็น ผีวกกล่องสีน้ำตาล กระดาษลูกฟูกสีน้ำตาล กระดาษเหนียวย่น และกระดาษถุงสีน้ำตาล เป็นต้น มีสัดส่วนการผลิตมากที่สุดประมาณร้อยละ 62 ของผลผลิตกระดาษทั้งหมด ปัจจุบันมีผู้ผลิตทั้งสิ้น 14 ราย เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ 3 ราย คือ บริษัทสยามคราฟท์ จำกัด บริษัทบุญจผลไฟเบอร์คอนเทนเนอร์ จำกัด และบริษัทเอเชียเพเปอร์คราฟท์ จำกัด สำหรับในปี พ.ศ. 2534 ผู้ผลิตหลายรายได้ขยายกำลังการผลิต ทำให้มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้นประมาณ 798,000 ตันต่อปี จึงคาดว่าปริมาณการผลิตจะขยายตัวเพิ่มขึ้นตามกำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 782,040 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.4 เมื่อเทียบกับปีพ.ศ. 2533 เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าเพื่อการส่งออก และการจำหน่ายถุงซิเมนต์ที่เพิ่มมากขึ้น ตามการขยายกำลังการผลิตของผู้ผลิตปูนซิเมนต์ในประเทศไทย

กระดาษพิมพ์เขียน เป็นกระดาษคุณภาพดี ผลิตเพื่อใช้ในการพิมพ์หนังสือ ทาสุมุดเขียนหนังสือ รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ เช่น กระดาษปอนด์ กระดาษโปสเตอร์ กระดาษโรเนียว และกระดาษอาร์ต เป็นต้น มีสัดส่วนการผลิตประมาณร้อยละ 13.7 ของผลผลิตกระดาษทั้งหมด ปัจจุบันมีผู้ผลิตภายในประเทศประมาณ 10 ราย ผู้ผลิตรายใหญ่ได้แก่ บริษัทกระดาษสหไทย จำกัด บริษัทสหสยาม จำกัด และบริษัทผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด เนื่องจากเป็นกระดาษที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง ทำให้ปริมาณการผลิตมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปีพ.ศ. 2534 ผู้ผลิตหลายรายได้ขยายกำลังการผลิตทำให้กำลังการผลิตรวมเพิ่มจาก 209,000 ตัน ในปีพ.ศ. 2533 เป็น 247,000 ตันในปี พ.ศ. 2534 ทำให้ปริมาณการผลิตกระดาษพิมพ์เขียนในปี พ.ศ. 2534 มีทั้งสิ้น 131,200 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.0 เมื่อเทียบกับปีพ.ศ. 2533

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิตกระดาษประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2531-2534

(หน่วย: ตัน)

ประเภทของกระดาษ	2531	2532	2533	2534
กระดาษคราฟท์	386,478	434,612	545,383	782,040
กระดาษพิมพ์เขียน	75,685	96,914	109,365	131,200
กระดาษแข็งและกล่อง	76,793	81,880	104,406	120,000
กระดาษอนามัย	30,186	32,259	40,180	52,230
กระดาษหนังสือพิมพ์	-	-	-	-
รวม	569,142	645,665	799,334	1,085,470

ที่มา : (บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2534 : 191)

กระดาษแข็งและกล่อง เป็นกระดาษที่ใช้ผลิตเป็นกล่องกระดาษทั้งเคลือบมัน และไม่เคลือบมัน และกระดาษทำภาชนะบรรจุนม เป็นต้น มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 13.1 ของผลผลิตกระดาษทั้งหมด ผู้ผลิตรายใหญ่ได้แก่ บริษัทกระดาษสหไทย จำกัด กำลังการผลิตรวมในปี พ.ศ. 2534 ยังคงเท่ากับปี 2533 คือ 140,000 ตัน ทั้งที่ภาวะตลาดยังคงแจ่มใส จึงทำให้ปริมาณการผลิตกระดาษแข็งและกล่อง ในปีพ.ศ. 2534 เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2533 เล็กน้อย คือมีปริมาณ 120,000 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.9 เมื่อเทียบกับปีพ.ศ. 2533

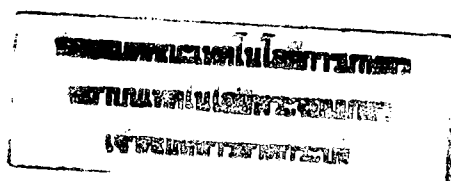
กระดาษอนามัย เป็นกระดาษที่มีความอ่อนนุ่ม ดูดซับได้รวดเร็ว เช่น กระดาษชำระ กระดาษเช็ดมือ เป็นต้น เป็นกระดาษที่ประเทศไทยสามารถผลิตได้อย่างมีคุณภาพที่ดีเป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศ แต่มีสัดส่วนการผลิตน้อยที่สุดคือ ประมาณร้อยละ 5 ของผลผลิตกระดาษทั้งหมด ผู้ผลิตรายใหญ่ที่สำคัญได้แก่ บริษัทกระดาษไทยสก็อตต์ จำกัด และ บริษัทกระดาษเซลลิวคซ์ จำกัด ในปีพ.ศ. 2534 ผู้ผลิตไม่มีการขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการซื้ออยู่ในระดับต่ำกว่ากำลังการผลิตในปัจจุบัน ซึ่งสามารถผลิตได้ถึงปีละ 66,000 ตัน

ทำให้ปริมาณการผลิตในปีพ.ศ. 2534 เพิ่มขึ้นจาก 40,180 ตันในปี 2533 เป็น 52,230 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.0 เนื่องจากความต้องการยังคงสูงขึ้นทั้งตลาดภายใน และตลาดส่งออก

ราคากระดาษ ในปี พ.ศ. 2534 ราคากระดาษในประเทศแทบทุกชนิดมีแนวโน้มอ่อนตัวลงจากปีพ.ศ. 2533 ประมาณร้อยละ 5-10 ทั้งนี้เนื่องจากราคาวัตถุดิบ คือ เยื่อกระดาษมีแนวโน้มลดลงทั้งในประเทศและตลาดโลก ประกอบกับมีผู้ผลิตมากรายจึงมีการแข่งขันกันมาก

ความต้องการใช้ ความต้องการใช้ภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา จาก 718,549 ตัน ในปีพ.ศ. 2531 เพิ่มขึ้นเป็น 1,065,219 ตัน ในปีพ.ศ. 2533 หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 14.0 ต่อปี (ตารางที่ 4) สำหรับปีพ.ศ. 2534 ปริมาณความต้องการกระดาษทุกประเภทจะขยายตัวโดยรวมประมาณร้อยละ 14.0-14.5 โดยมีประมาณความต้องการกระดาษทั้งประเทศเท่ากับ 1,219,594 ตันต่อปี กระดาษที่มีอัตราการขยายตัวสูงสุดได้แก่ กระดาษกราฟ คือประมาณร้อยละ 19 ปริมาณความต้องการใช้เพิ่มขึ้นจาก 581,205 ตัน ในปีพ.ศ. 2533 เป็นปริมาณ 691,634 ตันในปีพ.ศ. 2534 ทั้งนี้เป็นผลจากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมที่ใช้บรรจุภัณฑ์กระดาษ กระดาษที่มีอัตราการขยายตัวสูงรองลงมา คือ กระดาษพิมพ์เขียนและกระดาษแข็งมีการขยายตัวใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 12.0 ซึ่งมีปริมาณความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 127,800 และ 157,000 ตัน ตามลำดับ ส่วนกระดาษอนามัยคาดว่า จะมีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 จากปีพ.ศ. 2533 เป็นปริมาณ 38,465 ตัน และกระดาษหนังสือพิมพ์จะมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5 ทำให้ปริมาณการนำเข้า หรือปริมาณความต้องการใช้ในปีพ.ศ. 2534 เพิ่มขึ้นเป็น 204,695 ตัน

การนำเข้าและส่งออก ทางด้านการนำเข้าผลิตภัณฑ์กระดาษโดยรวม ปรากฏว่า ยังมีการนำเข้าในอัตราสูงโดยในช่วง 7 เดือนแรกของปีพ.ศ. 2534 นำเข้าทั้งสิ้น 316,670 ตัน มูลค่าลดลงร้อยละ 14.5 เนื่องจากราคาเยื่อกระดาษและราคาผลิตภัณฑ์กระดาษในตลาดโลก ลดลง ผลิตภัณฑ์กระดาษที่มีการนำเข้าสูงสุดก็ยังคงเป็นกระดาษหนังสือพิมพ์ เนื่องจากยังไม่มีการผลิตภายในประเทศ รองลงมาได้แก่ กระดาษแข็งและกล่อง กระดาษกราฟ ตามลำดับ

การส่งออกผลิตภัณฑ์กระดาษโดยรวมในช่วง 7 เดือนแรก ของปีพ.ศ. 2534 อยู่ใน ระดับใกล้เคียงกับช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. 2533 หรือมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เนื่องจากต้อง ประสพกับการแข่งขันค่อนข้างรุนแรง จากประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ โดยเฉพาะในส่วนของกระดาษ คราฟท์และกระดาษแข็ง ส่วนกระดาษอนามัยนั้น มีการส่งออกเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า เนื่องจาก รูปแบบและคุณภาพของกระดาษอนามัยได้รับการพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศ

ตารางที่ 4 ความต้องการใช้กระดาษประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2531-2534

(หน่วย : ตัน)

ประเภทของกระดาษ	2531	2532	2533	2534
กระดาษคราฟท์	392,391	447,388	581,205	691,634
	-	(14.0) ^{1/}	(29.9)	(19.0)
กระดาษพิมพ์เขียน	61,713	91,278	114,145	127,800
	-	(47.9)	(25.1)	(12.0)
กระดาษแข็งและกล่อง	104,795	84,893	140,267	157,000
	-	(-19.0)	(65.2)	(11.0)
กระดาษอนามัย	29,400	29,357	34,654	38,465
	-	(-0.1)	(18.0)	(11.0)
กระดาษหนังสือพิมพ์	130,250	136,670	194,948	204,695
	-	(4.9)	(42.6)	(5.0)

หมายเหตุ 1/ ตัวเลขใน ( ) เป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

ที่มา : (ความต้องการใช้ = การผลิต + นำเข้า - ส่งออก (ตั้งอยู่บนสมมุติฐานว่าไม่มีสต็อก ในประเทศ))

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ปีพ.ศ. 2531-2534

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเภท	2531	2532	2533	2533 ^{1/}	2534 ^{1/}
เยื่อกระดาษ	81,148 (1,994.0) ^{2/}	138,457 (2,939.8)	169,160 (3,152.6)	83,344 (1,722.1)	74,986 (1,067.0)
กระดาษคราฟท์	14,852 (524.8)	19,114 (616.3)	37,338 (694.2)	7,136.8 (1,310.4)	24,431 (523.6)
กระดาษพิมพ์เขียน	12,015 (599.9)	19,198 (751.8)	25,222 (978.8)	12,234 (520.5)	14,768 (538.5)
กระดาษแข็งและกล่อง	45,006 (1,560.0)	27,847 (543.6)	54,080 (998.1)	38,063 (1,245.2)	54,948 (1,102.3)
กระดาษอนามัย	2,212 (118.7)	2,561 (155.8)	3,256 (210.4)	2,131 (244.3)	2,057 (173.4)
กระดาษหนังสือพิมพ์	130,250 (1,872.2)	136,670 (1,854.1)	194,948 (2,524.9)	110,963 (1,391.3)	145,480 (2,096.2)

หมายเหตุ ^{1/} ในปีพ.ศ. 2533-2534 เป็นปริมาณและมูลค่าเฉพาะในเดือนมกราคม-กรกฎาคม

^{2/} ตัวเลขใน ( ) เป็นตัวเลขแสดงมูลค่าการนำเข้า

ที่มา : (บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2534 : 194)

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์ปีพ.ศ. 2531-2534

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเภท	2531	2532	2533	2533 ^{1/}	2534 ^{1/}
เยื่อกระดาษ	16,270	27,184	1,894	1,052	16,525
	(273.6) ^{2/}	(507.6)	(22.6)	(11.2)	(735.4)
กระดาษคราฟท์	17,004	25,352	18,219	9,586	9,256
	(218.1)	(350.0)	(274.9)	(148.3)	(137.7)
กระดาษพิมพ์เขียน	8,939	6,338	1,516	216	307
	(201.5)	(168.5)	(44.6)	(6.9)	(9.8)
กระดาษแข็งและกล่อง	25,987	24,834	20,442	11,710	11,766
	(400.3)	(297.2)	(247.6)	(143.8)	(147.3)
กระดาษอนามัย	2,998	5,463	8,782	4,498	6,957
	(140.1)	(225.9)	(390.4)	(197.4)	(565.9)

หมายเหตุ 1/ ในปีพ.ศ. 2533-2534 เป็นปริมาณและมูลค่าเฉพาะในเดือนมกราคม-กรกฎาคม

2/ ตัวเลขใน ( ) เป็นตัวเลขแสดงมูลค่าการส่งออก

ที่มา : (บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2534 : 195)

สภาพการผลิต การตลาดของอุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์ในประเทศไทย

สภาพการผลิต

ลักษณะของกระดาษคราฟท์

กระดาษคราฟท์ที่พบโดยทั่วไปมีอยู่ 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. กระดาษคราฟท์สำหรับทำผิวกล่อง (Kraft Linerboard)
2. กระดาษลูกฟูก (Corrugated Medium)
3. กระดาษคราฟท์สำหรับทำถุงหลายชั้น (Multiwall Bag Paper)
4. กระดาษคราฟท์สำหรับวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น ทำถุง ท่อของตามร้านขายยา ร้านเพชร ทอง

กระดาษคราฟท์ ที่พบว่ามีการผลิตมากที่สุด ได้แก่ กระดาษคราฟท์สำหรับทำผิวกล่อง และกระดาษลูกฟูก ซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตกล่องกระดาษ

1. กระดาษคราฟท์สำหรับทำผิวกล่อง จะมีลักษณะเหนียว ในการผลิตกระดาษกล่องจะนำเอากระดาษผิวกล่องประกบอยู่ทั้งด้านบนและด้านล่างของกระดาษลูกฟูก ทำให้กระดาษนั้นสามารถทนทานและรับแรงกระแทกได้ กระดาษคราฟท์สำหรับทำผิวกล่องที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย มีคุณภาพที่แตกต่างกันตามส่วนผสมของวัตถุดิบที่เลือกใช้ โดยมีการจำแนกระดับคุณภาพอย่างแน่ชัด สำหรับบริษัทสยามคราฟท์ จำกัดได้แยกกระดาษคราฟท์สำหรับทำผิวกล่องออกเป็น 3 ระดับ

- 1.1 KA เป็นกระดาษผิวกล่องที่มีคุณภาพสูง ใกล้เคียงและทัดเทียมกับกระดาษคราฟท์ที่มีการซื้อขายระหว่างประเทศ
- 1.2 KI เป็นกระดาษผิวกล่องที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ
- 1.3 KB เป็นกระดาษผิวกล่องคุณภาพปานกลาง ซึ่งใช้วัตถุดิบภายในประเทศ

2. กระดาษลูกฟูก ได้จากการนำแผ่นกระดาษคราฟท์ที่ผ่านขบวนการรีดด้วยลูกกลิ้ง เพื่อให้เกิดลอน ก่อนนำไปประกบอยู่กึ่งกลางระหว่างกระดาษผิวกล่อง 2 แผ่น

3. กระดาษคราฟท์สำหรับทำถุงหลายชั้น ใช้ในการผลิตถุงปูนซีเมนต์ ถุงสำหรับบรรจุอาหารสัตว์ ผู้ผลิต 2 รายเท่านั้นที่ผลิตได้

จำนวนโรงงาน จำนวนเงินลงทุน และจำนวนคนงาน

มีโรงงานที่ทำการผลิตทั้งกระดาษคราฟท์โดยเฉพาะ 12 โรงงาน มีจำนวนเงินลงทุนรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 1,015 ล้านบาทและจำนวนคนงานรวมทั้งสิ้นประมาณ 2,568 คน โดยที่โรงงานที่ใหญ่ที่สุดคือ บริษัท กระดาษสหไทย ซึ่งมีเงินลงทุน 430 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นเป็นคนไทย ร้อยละ 99.27 ต่างชาติ ร้อยละ 0.73 ส่วนโรงงานที่เล็กที่สุด คือ โรงงานของห้างหุ้นส่วนจำกัด น้าเอี้ยงเบเปเปอร์ มีเงินลงทุน 3 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยทั้งหมด และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างโดยดูจากเงินลงทุนพบว่า ระหว่างโรงงานที่ใหญ่ที่สุดกับโรงงานที่เล็กที่สุด มีเงินลงทุนต่างกันประมาณ 5.5 เท่า (ตารางที่ 7)

กำลังการผลิต

จากการสอบถามภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถรวบรวมรายชื่ของผู้ผลิตกระดาษคราฟท์พบว่า ในปีพ.ศ. 2535 มีผู้ผลิตกระดาษคราฟท์จำนวนทั้งสิ้น 20 ราย ทั้งรูปบริษัทและเจ้าของคนเดียว เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2528 ซึ่งได้รับการสำรวจจากกองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมพบว่ามีเพียง 12 ราย โดยในปีพ.ศ. 2535 นั้น โรงงานที่มีกำลังการผลิตมากที่สุด คือ บริษัท บัจพลไฟเบอร์คอนเทนเนอร์ จำกัด เนื่องจากมีการขยายโรงงานเพิ่มขึ้น ทำให้มีกำลังการผลิตถึง 592,000 ตันต่อปี รองลงมาคือ บริษัท สยาม-คราฟท์ จำกัด มีกำลังการผลิต 220,000 ตันต่อปี ส่วนโรงงานที่มีกำลังการผลิตน้อยที่สุด คือ บริษัท เทพพัฒนากระดาษ จำกัดมีกำลังการผลิต 1,500 ตันต่อปี เมื่อเทียบกับโรงงานที่ใหญ่ที่สุดแล้วมีกำลังการผลิตแตกต่างกันถึง 442,000 ตันต่อปี (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 7 จำนวนโรงงาน จำนวนเงินลงทุน และจำนวนคนงาน ปีพ.ศ. 2528

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	จำนวนเงินลงทุน (ล้านบาท)	ผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)		จำนวนคนงาน (คน)
			ไทย	ต่างชาติ	
1.	บริษัท กระจกสหไทย	430.0	99.27	0.73 ^{1/}	676 ^{2/}
2.	บริษัท สยามคราฟท์ จำกัด	200.0	100	-	376 ^{2/}
3.	บริษัทปัญจผลไฟเบอร์คอนเทนเนอร์	180.0	100	-	291 ^{2/3/}
4.	บริษัทอุตสาหกรรมกระจกกรุงเทพฯ	60.0	100	-	268 ^{3/}
5.	บริษัทเทพพัฒนากระจก จำกัด	57.5	100	-	220 ^{2/3/}
6.	บริษัทกระจกแข็งไทย จำกัด	25.0	100	-	105
7.	บริษัทบูรพาอุตสาหกรรม จำกัด	21.0	100	-	399 ^{3/}
8.	บริษัทสยามผลิตภัณฑ์กระจก จำกัด	18.0	100	-	25
9.	บริษัทโรงงานกระจกจิวไทยแปดริ้ว	8.0	100	-	11
10.	บริษัทเจริญชัยอุตสาหกรรม จำกัด	5.0	100	-	3
11.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงงานกระจก ปทุมธานี	8.0	100	-	146
12.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด น้ำแข็งเบเบอร์	3.0	100	-	48
รวม		1,015.5	-	-	2,568

หมายเหตุ 1/ สาธารณรัฐประชาชนจีน

2/ เป็นโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

3/ เป็นโรงงานที่ผลิตกระจกชนิดอื่นด้วย

ที่มา : (กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม , 2529 : 4)

ตารางที่ 8 รายชื่อบริษัทผู้ผลิตและกำลังการผลิตในปีพ.ศ. 2535 เทียบกับปีพ.ศ. 2528

(หน่วย : ตันต่อปี)

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	กำลังการผลิต	
		2528	2535
1.	บริษัท ปิ๊จพลคอนเทนเนอร์ จำกัด	130,000	592,000 ^{1/}
2.	บริษัท สยามคราฟท์ จำกัด	104,000	220,000
3.	บริษัท โรงงานกระดาษสหไทย จำกัด	28,500	7,000
4.	บริษัท สยามผลิตภัณฑ์กระดาษ จำกัด	16,500	17,000
5.	บริษัท อุตสาหกรรมกระดาษกรุงเทพ	13,500	5,500
6.	บริษัท โรงงานกระดาษจิวไทยแปดริ้ว จำกัด	7,800	8,000
7.	บริษัท กระดาษแข็งไทย จำกัด	5,000	4,000
8.	บริษัท เจริญชัยอุตสาหกรรม จำกัด	1,500	3,000
9.	บริษัท บุรพาอุตสาหกรรม จำกัด	800	-
10.	บริษัท เทพพัฒนากระดาษ จำกัด	700	1,500
11.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงงานกระดาษปทุมธานี	7,200	-
12.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด น้ำเอียงเปเปอรั	2,400	6,000
13.	บริษัท อุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์ จำกัด	-	165,000
14.	บริษัท ไทยเคนเพเพอรั จำกัด	-	78,000
15.	บริษัท เอเชียคราฟท์เพเพอรั จำกัด	-	40,000
16.	บริษัท ฮีวาคราฟท์อินดัสตรี จำกัด	-	33,000
17.	บริษัท ไทยพัฒนากระดาษ จำกัด	-	25,000
18.	นายอดุล อดุล (ตั้งอยู่ จ.ราชบุรี)	-	116,700
19.	นายมงคล มังกรกนก (ตั้งอยู่ จ.ปราจีนบุรี)	-	99,000
20.	นางสุภาพร สุคนธ์ (ตั้งอยู่ จ.อ่างทอง)	-	22,750
	รวมทั้งสิ้น	317,900	1,453,450

หมายเหตุ ^{1/} บริษัท ปิ๊จพลไฟเบอร์คอนเทนเนอร์ จำกัด ได้ขยายโรงงานในปีพ.ศ.2535 ขึ้นอีก
แห่งมีกำลังการผลิต 392,000 ตันต่อปี

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์)

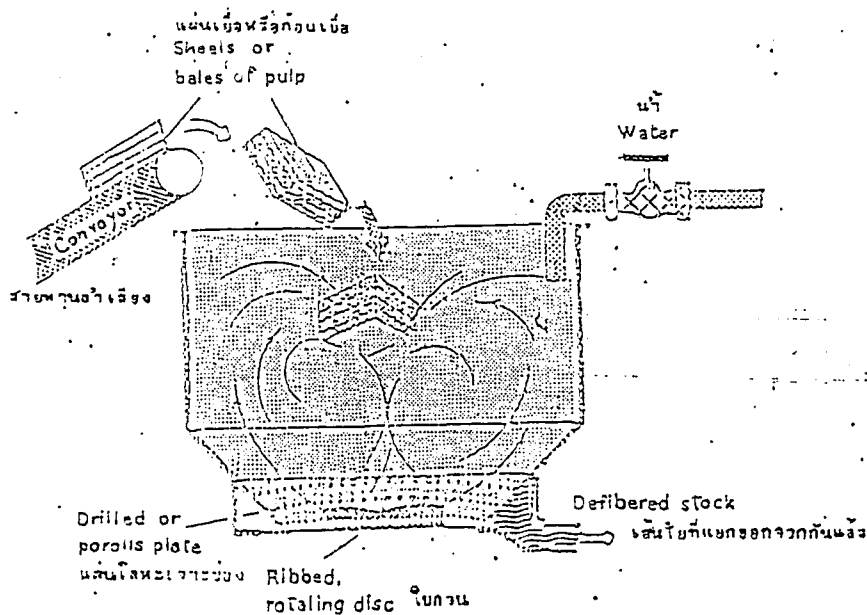
กรรมวิธีการผลิต

1. ขบวนการเตรียมเยื่อ

- ตัดลำต้นของไม้เป็นท่อน ๆ ขนาดความยาว 4-5 ฟุต
- นำไปลอกเปลือกออก แล้วทำความสะอาดเพื่อเตรียมสำหรับเข้าขบวนการแยกเส้นใยออกจากกัน
- หลังจากนั้นก็นำมาเข้าขบวนการแยกเส้นใย เพื่อแยกดเส้นใยออกจากกัน แล้วส่งไปทำความสะอาด ก็จะได้ Unbleached Karft Pulp (UKP)
- งานกรรมที่ต้องการเยื่อสีขาว ต้องนำเยื่อสีน้ำตาลนั้นมาฟอกขาว เรียกว่า Bleached Kraft Pulp (BKP)

2. การตีเยื่อและการบดเยื่อ (Beating & Refining)

เยื่อที่ส่งเข้ามาในโรงงานในรูปแบบที่เป็นก้อนหรือเป็นแผ่น จะต้องนำมาทำการแปรรูปแผ่นหรือก้อนเยื่อนี้ออกเป็นรูปน้ำเยื่อ และทำให้เส้นใยแต่ละเส้นกระจายตัวออกมา ทำได้โดยการทำเยื่อแห้งมาตีผสมกับน้ำในถังผสมเยื่อที่เรียกว่า ถังตีเยื่อ (Pulper) (ภาพที่ 1)

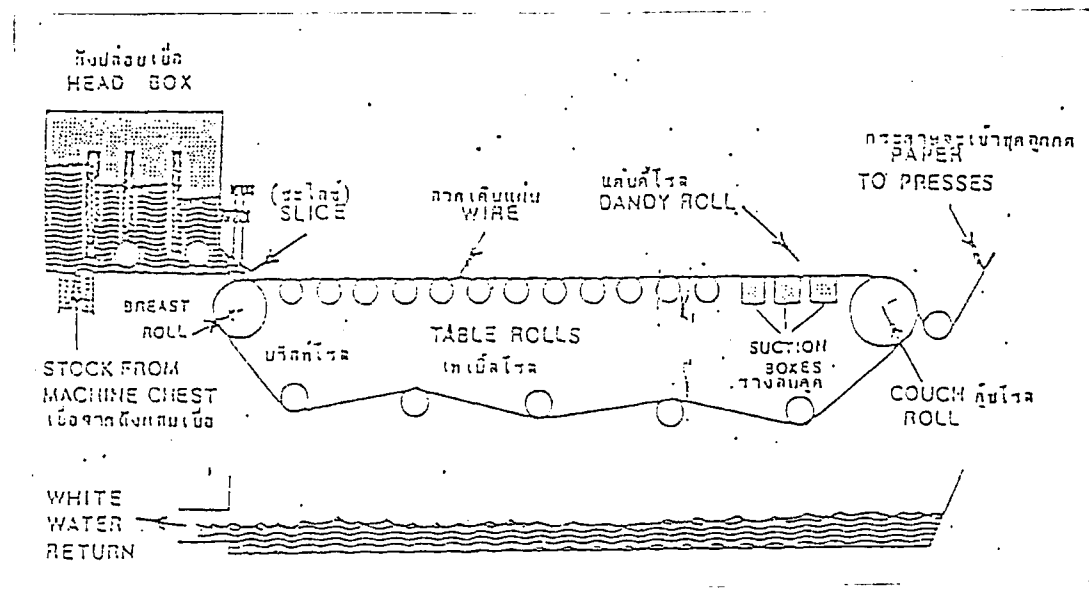

ภาพที่ 1 ถังตีเยื่อในขบวนการผลิตกระดาษคราฟท์

ที่มา : (บริษัท บุนซิเมนต์ไทย จำกัด)

3. การผลิตกระดาษบนเครื่อง (The Paper Machine)

งานการทำแผ่นกระดาษบนเครื่องนั้น เครื่องจักรที่ใช้มีอยู่ 2 แบบใหญ่ ๆ คือ แบบไฟร์ดรีเนียร์ (Fourdiner) ซึ่งทำให้เยื่อसानตัวเป็นแผ่นอยู่บนแผ่นลวดหมุน และแบบไซลินเดอร์ (Cylinder) ซึ่งทำให้เยื่อเกาะเป็นแผ่น โดยมีลูกกลิ้งเป็นตัวหมุน และพาเยื่อไปติดกับแผ่นผ้าสักหลาดที่หมุน งานการทำกระดาษแข็งที่มีหลายชั้นก็ใช้ลูกกลิ้งหลายตัว

ภาพที่ 2 เครื่องผลิตกระดาษแบบไฟร์ดรีเนียร์

ที่มา : (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด)

เมื่อเยื่อปล่อยออกมาจากถังปล่อยเยื่อแล้ว จะตกลงบน Forming Board ซึ่งอยู่บน Breast Roll แรงขับเคลื่อนของลวดเค้นแผ่น ทำให้เส้นใยมีแนวทางการไหลทุกทิศทุกทาง แนวทางของเส้นใยถ้าขนานแต่เพียงเครื่องจักรอย่างเดียว จะส่งผลให้กระดาษที่ได้ออกมาไม่แข็งแรง เพราะ เส้นใยถูกฉีกแยกดึงจากกันง่าย

ทันทีที่น้ำเริ่มระบายออกจากลวดเค้นแผ่น กระดาษเริ่มसानตัวเข้าหากันอย่างหลวมๆ ต่อจากส่วน Breast Roll ลวดเค้นแผ่นจะพาเยื่อที่เริ่มसानตัวกันนี้ มายังบริเวณ Table Roll ซึ่งจะมีจำนวนตั้งแต่ 11 ลูก ถึง 24 ลูก หน้าที่ของ Table Roll เป็นตัวค้ำลวดเค้นแผ่น และช่วยรีดน้ำออกจากแผ่นกระดาษเปียก

ต่อจาก Table Roll จะมีรางลมดูด (Suction Box) ประมาณ 3-7 ตัว อยู่ใต้ ลวดเดินแผ่นใช้สุญญากาศ เป็นตัวดึงน้ำส่วนเกินออกจากแผ่น กระดาษเริ่มเป็นแผ่นที่บริเวณนี้ และ การใช้สุญญากาศในรางดูดลมต้องไม่ทำอย่างรุนแรงจนกระทบกระเทือนโครงสร้างเส้นใย

ตอนของปลายลวดเดินแผ่นจะมี Dandy Roll อยู่ตอนบน ซึ่งจะมีหน้าที่กดลงบนแผ่น กระดาษและทำให้เกิดลายน้ำ (Water Mark) ในแผ่นกระดาษตามที่ต้องการ

Couch Roll เป็นตัวที่อยู่ใต้ลวดเดินแผ่นตอนปลาย ณ จุดที่กระดาษจะออกจาก บริเวณลวดเดินแผ่น Couch Roll จะช่วยให้กระดาษแห้ง และเนื้อแน่นขึ้น ที่ผิวของคูชโรลจะมีรู เล็ก ๆ เต็มไปหมด Couch Roll จะมีสุญญากาศซึ่งมาเป็น 2-5 เท่าจากที่รางลมดูด เป็นตัวดูด กระดาษให้แห้งและน้ำจะระบายลงมารูเล็ก ๆ เหล่านี้ นอกจากนี้ Couch Roll จะเป็นตัว ระบายน้ำออกจากแผ่นกระดาษแล้ว ยังช่วยระบายน้ำจากลวดเดินแผ่น ก่อนที่หมุนกลับไปถังปล่อย เยื่อ (Head Box) อีกครั้งหนึ่ง

น้ำที่ขจัดออกจากแผ่นกระดาษบริเวณลวดเดินแผ่นนี้จะมีพวกเศษสารเคมี เส้นใยเล็ก ปะปนออกมาด้วย เราเรียกน้ำใต้ลวดเดินแผ่นนี้ว่า White Water ซึ่งสามารถหมุนเวียนกลับมา ใช้ โดยการผสมให้น้ำเยื่อที่ผ่านออกมาจากเครื่องบดเยื่อตัวสุดท้ายสูงขึ้น พอเหมาะสำหรับการ เดินแผ่น White Water นี้จะมีส่วนที่เป็นสารเคมี และเส้นใยปะปนมาด้วย ประมาณร้อยละ 0.1

4. การทำให้แผ่นกระดาษแห้ง

กระดาษเปียกจากลวดเดินแผ่นจะส่งมายังชุดลูกกด (Press) โดยมีแผ่นสีกหลาด เป็นตัวพามาแล้วจะถูกกดเพื่อขจัดน้ำส่วนเกินออกไป จะทำให้กระดาษแน่นขึ้น และผิวเรียบขึ้น แผ่นกระดาษจะถูกส่งเข้าไปกด และท้ายที่สุดจะส่งไปชุดลูกอบ ในชุดลูกอบจะมีแผ่นสีกหลาดเป็นตัว พาดความร้อนในตัวลูกอบ จะทำให้ความชื้นในกระดาษที่แผ่นสีกหลาดระเหยไป ทำให้กระดาษแห้ง

สภาพการตลาด

ลักษณะตลาด

ตลาดของกระดาษคราฟท์ อาจกล่าวได้ว่าเป็นตลาดที่ลักษณะ "กึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด"

(Monopolistic Competition) ทั้งนี้เพราะ มีผู้ผลิตหลายราย ซึ่งแต่ละรายผลิตกระดาษคราฟท์ที่มีคุณภาพแตกต่างกัน ประโยชน์ใช้งานต่างกัน ตลอดจนราคาก็แตกต่างกัน แต่สามารถใช้ทดแทนกันได้ ขณะเดียวกันผู้ผลิตกระดาษคราฟท์แต่ละราย ก็มักจะมีตลาดเป็นของตนเอง โดยเฉพาะด้วย เช่น โรงงานอุตสาหกรรมทำกล่องกระดาษ และกระดาษแข็งทำแกนต่าง ๆ ตลาดของอุตสาหกรรมผลิตถุงบรรจุปูนซีเมนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีส่วนหนึ่งที่โรงงานผลิตกระดาษคราฟท์เองนำไปใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ของบริษัทเองด้วย สำหรับตลาดต่างประเทศมีเพียงเล็กน้อย

ภาวะตลาด

รัฐบาลดำเนินนโยบายให้ความคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ โดยกำหนดมาตรฐานควบคุมการนำเข้า จำกัดให้มีการนำเข้าเฉพาะกระดาษคราฟท์ที่ไม่มีผลิตภายในประเทศเท่านั้น ปัจจุบันมีผู้ผลิตกระดาษคราฟท์ในประเทศทั้งหมด 14 ราย เป็นรายใหญ่ ๆ 2 ราย คือ บริษัทสยามคราฟท์ จำกัด และบริษัท บัญจพลไฟเบอร์คอนเทนเนอร์ จำกัด แต่ 2 บริษัทนี้ไม่สามารถกำหนดราคาขายเองได้ เพราะคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดราคาขั้นสูงไว้

ตารางที่ 9 ปริมาณการผลิตและจำหน่ายกระดาษคราฟท์ปีพ.ศ. 2528-2532

(ปริมาณ : ตัน)

(ราคา : บาทต่อตัน)

ปีพ.ศ.	ปริมาณการผลิต	ปริมาณจำหน่าย	ราคาโรงงาน
2528	260,823	247,004	11,258
2529	285,127	240,087	11,807
2530	358,857	345,234	13,227
2531	386,478	362,495	14,446
2532	423,812	419,283	15,334

ที่มา : (บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2533 : 17)

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้ากระดาษกราฟปีพ.ศ. 2528-2534

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ปีพ.ศ.	การนำเข้า		การส่งออก	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2528	2,785	46.8	149	0.9
2529	3,644	86.9	1,690	16.8
2530	4,422	115.4	8,622	83.7
2531	14,852	524.8	17,004	218.1
2532	19,052	615.4	25,352	350.0

ที่มา : (บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2533 : 17)

กำลังการผลิตกระดาษกราฟของผู้ผลิต 8 รายที่เปิดดำเนินการในปัจจุบันมีปริมาณปีละ 460,320 ตัน เป็นกำลังการผลิตของผู้ผลิตที่ได้รับการส่งเสริม 420,000 ตัน และผู้ผลิตที่ไม่ได้รับการส่งเสริม 40,320 ตัน นอกจากนี้ยังมีโครงการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมอีก 709,200 ตัน รวมเป็นกำลังการผลิตของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมแต่ยังไม่เปิดดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น 739,450 ตัน (ตารางที่ 9 และ 10)

ปริมาณการผลิตกระดาษกราฟของผู้ผลิต 8 รายในปีพ.ศ. 2532 มีจำนวนทั้งสิ้น 403,812 ตัน และมีปริมาณจำหน่ายรวม 419,283 ตัน เทียบกับปีพ.ศ. 2531 ซึ่งมีปริมาณการผลิตและจำหน่ายรวม 386,478 ตัน และ 362,495 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 และ 15.7 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นไปตามอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งออกปูนซีเมนต์ และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทางด้านราคาจำหน่ายกระดาษกราฟจากโรงงาน ปรากฏว่าราคาเฉลี่ยสูงขึ้นจากตันละ 14,446 บาทเมื่อปีพ.ศ. 2531 เป็นตันละ 15,334 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1

วิธีการจำหน่าย

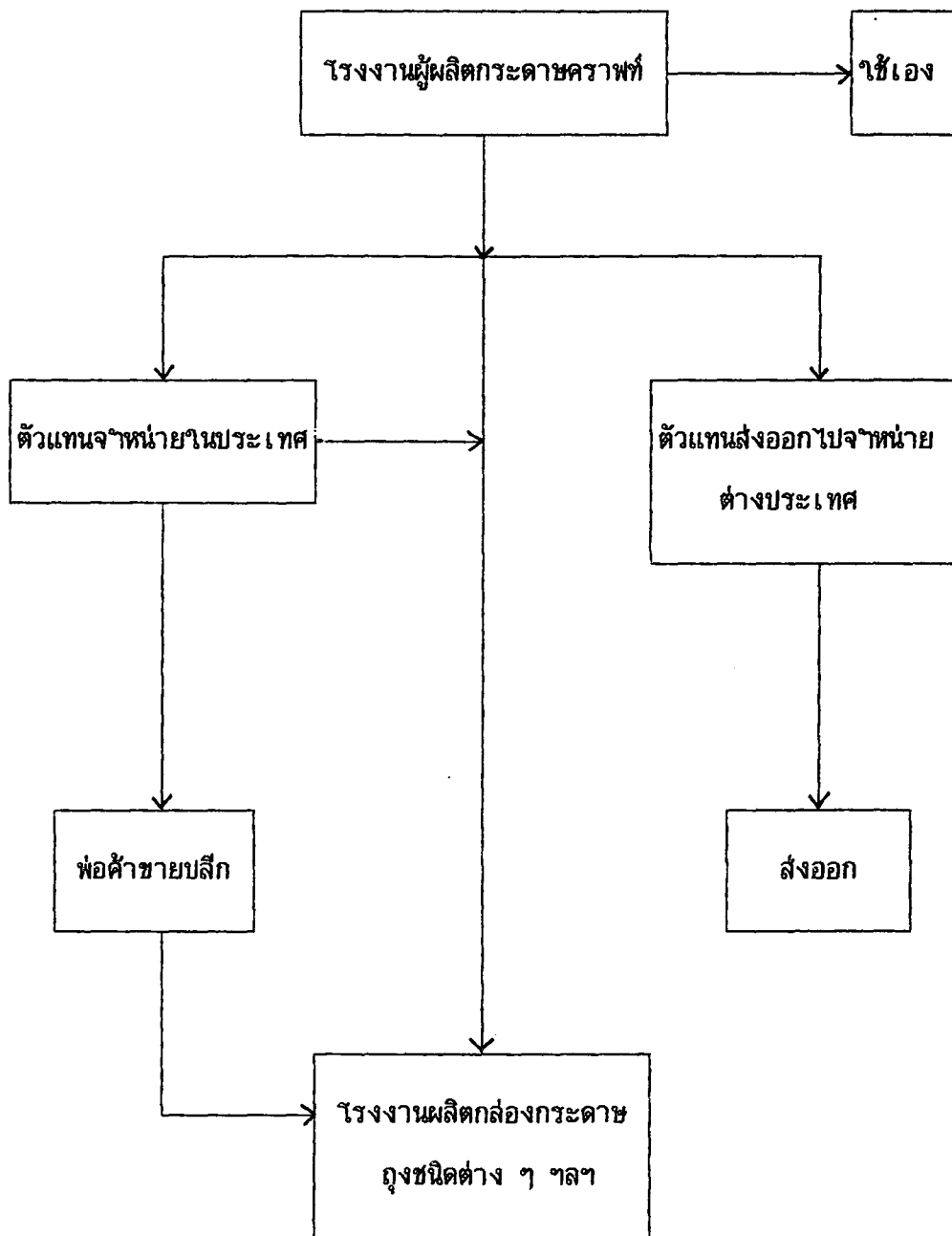
เนื่องจากกระดาษคราฟท์ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กล่องกระดาษและถุงกระดาษเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นตลาดใหญ่จึงขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ตลอดจนขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของ อุตสาหกรรมนั้น ๆ ด้วย

สำหรับขั้นตอนการจำหน่ายและวิธีการจำหน่ายก็มีหลายวิธี แต่ส่วนใหญ่นักแล้วโรงงาน ผลิตกระดาษคราฟท์ จะได้รับการติดต่อโดยตรงจากโรงงานอุตสาหกรรมผลิตกล่องกระดาษ ถุง กระดาษ และโรงงานผลิตภัณฑ์ที่ใช้กระดาษคราฟท์เป็นวัตถุดิบในการผลิต ส่วนตลาดต่างประเทศ นั้นทำการจำหน่ายโดยผ่านตัวแทนจำหน่าย ซึ่งอาจจำแนกวิธีการจำหน่ายได้ดังนี้

1. ใช้เอง โดยทางโรงงานผลิตกระดาษคราฟท์มีโรงงานทำกล่องกระดาษ ทำถุง บรรจุอาหาร และสิ่งของต่าง ๆ ตลอดจนถุงบรรจุอาหารสัตว์เป็นของตนเอง
2. การจำหน่ายโดยตรง โดยผู้ผลิตจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้โดยตรง
3. จำหน่ายโดยผ่านตัวแทนจำหน่าย ซึ่งตัวแทนจำหน่ายจะจำหน่ายผ่านพ่อค้าปลีกไป ยังผู้ใช้ขั้นสุดท้าย
4. การส่งออกจำหน่ายต่างประเทศโดยผ่านตัวแทนส่งออก เช่น บริษัท สยาม คราฟท์ จำกัด ส่งออกโดยผ่าน บริษัท คำสากลซีเมนต์ จำกัด เป็นต้น

นโยบายส่งเสริมการลงทุน และคุ้มครองอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ

นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการลงทุน และคุ้มครองอุตสาหกรรมเยื่อและ กระดาษ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้อุตสาหกรรมนี้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีโรงงานผลิต เยื่อกระดาษและกระดาษประเทศต่าง ๆ เกิดขึ้นหลายโรงงาน ในการวิเคราะห์นโยบายส่งเสริม การลงทุน และคุ้มครองอุตสาหกรรมนี้จะพิจารณาถึงมาตรการที่ใช้ในการส่งเสริม คุ้มครอง และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีภายใต้นโยบายดังกล่าว ตลอดจนจำนวนและลักษณะของกิจการที่ ได้รับการส่งเสริม

ภาพที่ 3 แผนผังแสดงวิธีการจำหน่ายกระดาษคราฟท์

ที่มา : (กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม , 2529 : 13)

นโยบายส่งเสริมการลงทุน

การผลิตกระดาษและเยื่อกระดาษ เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่รัฐบาลให้การส่งเสริมโดยให้สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนนับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2525 เป็นต้นมา ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว กิจกรรมที่อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริมจะต้องเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และต่อความมั่นคงของประเทศ เป็นกิจกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก หรือเป็นกิจกรรมที่ใช้ผลิตวัตถุดิบเกษตรหรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขเกี่ยวกับขนาดการลงทุนและเงื่อนไขอื่น ๆ ที่กำหนดไว้

สิทธิประโยชน์หลัก ที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment หรือ BOI) อาจให้แก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริม ได้แก่ การยกเว้น หรือ ลดหย่อนอากรนำเข้าและภาษีการค้าร้อยละ 50 สำหรับเครื่องจักรที่นำเข้า การลดหย่อนอากรนำเข้าและภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบนำเข้าถึงร้อยละ 90 เป็นเวลาครั้งละ 1 ปี และการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3-8 ปี แล้วแต่ขนาดของทุนและแรงงาน นอกจากนี้ ก็มีสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมให้สำหรับกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุน หรือ ที่ผลิตเพื่อการส่งออก ทั้งนี้การให้สิทธิประโยชน์แต่ละประเภทยังมีเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ระบุไว้สำหรับการพิจารณา และอาจมีเงื่อนไขพิเศษระบุเป็นรายการอีกด้วย

โดยส่วนใหญ่แล้ว สิทธิประโยชน์ที่ BOI ให้แก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมจะเน้นหนักไปที่ การยกเว้นและลดหย่อนอากรนำเข้า และภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักร และการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่วนการยกเว้นลดหย่อนอากรนำเข้า และภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบนั้น BOI มักจะสนับสนุนให้กิจการที่ได้รับการส่งเสริม ใช้มาตรการของกระทรวงการคลัง ในการชดเชยค่าภาษีอากร ในกรณีที่กิจการนั้นเป็นกิจการส่งออกที่นำเข้าวัตถุดิบ มากกว่าที่จะใช้ มาตรการส่งเสริมการลงทุนของ BOI

นโยบายคุ้มครองอุตสาหกรรม

นอกจากมาตรการที่ใช้เพื่อส่งเสริมการลงทุนแล้ว BOI ยังอาจใช้เครื่องมือทางการ

คลัง ในการให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เช่น การกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษ (Surcharge) สำหรับการนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือปัจจัยการผลิตประเภทที่ได้รับการส่งเสริมให้ผลิตในประเทศ หรือห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันกับที่ได้รับการส่งเสริมอีกด้วย

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาตลาด

นอกจากรัฐบาลจะมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนและคุ้มครองอุตสาหกรรมแล้ว รัฐบาลยังมีกิจกรรมอื่น ๆ อีก ที่จะส่งเสริมและพัฒนาตลาดของอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ติดตามการเคลื่อนไหวของราคาในตลาดโลก
2. ปลดปล่อยให้กลไกตลาดปรับตัวเองโดยเสรี
3. ใช้มาตรการภาษีปรับความสมดุลของอุปสงค์และอุปทานในประเทศ หากเกิดความขาดแคลน หรือราคาภายในประเทศสูงเกินควร
4. ส่งเสริมการลงทุนของผู้ผลิตและเร่งให้เปิดดำเนินการ
5. สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตด้วยกัน ในรูปของสมาคมหรือสถาบัน
6. ส่งเสริมการพัฒนาระบบการผลิตและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต
7. พัฒนา หรือวิจัยพืชที่ใช้เป็นวัตถุดิบ หรือวัตถุดิบที่ใช้ทดแทนเยื่อกระดาษ
8. สนับสนุนการนำกระดาษที่ใช้แล้วมา Recycle

มาตรการควบคุมทางการค้า และภาษี

ทางด้านมาตรการทางการค้า และภาษีนั้น รัฐบาลกำหนดให้แก่อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษทั้งทางด้านนำเข้า และส่งออก เพื่อผลประโยชน์ของอุตสาหกรรมดังนี้

มาตรการทางภาษี

สำหรับมาตรการทางภาษีมักมีการกำหนดไว้ทั้งขาเข้าและขาออกดังต่อไปนี้

1. มาตรการทางภาษีขาเข้า

1.1 กระดาษ

1.1.1. อากรขาเข้าร้อยละ 35-40 ของราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ(รวมค่าประกันภัยและขนส่งนอกประเทศ)แล้วแต่ประเภทของกระดาษ

1.1.2. ภาษีการค้าและภาษีเทศบาลเมื่อรวมกันแล้ว เก็บในอัตราร้อยละ 9.9

1.2 เยื่อกระดาษ

1.1.1. อากรขาเข้าร้อยละ 10 ของราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ

1.1.2. ภาษีการค้าร้อยละ 1.2 ของรายรับ (ถ้าไรมาตรฐานร้อยละ 11)

1.1.3. ภาษีเทศบาลร้อยละ 10 ของภาษีการค้า

1.1.4. ค่าธรรมเนียมพิเศษของกระทรวงพาณิชย์ร้อยละ 0.5 ของราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ

1.1.5. ค่าธรรมเนียมพิเศษ (Surcharge) โดย BOI สำหรับเยื่อใยสั้นพอกขาวในอัตราร้อยละ 20

หมายเหตุ การนำเข้าจากกลุ่มอาเซียน ทั้งการนำเข้าเยื่อกระดาษและกระดาษ จะได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าเหลือร้อยละ 5 และอากรรวมร้อยละ 7.5

2. มาตรการทางภาษีขาออก ทั้งเยื่อกระดาษและกระดาษไม่มีการเรียกเก็บภาษี

มาตรการทางการค้า

1. มาตรการทางการค้าสำหรับการส่งออก ได้มีการยกเลิกการควบคุมการส่งออกและเปิดให้มีการค้าเยื่อกระดาษโดยเสรีแล้ว ตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

2. มาตรการทางการค้าสำหรับการนำเข้า สามารถนำเข้าได้โดยเสรี

นอกจากนี้ องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ บริษัท สยามคราฟท์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตกระดาษคราฟท์รายใหญ่ โดยผ่านทางรัฐบาลไทยเกี่ยวกับด้าน

เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในการผลิตกระดาษคราฟท์ ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ในกระบวนการผลิต ตลอดจนสามารถควบคุมคุณภาพได้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมและสาธิตเทคโนโลยีแก่ประเทศภาคี (RCA) ซึ่งมีอยู่ 12 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย บังคลาเทศ อินเดีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ศรีลังกา และไทย อีกด้วย

กิจการผลิตเยื่อและกระดาษที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

สำหรับอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษนั้น มีบริษัทที่ได้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI และเปิดดำเนินการแล้วทั้งสิ้นประมาณ 15 บริษัท ซึ่งมี 22 โครงการเป็นโครงการผลิตเยื่อกระดาษ 2 ราย ผลิตกระดาษคราฟท์ 7 ราย กระดาษพิมพ์เขียน 5 ราย กระดาษแข็งและกล่อง 5 ราย และกระดาษชำระและอนามัย 3 ราย สิทธิประโยชน์ที่ได้รับประกอบด้วย การยกเว้น และลดหย่อนอากรนำเข้า และภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรให้กับทุกโครงการ สิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุนออกสำหรับบางโครงการ นอกจากนี้ ก็มีมาตรการคุ้มครองตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ การห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน (๑ให้กับกระดาษคราฟท์) และการขึ้นค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับผลิตภัณฑ์นำเข้าชนิดเดียวกัน (๑ให้กับกระดาษอาร์ตและเยื่อกระดาษ)

บทที่ 3

การส่งออกเยื่อกระดาษและกระดาษ

การส่งออกเยื่อกระดาษ

ปัจจุบันบริษัท พินิคซ์พัลพ์แอนด์เพเพอร์รายเดียวเท่านั้น ที่มีการส่งออกเยื่อกระดาษ ประมาณร้อยละ 25 ของการผลิตทั้งสิ้น ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 75 เป็นการผลิตเพื่อขายตลาดภายในประเทศ โดยมีเป้าหมายจะส่งออกแถบทวีปเอเชีย เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย และฟิลิปปินส์ และเมื่อโรงงานส่วนที่ขยายอีก 100,000 ตัน เปิดดำเนินการผลิตได้ คาดว่าจะเน้นการส่งออก ประมาณร้อยละ 80 ของการผลิตในส่วนที่ขยายนี้

สำหรับการส่งออกเยื่อกระดาษในปีพ.ศ. 2533 มีปริมาณ 1,894 ตัน มูลค่า 22.6 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า เนื่องจากเป็นช่วงที่ราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกสูง และมีความต้องการใช้ภายในประเทศมาก ประกอบกับเยื่อกระดาษ เป็นสินค้าที่มีการควบคุมการส่งออก ในช่วงดังกล่าว จึงทำให้มีการอนุญาตให้ส่งออกเยื่อกระดาษน้อย เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิด การขาดแคลนภายในประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ได้มีการ ยกเลิกการควบคุมการส่งออก และเปิดให้มีการค้าเยื่อกระดาษโดยเสรีแล้ว ซึ่งในปีพ.ศ. 2534 มีการส่งออกเยื่อกระดาษ ปริมาณ 27,243 ตัน มูลค่า 292.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2533 กว่า 10 เท่า (ตารางที่ 11)

ในปีพ.ศ. 2533 ปริมาณการส่งออกลดลงจากปีก่อนหน้ามาก เนื่องจากเป็นช่วงที่ ราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกสูง และมีความต้องการใช้ภายในประเทศมาก ประกอบกับเยื่อ กระดาษเป็นสินค้าที่มีการควบคุมการส่งออกในช่วงดังกล่าว จึงทำให้มีการอนุญาตให้ส่งออกเยื่อ กระดาษเพื่อป้องกันการขาดแคลนภายในประเทศ และจะเห็นว่าไทยมีการส่งออกเยื่อกระดาษไป ยังเกาหลีมากที่สุด โดยในปีพ.ศ. 2534 ได้ส่งออกเป็นมูลค่า 203,150 พันบาท รองลงมาคือ ญี่ปุ่น เป็นมูลค่า 44,300 พันบาท และอินเดียเป็นมูลค่า 15,200 พันบาท นอกจากนี้จะสังเกตเห็นว่า ไทยเริ่มขยายตลาดส่งออกเข้าไปยังประเทศลาวในปีพ.ศ. 2534 เป็นมูลค่า 225 พันบาท คาด ว่าในอนาคตลาวจะเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญรายหนึ่งของไทย (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 11 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเยื่อกระดาษ ปีพ.ศ. 2529-2534

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ปีพ.ศ.	ปริมาณ	มูลค่า
2529	24,652	239.2
2530	12,415	175.0
2531	16,270	273.6
2532	27,184	507.6
2533	1,894	22.6
2534	27,243	292.5

ที่มา : (กองวิจัยสินค้าและตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์)

ประเทศผู้ผลิตเยื่อและผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก

ประเทศผู้ผลิตเยื่อกระดาษ และส่งออกรายใหญ่ของโลก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา สวีเดน ฟินแลนด์ และบราซิล (ตารางที่ 13)

แคนาดา เป็นประเทศผลิตเยื่อกระดาษรายใหญ่อันดับสองของโลก แต่ทำการส่งออกมากที่สุดในโลก โดยในปีพ.ศ. 2534 สามารถผลิตได้ 22,800 ตัน และทำการส่งออก 8,801 ตัน โดยการพยากรณ์ของ Pulp & Paper Internation สามารถประมาณได้ว่าในปี พ.ศ. 2535 แคนาดาจะสามารถผลิตได้ถึง 23,500 ตัน และจะทำการส่งออกได้ 7,300 ตัน

สหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่ผลิตเยื่อกระดาษรายใหญ่ที่สุดในโลก แต่ทำการส่งออกเป็นอันดับที่สอง เนื่องจากความต้องการใช้ภายในประเทศมีมาก โดยในปีพ.ศ. 2534 สามารถผลิตเยื่อได้ถึง 57,645 ตัน และทำการส่งออก 5,431 ตัน และโดยการพยากรณ์ของ

ตารางที่ 12 ปริมาณส่งออกเยื่อกระดาษของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปีพ.ศ. 2532-2534

(หน่วย : พันบาท)

ประเทศ	2532		2533		2534	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
เกาหลี	229,500	45.1	11,625	52.3	203,150	73.0
ญี่ปุ่น	170,050	33.4	2,725	12.3	44,300	15.6
อินเดีย	70,675	13.9	325	1.5	15,200	5.5
ไต้หวัน	10,800	2.1	2,125	9.6	7,450	2.7
ฟิลิปปินส์	1,950	0.4	-	0.0	800	0.3
ลาว (ส่วนบุคคล)	-	0.0	-	0.0	225	0.1
อื่น ๆ	1,029	5.1	5,425	24.4	8,150	2.9
รวม	508,700	100.0	22,225	100.0	278,275	100.0

ที่มา : (กรมการค้าต่างประเทศ , 2536 : 11)

Pulp & Paper Internation สามารถประมาณการได้ว่า ในปีพ.ศ. 2535 สหรัฐอเมริกาจะสามารถผลิตเยื่อได้ถึง 58,374 ตัน และจะทำการส่งออกได้ 6,610 ตัน

สวีเดน ฟินแลนด์ บราซิล ก็เป็นประเทศที่มีการผลิตและส่งออกเยื่อกระดาษที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกเช่นกัน จะเห็นว่าในปีพ.ศ. 2535 สวีเดนมีการผลิตเยื่อกระดาษได้ 10,000 ตัน และทำการส่งออกเป็นปริมาณ 3,000 ตัน ฟินแลนด์สามารถผลิตเยื่อกระดาษได้ 8,650 ตัน และทำการส่งออกเป็นปริมาณ 1,310 ตัน ส่วนบราซิลนั้นสามารถผลิตเยื่อกระดาษได้ 5,360 ตัน และทำการส่งออกเป็นปริมาณ 1,650 ตัน

ตารางที่ 13 ปริมาณการผลิตและส่งออกเยื่อกระดาษจากประเทศผลิตและส่งออกรายใหญ่ของโลก
ปีพ.ศ. 2533-2534 และ 2536

(หน่วย : ตัน)

ประเทศ	2533		2534		2536 ^{1/}	
	ผลิต	ส่งออก	ผลิต	ส่งออก	ผลิต	ส่งออก
แคนาดา	22,835	7,200	22,800	8,801	23,500 ^{2/}	7,300 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	57,210	5,220	57,645	5,431	58,374 ^{2/}	6,610 ^{2/}
สวีเดน	9,914	2,768	9,900	2,894	10,000	3,000
ฟินแลนด์	8,886	1,461	8,415	1,349	8,650	1,310
บราซิล	4,351	1,036	5,360	1,262	5,360	1,650

หมายเหตุ ^{1/}พยากรณ์

^{2/}ค่าประมาณ

ที่มา : (Pulp & Paper International, January 1993 : 7)

การส่งออกกระดาษกราฟ

สถานการณ์ทางการตลาด

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การค้าของบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทส่งออกกระดาษกราฟรายใหญ่รายหนึ่งของประเทศไทย พบว่า ตลาดส่งออกของประเทศไทยที่สำคัญ ตลาดหลัก คือ มาเลเซีย รองลงมา คือ สิงคโปร์ ฮองกง และปัจจุบันเริ่มเข้าไปในเวียดนาม ออสเตรเลีย เขมร พม่า สำหรับประเทศคู่แข่งที่ทำการส่งออกกระดาษกราฟที่สำคัญคือ ประเทศทางยุโรป อังกฤษ และอเมริกา

ทุกประเทศในแถบเอเชียมักจะส่งกระดาษกราฟไปยังตลาดมาเลเซีย และสิงคโปร์ จึงเรียกตลาดทั้ง 2 นี้ว่า Dumping ground คือ เป็นตลาดที่ทุกประเทศต่างมาทุ่มราคา (ตัดราคากัน) เนื่องจากว่า ตลาดสิงคโปร์ มีลักษณะเป็นตลาดที่สามารถเข้าไปได้โดยเสรี ประเทศผู้ส่งออกกระดาษกราฟในแถบเอเชียทุกประเทศ จึงแข่งขันกันเข้าไปทำให้อุปทานมีมากกว่าอุปสงค์ แม้แต่ประเทศทางยุโรป สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ก็ส่งมาจากหน่ยโดยมีการตัดราคาด้วย ซึ่งในขณะนี้โรงงานในแคนาดาได้ปิดการผลิตชั่วคราว หรือ ลดกำลังการผลิตลงกว่าล้านตัน

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาสถานการณ์ทางการค้าไม่ค่อยดี เนื่องจากมาเลเซียซึ่งเป็นตลาดส่งออกกระดาษกราฟรายใหญ่ของไทย มีการตั้งโรงงานผลิตกระดาษขึ้นเองภายในประเทศ ชื่อ San Yan (ซันแยง) ซึ่งเมื่อมีการตั้งโรงงานผลิตกระดาษขึ้นใช้เองภายในประเทศ โรงงานนี้จะได้เปรียบกว่า เนื่องจากตั้งอยู่ในประเทศของตน ทำให้ระยะเวลาในการขนส่งรวดเร็วกว่าสะดวกกว่า ถึงแม้ราคาจะแพงกว่าการสั่งซื้อก็ตาม ราคานี้ราคาลดลงต่ำมาก จากการสัมภาษณ์พบว่าราคาอยู่ที่ประมาณ 250 เหรียญสหรัฐ ลดลงจากปีพ.ศ. 2535 ประมาณ 60-70 เหรียญสหรัฐ ซึ่งนับว่าเป็นตัวเลขที่สูงมาก

โรงงานผู้ผลิตและผู้ส่งออกที่เข้าไปในตลาดมาเลเซียและสิงคโปร์ นอกจากโรงงานภายในประเทศแล้วยังมี ประเทศไทย อังกฤษ ออสเตรเลีย อเมริกา ซึ่งในจำนวนประเทศที่เข้าไปนี้ ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่น่าจะได้เปรียบที่สุด เนื่องจากมีภูมิประเทศอยู่ใกล้ที่สุด แต่ตรงกันข้าม กลับเสียเปรียบเนื่องจาก ต้นทุนต่อหน่วยจากโรงงานของไทยสูง และในเรื่องการประหยัดต่อขนาดของไทยยังน้อย

ปริมาณและมูลค่าการส่งออก

เนื่องจากกระดาษกราฟ เป็นกระดาษที่ประเทศไทยสามารถผลิตภายในประเทศได้มากที่สุด จึงทำให้ประเทศไทยทำการส่งออกเป็นปริมาณมากที่สุดในบรรดากระดาษชนิดต่าง ๆ ที่สามารถผลิตได้ โดยในปีพ.ศ. 2534 มีการส่งออก 20,311 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2533 ร้อยละ 7.28 ขณะที่มูลค่าการส่งออก 276.8 ล้านบาท ลดลงจากปีพ.ศ. 2533 ร้อยละ 2.26 เนื่องจากมีราคาส่งออกลดต่ำลงจากปีพ.ศ. 2533 อย่างมาก (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกระดาษกราฟท์ ในปีพ.ศ. 2529-2534

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ปีพ.ศ.	ปริมาณ	มูลค่า
2529	1,690	16.8
2530	8,622	83.7
2531	17,004	218.1
2532	25,352	350.0
2533	18,933	283.2
2534	20,311	276.8

ที่มา : (กองวิจัยสินค้าและตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์)

กระบวนการส่งออก

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การค้าของบริษัทปูนซีเมนต์ไทย สามารถสรุปกระบวนการส่งออกกระดาษกราฟท์อย่างคร่าว ๆ (ภาพที่ 4) ได้ดังนี้

1. ใบสั่งซื้อจากลูกค้า ลูกค้าจะยืนยันการสั่งซื้อ (confirm order) โดยส่งมาให้ทางโทรสาร ส่วน original จะส่งมาทางไปรษณีย์
2. ใบสั่งผลิต เมื่อรับคำสั่งซื้อ (order) จากลูกค้า ทางบริษัทจะออกใบสั่งผลิตให้กับโรงงาน เพื่อดำเนินการผลิต
3. Proforma invoice เป็นใบสัญญาซื้อขาย ระหว่างบริษัทกับลูกค้า โดยบริษัทจะทำการส่งโทรสารไปให้ลูกค้าก่อน เพื่อให้ลูกค้านำไปเตรียมเปิด L/C
4. เลือก MODE การขนส่ง มี 3 ทางคือ รถไฟ เรือ BULK เรือ Container

5. L/C ลูกค้าจะส่ง FAX L/C เข้ามาก่อน เพื่อยืนยันว่าเปิด L/C แล้ว ส่วน original จะส่งผ่านธนาคาร บริษัทจะไม่ส่งสินค้าจนกว่า L/C จะเข้ามา

6. Packing list เมื่อสินค้าเสร็จแล้ว โรงงานจะส่ง P/K list แสดงรายละเอียดของสินค้า เพื่อบริษัทจะนำไปดำเนินการเรื่องการส่งออกต่อไป

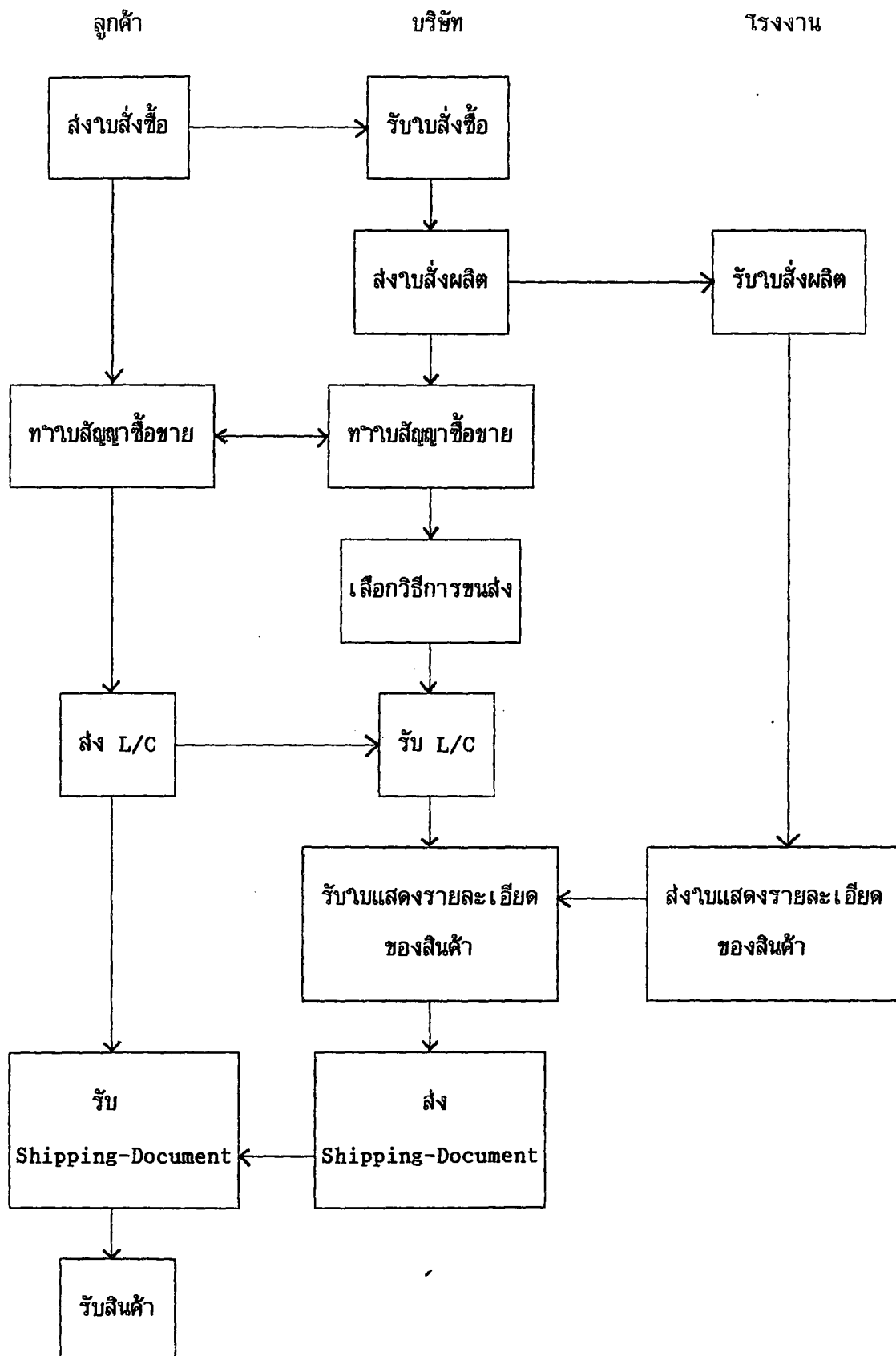
7. Commercial invoice + Packing list + B/L (Bill of Lading) = Shipping-Documents บริษัทจะส่ง Shipping Documents ให้ลูกค้าเพื่อไปเตรียมเอกสารการรับรองตัวจริงจะส่งผ่านธนาคารให้ลูกค้าไป รับสินค้าต่อไป

การส่งเสริมการส่งออกของกรมศุลกากร

เนื่องจากอุตสาหกรรมกระดาษเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการส่งออก โดยการลดภาระค่าภาษีอากร และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ส่งออกในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิตเพื่อการส่งออกให้อยู่ในระดับที่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ มาตรการหลักที่ดำเนินการ คือ การคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ

การคืนอากรวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก

หลักการ การคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 เป็นการคืนค่าภาระภาษีอากร ในการนำวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาผลิตส่งออก ซึ่งได้แก่ อากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมภาษีอื่น ภาษีเพื่อมหาดไทย ภาษีสรรพสามิต ที่ผู้นำเข้าได้เสียไว้หรือได้วางประกันขณะนำเข้า และเมื่อได้นำวัตถุดิบนั้นไปผลิตผสมประกอบ หรือบรรจุเป็นสินค้าส่งออกแล้ว ก็จะได้รับ การคืนอากร โดยจะคำนวณค่าภาษีอากรที่คืนให้ตามสูตรการผลิต ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องผลิตส่งออกภายใน 1 ปี นับแต่วันที่นำเข้าวัตถุดิบ การคืนอากรจะคืนให้ตามหลักประกันที่วางไว้ต่อกรมศุลกากร ซึ่งได้แก่ เงินสด หรือ หนังสือค้ำประกันของธนาคาร

ภาพที่ 4 แสดงกระบวนการส่งออกกระดาษทราย

ขั้นตอนการขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ

1. การขออนุมัติในหลักการ ผู้ประสงค์จะขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ จะต้องยื่นคำขออนุมัติหลักการต่อฝ่ายคืนอากรการผลิตเพื่อส่งออก โดยแจ้งความจำนงว่าจะนำเข้าวัตถุดิบชนิดใด เพื่อผลิตเป็นสินค้าชนิดใด
2. การจัดทำใบขนสินค้าขาเข้า ใบขนสินค้าขาเข้า 19 ทวิ ต้องแสดงข้อความ "ขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ" ไว้ที่มุมบนขวาใบขนส่งสินค้า และต้องมีใบแนบใบขนสินค้าขาเข้า พร้อมสำเนา พร้อมทั้ง Invoice Packing List แนบติดกับสำเนาใบแนบด้วย
3. การยื่นสูตรการผลิต ผู้นำเข้าจะต้องยื่นสูตรการผลิตก่อนวันยื่นใบขนสินค้าขาออก โดยจะต้องยื่นรายชื่อวัตถุดิบ รายชื่อสินค้าที่ผลิต (ผลิตภัณฑ์) กรรมวิธีการผลิต และสูตรการผลิต สินค้า จำนวน 2 ชุด พร้อมตัวอย่างวัตถุดิบ และสินค้าที่ผลิตต่อกรมศุลกากร
4. การจัดทำใบขนสินค้าขาออก ผู้ส่งออกต้องยื่นใบขนสินค้าขาออก และแสดงรหัสผู้ส่งออก เลขที่สูตรการผลิตตามที่ได้รับแจ้งจากศุลกากร บัญชีบรรจุหีบห่อและบัญชีราคาสินค้า ต้องแสดงข้อความว่า "ขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ" ด้วยอักษรสีแดงไว้ตรงมุมขวามือของใบขนสินค้าขาออก ถ้าผู้ส่งออกมิใช่ผู้นำของเข้าต้องแสดงชื่อผู้นำเข้าด้วย ผู้ส่งการตรวจจะต้องสั่งการ "ให้ชั่งตัวอย่างส่งฝ่ายพิจารณาสูตรการผลิตของคืนอากร" เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ตรวจปล่อยของกองตรวจสินค้าขาออกชั่งตัวอย่างส่งให้หน่วยงานบันทึกผลส่งฝ่ายคืนอากรการผลิตเพื่อส่งออก กองคืนอากรพิจารณาคืนเงินต่อไป
5. การยื่นคำร้องขอคืนอากร และการคำนวณยอดเงินอากรคืน ต้องยื่นคำร้องขอคืนอากร ภายในเวลา 6 เดือนหลังจากการส่งออก ส่วนการคำนวณยอดภาษีอากรที่จะได้รับคืน ให้ใช้วิธีตัดบัญชีระบบ FIFO โดยยึดหลักวันเรือเข้า และวันเรือออกอยู่ในช่วง 1 ปี และวันตรวจปล่อยจะต้องก่อนวันตรวจนับ
6. การจัดทำใบสรุปขอคืนอากรเพื่อรับเงินคืน หรือ ถอนหนังสือค้ำประกัน กรณีผู้นำเข้าใช้หนังสือค้ำประกันของธนาคารแทนการชำระอากร ต้องยื่นใบสรุปยอดอากรที่ค้างอย่างซ้ำไม่เกิน 18 เดือนนับแต่วันนำเข้า หากมีภาษีอากรที่ค้างต้องชำระค้างอยู่เท่าใด ให้ผู้นำของเข้าชำระภาษีอากรนั้นพร้อมเงินเพิ่มให้ครบถ้วนก่อน จึงจะได้รับหนังสือค้ำประกัน

อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษในประเทศไทย

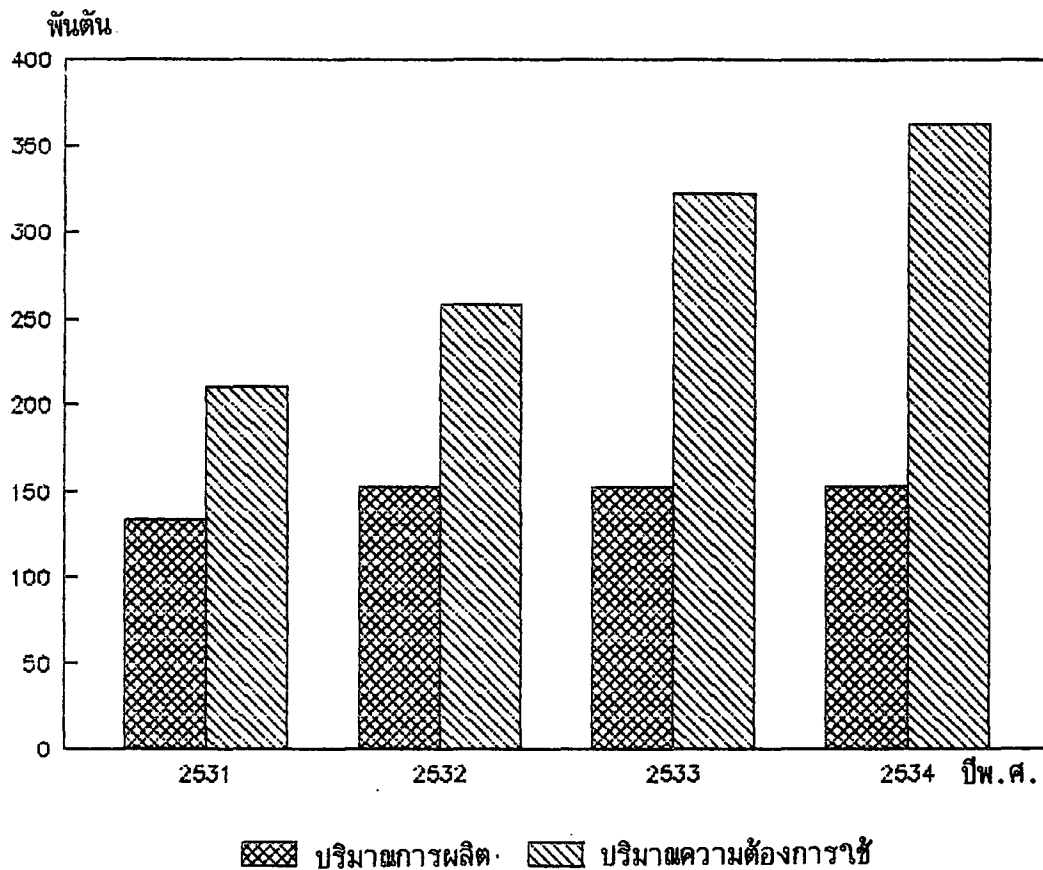
เยื่อกระดาษ

ปัจจุบันมีโรงงานผลิตเยื่อกระดาษรวมทั้งหมด 3 แห่ง ซึ่งผลิตได้เฉพาะเยื่อใยสั้น มีกำลังการผลิตรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 153,000 ตัน ประกอบด้วย

บริษัท พินิคซ์ พัลพ์แอนด์เพเพอร์ จำกัด	มีกำลังการผลิต	100,000 ตัน
บริษัท เยื่อกระดาษสยาม จำกัด	มีกำลังการผลิต	43,000 ตัน
โรงงานกระดาษบางปะอิน	มีกำลังการผลิต	10,000 ตัน

โดยที่ผู้ผลิต 2 รายแรกได้รับการส่งเสริมการลงทุน ส่วนโรงงานกระดาษบางปะอิน เป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะผลิตกระดาษเพื่อใช้ในกิจการผลิตกระดาษของตนเอง

ปริมาณการผลิตเยื่อกระดาษมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย คือ ปริมาณการผลิตเพิ่มจาก 145,351 ตันในปีพ.ศ. 2531 เป็น 154,556 ตันในปีพ.ศ. 2533 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี นับว่าเป็นอัตราการขยายตัวที่ต่ำ เมื่อเทียบกับความเจริญทางเศรษฐกิจ และความต้องการใช้เยื่อกระดาษที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งความต้องการใช้ เพิ่มขึ้นจาก 210,229 ตันในปีพ.ศ. 2531 เป็น 321,822 ตันในปีพ.ศ. 2533 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15.3 ต่อปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบปริมาณการผลิตเยื่อกระดาษ กับความต้องการใช้ภายในประเทศแล้ว จะเห็นว่า ความต้องการใช้ภายในประเทศมีมากกว่า ปริมาณที่ผลิตได้ภายในประเทศ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการนำเข้ากระดาษจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากประเทศแถบยุโรป และอเมริกา

ภาพที่ 5 แสดงภาวะการผลิตและการตลาดของเยื่อกระดาษ ปีพ.ศ. 2531-2534

ที่มา : (บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)

ภาวะการผลิต และการตลาดของเยื่อกระดาษ (ภาพที่ 5) ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องในช่วงปีพ.ศ. 2531-2534 และคาดว่าจะในอีก 2-3 ปีข้างหน้า กำลังการผลิตเยื่อกระดาษจะมีมากกว่าความต้องการใช้ภายในประเทศ

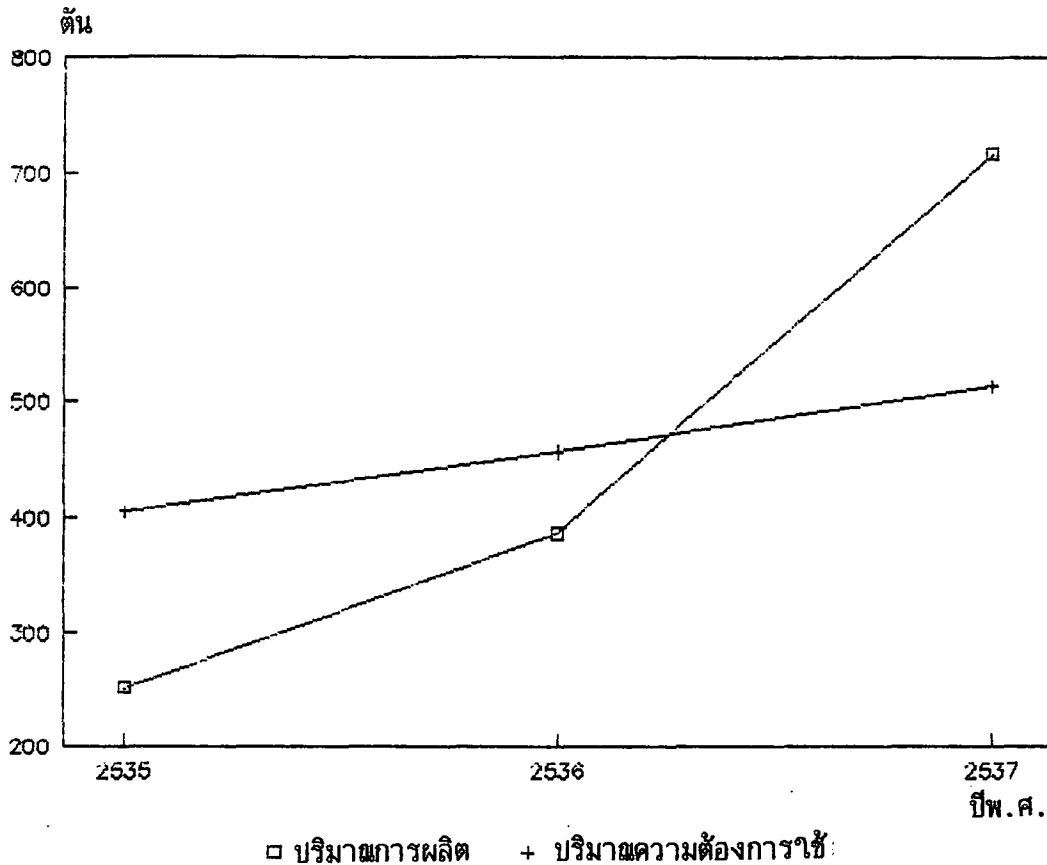
ราคาจำหน่ายเยื่อกระดาษภายในประเทศในปีพ.ศ. 2534 มีราคาประมาณ 15,000 บาทต่อตัน ลดลงจากราคาประมาณ 15,600-16,000 ในปีพ.ศ. 2533 แต่ก็คงมีราคาสูงกว่าเยื่อกระดาษนำเข้าที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันถึงประมาณ 400 บาทต่อตันขึ้นไป

ปริมาณการนำเข้าเยื่อกระดาษแต่ละประเภทไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับราคาและความต้องการใช้ของโรงงานกระดาษในประเทศเป็นสำคัญ โดยเยื่อยล้นที่นำเข้ากว่าครึ่งเป็นเยื่อยล้นที่

ยังไม่มีการผลิตในประเทศ เช่น เยื่อไม้เคมีละลายน้ำ และเยื่อกิ่งเคมี ที่เหลือเป็นการนำเข้า เยื่อไม้ซัลเฟตที่มีการผลิตในประเทศ นอกจากนั้นเป็นการนำเข้าเยื่อใยยาว โดยมีแหล่งนำเข้าที่สำคัญ เช่น สวาซิแลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ ชิลี นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา และอินโดนีเซีย ซึ่งสัดส่วนการนำเข้าเยื่อไม้แต่ละปีใกล้เคียงกัน โดยมีสัดส่วนการนำเข้าเยื่อใยสั้นประมาณร้อยละ 78 ของการนำเข้าเยื่อใยยาว

การส่งออก เยื่อกระดาษเป็นสินค้าที่มีการควบคุมการส่งออก ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ภายในประเทศ ถ้าหากความต้องการใช้ในประเทศมีมากก็จะอนุญาตให้มีการส่งออกน้อย เพื่อป้องกันการขาดแคลนภายในประเทศ ดังจะเห็นว่าในปีพ.ศ. 2533 มีการส่งออกลดลงเหลือ 1,894 ตัน มูลค่า 22.6 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้ากว่าร้อยละ 90 เนื่องจากความต้องการภายในประเทศมีมากขึ้นนั่นเอง ซึ่งตรงกันข้ามกับในปีพ.ศ. 2534 ซึ่งมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกสูงมาก คือ มีการส่งออก 16,525 ตันมูลค่า 735.4 ล้านบาท การที่เพิ่มสูงขึ้นมากเช่นนี้ เนื่องจากราคาเยื่อในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง ทำให้ผู้ผลิตกระดาษหันไปนำเข้าเยื่อกระดาษจากต่างประเทศกันมาก จึงอนุญาตให้มีการส่งออกมาก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระปัญหาของผู้ผลิตเยื่อที่มีปริมาณการสั่งซื้อจากผู้ผลิตกระดาษลดลงอย่างมาก ซึ่งตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินเดีย ใต้หวัน ญี่ปุ่น สำหรับคู่แข่งได้แก่ อินโดนีเซีย อเมริกาใต้และยุโรป

สำหรับแนวโน้มในช่วงปีพ.ศ. 2535-2537 เนื่องจากอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษของไทยในปัจจุบัน แม้จะยังมีไม่เพียงพอ ต้องอาศัยการนำเข้าจากต่างประเทศประมาณครึ่งหนึ่งของความต้องการทั้งหมด แต่ในอนาคตมีแนวโน้มว่าการผลิตจะเพิ่มมากขึ้นเพียงพอับความต้องการใช้ เนื่องจากมีผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนผลิตเยื่อกระดาษเพิ่มขึ้นอีก 13 ราย มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้นกว่า 700,000 ตันต่อปี โดยกำลังการผลิตจะเพิ่มจาก 153,000 ตันต่อปีในปีพ.ศ. 2534 เป็น 251,000 387,000 และ 717,000 ตันต่อปี ในปีพ.ศ. 2535-2537 ตามลำดับ (ภาพที่ 6) ในขณะที่คาดว่าความต้องการใช้เยื่อกระดาษรวมของประเทศจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 13.0 ต่อปีในช่วงปีพ.ศ. 2535-2537 หรือ เพิ่มจาก 405,000 ตันในปีพ.ศ. 2535 เป็น 514,000 ตันในปีพ.ศ. 2537 โดยเป็นความต้องการเยื่อใยสั้นประมาณ 250,000 ถึง 323,000 ตันต่อปี ซึ่งถ้าผู้ผลิตสามารถเปิดดำเนินการผลิตได้เต็มโครงการในปีพ.ศ. 2537 คาดว่าจะมีการผลิตสูงกว่าความต้องการใช้ในประเทศ

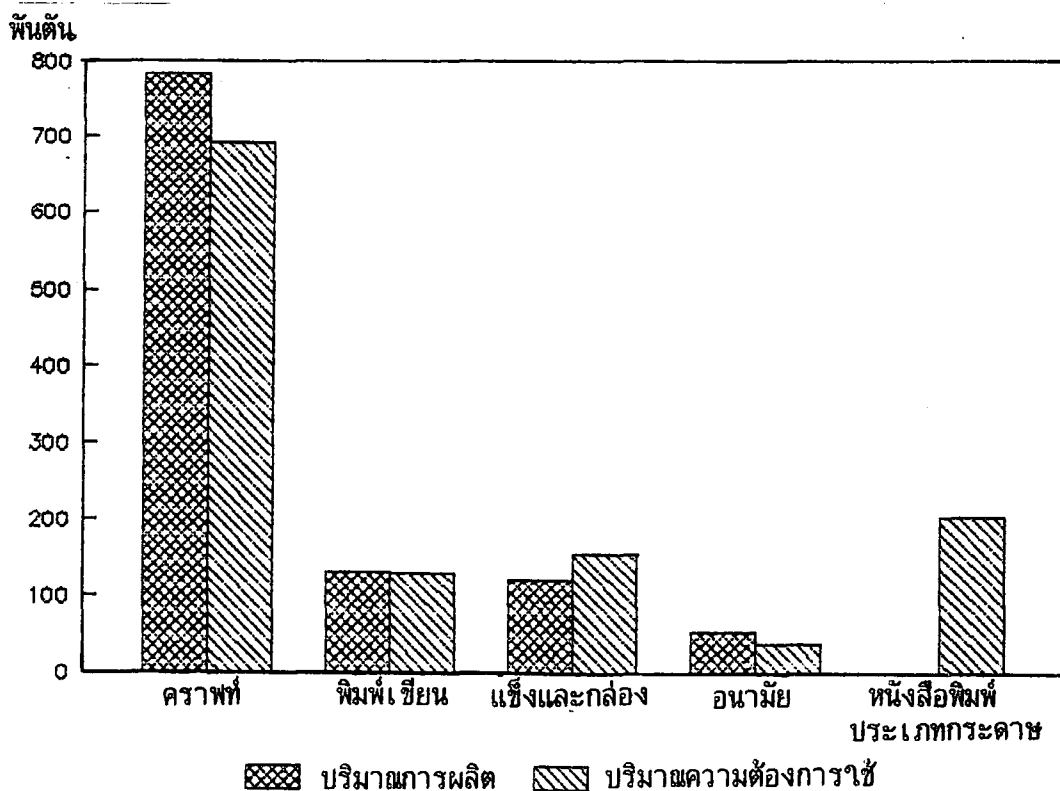
ภาพที่ 6 กำลังการผลิตและความต้องการใช้เยื่อกระดาษ ในช่วงปีพ.ศ.2535-2537

ที่มา : (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด)

กระดาษ

ในปีพ.ศ. 2534 มีโรงงานกระดาษทั้งหมด 35 โรงงาน มีกำลังการผลิตรวมกันประมาณ 1,251,000 ตันต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2533 ประมาณร้อยละ 25.0 โดยกระดาษที่มีอัตราการขยายกำลังการผลิตสูงสุดคือ กระดาษกราฟที่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.1 และกระดาษพิมพ์เขียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 สำหรับกระดาษแข็งและกระดาษอนามัยกำลังการผลิตยังคงเท่าเดิม ส่วนกระดาษหนังสือพิมพ์ยังต้องนำเข้าจากต่างประเทศทั้งสิ้น และจากกำลังการผลิตกระดาษทั้งหมดกว่าหนึ่งล้านตันต่อปี เป็นกระดาษกราฟ ร้อยละ 63.8 กระดาษพิมพ์เขียน ร้อยละ 19.7 กระดาษแข็งและกล่อง ร้อยละ 11.2 ที่เหลือเป็นกระดาษอนามัย

ปริมาณการผลิต ในช่วงปีพ.ศ. 2531-2533 ผลผลิตกระดาษในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 12.0 ต่อปี จาก 569,142 ตันในปีพ.ศ. 2531 เพิ่มขึ้นเป็น 799,334 ตันในปีพ.ศ. 2533 โดยในปีพ.ศ. 2533 การผลิตกระดาษขยายตัวถึงร้อยละ 23.8 และ ในปีพ.ศ. 2534 มีปริมาณการผลิตเพิ่มเป็น 1.085 ล้านตัน หรือคิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 35.7 ตามการขยายตัวของกำลังการผลิต และความต้องการใช้ที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งจะเห็นว่าความต้องการใช้กระดาษในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คือจาก 718 ตัน ในปีพ.ศ. 2531 เพิ่มเป็น 1,065,219 ตัน ในปีพ.ศ. 2533 หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 14.0 ต่อปี ซึ่งในปีพ.ศ. 2534 ปริมาณความต้องการกระดาษทั้งประเทศเท่ากับ 1,219,594 ตันต่อปี กระดาษที่มีอัตราการขยายตัวสูงสุด คือกระดาษคราฟท์ คือประมาณร้อยละ 19 โดยความต้องการใช้เพิ่มจาก 581,205 ตัน ในปีพ.ศ. 2533 เป็น 691,634 ตันในปีพ.ศ. 2534 รองลงมา คือ กระดาษพิมพ์เขียน และกระดาษแข็งมีการขยายตัวใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 12 ปริมาณความต้องการในปีพ.ศ. 2534 เพิ่มเป็น 127,800 และ 157,000 ตามลำดับ และกระดาษหนังสือพิมพ์ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ทำให้ปริมาณนำเข้า หรือความต้องการเพิ่มขึ้นเป็น 204,695 ตัน (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 ภาพการผลิต และการตลาด (ความต้องการใช้) ของกระดาษโดยรวม

ในปีพ.ศ. 2534

ภาวะการผลิต และการตลาดของกระดาษโดยรวมในปีพ.ศ. 2534 นั้น (ภาพที่ 7) แสดงให้เห็นว่า ยังคงมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2533 ซึ่งจะสังเกตเห็นว่ากระดาษคราฟท์ที่มีอัตราการขยายตัว และการใช้สูงสุด ส่วนกระดาษหนังสือพิมพ์นั้น ยังคงไม่สามารถผลิตในประเทศได้ และคาดว่าจะเริ่มผลิตกระดาษหนังสือพิมพ์ได้ในปลายปีพ.ศ. 2536

ราคากระดาษ ในปีพ.ศ. 2534 ราคากระดาษในประเทศแทบทุกชนิด มีแนวโน้มอ่อนตัวลงประมาณ ร้อยละ 5-10 เนื่องจากราคาวัตถุดิบ คือ เยื่อกระดาษ มีแนวโน้มลดลงทั้งในประเทศและในตลาดโลก ประกอบกับมีผู้ผลิตมากรายจึงมีการแข่งขันกันมาก

การนำเข้า ปรากฏว่ายังมีการนำเข้าในอัตราสูงคือในช่วง 7 เดือนแรกของปีพ.ศ. 2534 มีการนำเข้าทั้งสิ้น 316,670 มูลค่า 5,501 ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีพ.ศ. 2533 ปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 24.7 แต่มูลค่าลดลง ร้อยละ 14.5 เนื่องจากราคาเยื่อกระดาษ และราคาผลิตภัณฑ์กระดาษในตลาดโลกลดลง กระดาษที่มีการนำเข้าสูงก็ยังคงเป็นกระดาษหนังสือพิมพ์ เนื่องจากยังไม่มีการผลิตในประเทศ รองลงมาได้แก่ กระดาษแข็งและกล่องกระดาษคราฟท์ ตามลำดับ สำหรับการส่งออก โดยรวมมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เนื่องจากต้องประสบกับการแข่งขันค่อนข้างรุนแรงจากประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ โดยเฉพาะกระดาษคราฟท์ และกระดาษแข็ง

แนวโน้มในช่วงปีพ.ศ. 2535-2537 คาดว่าการค้าผลิตภัณฑ์กระดาษทุกประเภทภายในประเทศยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความต้องการของตลาดภายในขยายตัวดี โดยเฉพาะความต้องการในอุตสาหกรรมที่บ่มหรือผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์เพื่อส่งออก ประกอบกับความต้องการสมุด หนังสือเรียน และกระดาษคอมพิวเตอร์ กระดาษชำระ ขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยตลอด จากข้อมูลของสมาคมเยื่อและกระดาษไทย คาดว่ากำลังการผลิตกระดาษรวมในประเทศจะเพิ่มขึ้นเป็น 2.54 ล้านตัน ในปีพ.ศ. 2536-2537 (ตารางที่ 15) โดยกระดาษที่มีอัตราการขยายตัวของกำลังการผลิตสูงสุดคือ กระดาษคราฟท์ ขยายตัวร้อยละ 56.0 รองลงมาได้แก่กระดาษแข็ง และกล่อง ร้อยละ 40.5 กระดาษพิมพ์เขียน ขยายตัวร้อยละ 12.8 สำหรับกระดาษอนามัยไม่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในช่วง ปีพ.ศ. 2535-2537 และกระดาษหนังสือพิมพ์ จะเริ่มมีการผลิตในประเทศในปลายปีพ.ศ. 2536 มีกำลังการผลิต 100,000 ตันต่อปี สำหรับปริมาณความต้องการใช้

กระดาษรวมในประเทศ คาดว่าจะเพิ่ม 1.8 ล้านตันในปีพ.ศ. 2537 หรือมีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.1 ต่อปี ในช่วงปีพ.ศ. 2535-2537 (ตารางที่ 15) โดยกระดาษกราฟที่มีอัตราการขยายตัวสูงสุด คือ ร้อยละ 13.4 ต่อปี รองลงมาได้แก่ กระดาษพิมพ์เขียน ร้อยละ 13.0 ต่อปี กระดาษแข็งและกระดาษอนามัย ร้อยละ 11.9 ต่อปี และกระดาษหนังสือพิมพ์ ขยายตัวร้อยละ 5.0 ต่อปี จากการที่มีผู้ผลิตเดิมมีโครงการขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นรวมทั้งมีผู้ผลิตรายใหม่เข้ามาในอุตสาหกรรม ทำให้มีแนวโน้มที่จะมีผลผลิตกระดาษโดยรวมส่วนเกินในช่วงปีพ.ศ. 2536 ถึง 2537 (ยกเว้นกระดาษหนังสือพิมพ์) ฉะนั้นคาดว่า การแข่งขันในอุตสาหกรรมกระดาษ จะทวีความรุนแรงขึ้น และผู้ส่งออกคงมีนโยบายเพิ่มการส่งออกกันมากขึ้น

ตารางที่ 15 กำลังการผลิตและความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์กระดาษในช่วงปีพ.ศ. 2535-2537

(หน่วย : พันตัน)

ประเภทของกระดาษ	กำลังการผลิต			ความต้องการใช้		
	2535	2536	2537	2535	2536	2537
กระดาษกราฟ	1,123	1,757	1,757	777	885	1,008
กระดาษพิมพ์เขียน	258	291	291	268	304	344
กระดาษแข็งและก๊อปปี้	232	326	326	180	200	220
กระดาษอนามัย	66	66	66	45	50	55
กระดาษหนังสือพิมพ์ ^{1/}	-	100	100	163	171	181

หมายเหตุ ^{1/} กระดาษหนังสือพิมพ์ที่มีผู้ได้รับการส่งเสริม 3 ราย กำลังการผลิตรายละ 100,000 ตันต่อปี ซึ่งถ้าลงทุนจริงจะผลิตได้ในปลายปีพ.ศ. 2536 และมีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 300,000 ตันต่อปี แต่จากการประเมิน คาดว่าที่สามารถเปิดดำเนินการมีเพียง 1 รายเท่านั้น คือ บริษัท ชินโฮปเปเปอร์ จำกัด

ที่มา : (บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2534 : 196)

การผลิต และระบบตลาดในอุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์ในประเทศไทย

การผลิต

มีจำนวนโรงงานผลิตกระดาษคราฟท์ จำนวนโรงงาน และจำนวนเงินลงทุน เพิ่มขึ้น มาก ทำให้มีกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2531 ถึงปีพ.ศ. 2533 ขยายตัวประมาณร้อยละ 10.9 (ตารางที่ 16) นับว่าเป็นการขยายตัวในเกณฑ์ที่สูงมากต่อเนื่องกันตลอดมา ส่งผลให้ในปีพ.ศ. 2532 ความต้องการกระดาษคราฟท์ในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.1 ซึ่งลดลงจากร้อยละ 23.7 ในปีพ.ศ. 2531 และคาดว่า อุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์จะยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ในอัตราที่ลดลงของเศรษฐกิจไทย กล่าวคือ คาดหมายว่าในช่วง 5 ปี (พ.ศ.2533-2537) ปริมาณความต้องการกระดาษคราฟท์ ในปีพ.ศ. 2533 จาก 517,600 ตัน จะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 791,800 ตัน ในปีพ.ศ. 2537 คิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อปี (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 16 อัตราการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์ (ร้อยละ) เปรียบเทียบกับ ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(หน่วย : ร้อยละ)

	แผนฯ 5 2525-2529	แผนฯ 6 2530-2534	2531	2532	2533
- อุตสาหกรรมถุงหลายชั้น	-1.8	19.0	27.7	12.5	12.1
- อุตสาหกรรมกล่องและแผ่นลูกฟูก	6.8	20.3	24.8	17.1	16.0
- อุตสาหกรรมทั่วไป	4.2	11.9	8.5	12.6	11.4
รวม	6.8	19.4	23.7	16.1	15.1

ที่มา : (บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด)

ตารางที่ 17 ความต้องการกระดาษกราฟของตลาด ปีพ.ศ. 2532-2537

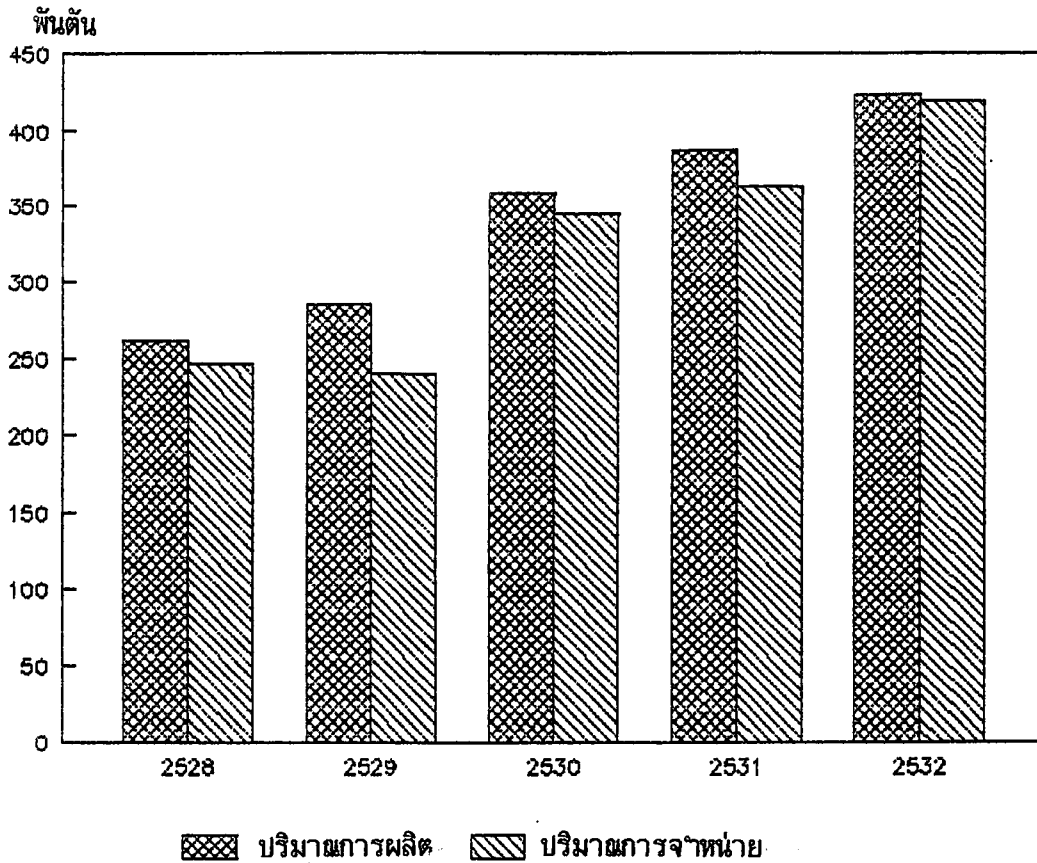
(หน่วย : พันตัน)

	2532	2533	2534	2535	2536	2537
อุตสาหกรรมถุงหลายชั้น	61.7	68.6	76.1	81.5	87.3	92.0
อัตราการเจริญเติบโต (ร้อยละ)	13.0	12.1	10.9	7.1	7.1	5.4
อุตสาหกรรมกล่องและแผ่นลูกฟูก	360.1	409.9	465.6	516.1	578.4	643.8
อัตราการเจริญเติบโต (ร้อยละ)	19.0	13.0	13.6	11.5	11.4	11.3
อุตสาหกรรมทั่วไป	31.8	39.1	44.0	47.7	51.6	56.0
อัตราการเจริญเติบโต (ร้อยละ)	2.0	10.0	12.8	8.4	8.2	8.5
รวม	453.6	517.6	585.7	648.3	717.3	791.8
อัตราการเจริญเติบโต (ร้อยละ)	17.1	10.0	13.2	10.7	10.6	10.4

ที่มา : (บริษัท บูนซิเมนต์ไทย จำกัด)

ระบบตลาดของกระดาษกราฟ

ลักษณะตลาดของกระดาษกราฟ มีลักษณะกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดเพราะมีผู้ผลิตหลายราย ซึ่งแต่ละรายผลิตกระดาษกราฟที่มีคุณภาพแตกต่างกัน ประโยชน์ใช้งานแตกต่างกัน แต่สามารถใช้ทดแทนกันได้ ส่วนภาวะการตลาด ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้ความคุ้มครองผู้ผลิตกระดาษกราฟในประเทศ โดยกำหนดมาตรฐานควบคุมการนำเข้า จำกัดให้มีการนำเข้าเฉพาะกระดาษกราฟที่ไม่มีการผลิตในประเทศเท่านั้น โดยปริมาณการผลิต และจำหน่ายตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2528 ถึงปีพ.ศ. 2532 (ภาพที่ 8) มีการผลิตกระดาษกราฟเพิ่มขึ้นทุกปีจากการผลิต 260,823 ตัน จำหน่ายไป 247,004 ตัน มูลค่าตันละ 11,258 บาท ในปีพ.ศ. 2528 เป็นปริมาณผลิต 423,812 ตัน จำหน่ายไป 419,283 ตัน มูลค่าตันละ 15,334 บาท หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 62

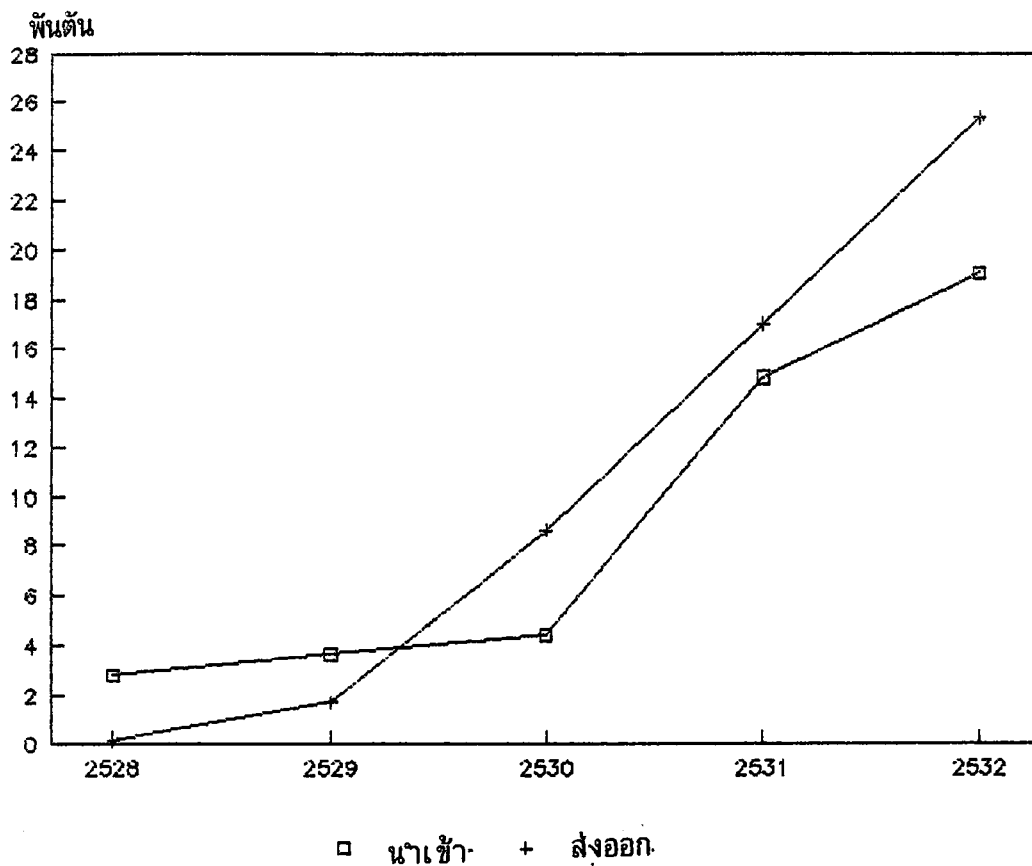
ภาพที่ 8 แสดงปริมาณการผลิตและจำหน่ายตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2528-2532

ที่มา : (บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2533)

นอกจากนี้ ยังสามารถแสดงการเปรียบเทียบปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้า กระดาษกราฟท์ ในปีพ.ศ. 2528-2535 (ภาพที่ 9) ซึ่งเป็นกราฟเส้นแสดงให้เห็นว่ามีปริมาณการนำเข้ามากกว่าปริมาณการส่งออกในปีพ.ศ. 2528 แต่เมื่อปีพ.ศ. 2530 เริ่มมีการส่งออกมากกว่าการนำเข้า ซึ่งจากกราฟจะเห็นว่า มีการส่งออกมากถึง 25,352 ตัน ขณะที่มีการนำเข้าเพียง 19,052 ตันเท่านั้น เป็นการแสดงว่าในอนาคตอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษกราฟท์จะกลายเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกที่สำคัญอุตสาหกรรมหนึ่ง

วิธีการจำหน่ายกระดาษกราฟท์ สามารถแบ่งได้ 4 วิธี

1. ใช้เอง โดยโรงงานผลิตกระดาษกราฟท์ที่มีโรงงานทาก่องทำถุงเป็นของตนเอง
2. จำหน่ายโดยตรงจากผู้ผลิตไปยังผู้ใช้
3. จำหน่ายโดยผ่านตัวแทนจำหน่าย
4. ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศโดยผ่านตัวแทนส่งออก

ภาพที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณการส่งออกและนำเข้ากระดาษคราฟท์

ในปีพ.ศ. 2528-2532

ที่มา : (บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย , 2533)

จากกราฟเส้นข้างต้น จะเห็นว่าในช่วงปีพ.ศ. 2528-2529 ประเทศไทยมีปริมาณการนำเข้ากระดาษคราฟท์มากกว่าการส่งออก แสดงว่าช่วงปีนั้น ๆ ยังต้องอาศัยการนำเข้าจากต่างประเทศมาก อาจเนื่องจากสามารถผลิตได้น้อย หรือ ความต้องการใช้ภายในประเทศมีมาก จึงต้องสั่งเข้ามามาก จนกระทั่งปีพ.ศ. 2530 เป็นต้นมา เริ่มมีการส่งออกมากกว่าการนำเข้า แสดงว่าประเทศไทย มีการผลิตภายในประเทศมากขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการภายในประเทศได้มากขึ้น จึงมีการส่งออกเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มว่าจะส่งออกมากขึ้นเรื่อย ๆ และมากกว่าการนำเข้า

ส่งออกเยื่อกระดาษ และกระดาษคราฟท์

เยื่อกระดาษนั้น จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีเพียงบริษัทเดียวเท่านั้นที่ทำการส่งออกเยื่อกระดาษ คือ บริษัท ฟินิกซ์พัลพ์แอนด์เพเพอร์ ซึ่งทำการส่งออกประมาณร้อยละ 25 ของการผลิตทั้งสิ้น ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 75 เป็นการผลิตเพื่อขายตลาดภายในประเทศ

นอกจากนี้การส่งออกยังขึ้นอยู่กับความต้องการใช้ภายในประเทศ และราคาเยื่อใน ตลาดโลกอีกด้วย กล่าวคือถ้าความต้องการใช้ภายในประเทศมีมาก ประกอบกับราคาเยื่อในตลาดโลกสูง จะอนุญาตให้ทำการส่งออกน้อย ต้องข้ามถ้าปีใดความต้องการใช้ภายในประเทศน้อย ก็ จะอนุญาตให้ส่งออกมาก แต่อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ได้มีการยกเลิก การควบคุมการส่งออก และเปิดให้มีการค้าเยื่อกระดาษโดยเสรีแล้ว ซึ่งผลจากการยกเลิกการ ควบคุมการส่งออกครั้งนี้ คาดว่าจะส่งผลให้มีการส่งออกเพิ่มมากขึ้น

และยังสามารถแบ่งสัดส่วนปริมาณการส่งออกทั้งหมด 100 ส่วน ในปีพ.ศ. 2534 ได้ว่าร้อยละ 73 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดส่งไปยังตลาดเกาหลี ร้อยละ 15.6 ของปริมาณ การส่งออกทั้งหมดส่งไปตลาดญี่ปุ่น ร้อยละ 5.5 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดส่งไปตลาดอินเดีย ร้อยละ 2.7 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดส่งไปตลาดไต้หวัน ร้อยละ 0.3 ของการส่งออกทั้งหมดส่งไปตลาดฟิลิปปินส์ และในปีพ.ศ. 2534 นี้เองได้เริ่มมีการส่งออกไปยังลาว ร้อยละ 0.1 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด และสุดท้ายส่งไปตลาดอื่น ๆ อีกประมาณร้อยละ 2.9 ของปริมาณ การส่งออกทั้งหมด ส่วนประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก เรียงตามลำดับ ได้แก่ แคนาดา สหรัฐอเมริกา สวีเดน ฟินแลนด์ และบราซิล

กระดาษคราฟท์ จากการศึกษาสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การค้าบริษัทปูนซิเมนต์ไทยพบว่า ตลาด ส่งออกกระดาษคราฟท์ที่สำคัญของไทย เรียงตามลำดับได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ฮ่องกง และ สำหรับคู่แข่งในการส่งออกกระดาษคราฟท์ที่สำคัญของไทยคือ ประเทศทางยุโรป อเมริกา อังกฤษ และพม่าในช่วง 2-3 ปีมานี้สถานการณ์ทางการค้าไม่ค่อยดีจนถึงกับว่าบางประเทศต้องทำการลด ภาษีการผลิตลง หรือหยุดการผลิตชั่วคราว เนื่องจากเกิดสถานการณ์ที่มราคากันอย่างรุนแรง ระหว่างประเทศผู้ส่งออกด้วยกัน ทำให้ราคากระดาษคราฟท์ในตลาดโลกขณะนี้ลดลงมาก ซึ่งมีผล กระทบต่อผู้ผลิตและผู้ส่งออกจากไทยด้วย

การขนส่งเพื่อการส่งออกนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ทาง คือ ทางเรือกับทางรถไฟ ซึ่งแต่ละทางก็มีข้อดีข้อเสียต่างกันดังนี้ ทางเรือมีราคาถูก แต่มีช่วงเวลาของการออกนาน ๆ ครั้ง เช่น ออกเดือนละ 2 ครั้ง สมมุติว่าออกทุก ๆ วันที่ 15 และ 30 ของเดือน หากลูกค้าสั่งสินค้าเข้ามาวันที่ 13 ซึ่งทางบริษัทไม่สามารถส่งให้ทันในวันที่เรือออกคือวันที่ 15 ฉะนั้นจึงต้องเลื่อนออกไปเป็นวันที่ 30 ทำให้เกิดการส่งที่ล่าช้าอาจทำให้เสียลูกค้าได้ ส่วนทางรถไฟนั้นมีราคาแพงกว่า และสามารถส่งได้ในบางประเทศเท่านั้นที่มีพรมแดนติดกับไทย แต่จะมีรถไฟออกทุก ๆ วัน ทำให้สะดวกในการขนส่ง

ปริมาณการส่งออก เนื่องจากกระดาษคราฟท์เป็นกระดาษที่ไทยสามารถผลิตมากที่สุดในบรรดากระดาษทุกชนิดที่ผลิตได้ภายในประเทศ จึงมีการส่งออกมากที่สุด และมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี และมีแนวโน้มว่าจะมีการส่งออกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คือ ในปีพ.ศ. 2533 มีปริมาณส่งออกเพียง 18,933 ตัน เพิ่มขึ้นเป็น 20,311 ตันในปีพ.ศ. 2534 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2

ผลกระทบของมาตรการส่งเสริมการลงทุนและคุ้มครองอุตสาหกรรม

มาตรการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการคุ้มครองอุตสาหกรรมของรัฐบาลย่อมมีผลกระทบหลายฝ่าย คือ ผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล ซึ่งผลกระทบเหล่านี้อาจมีทั้งทางบวกและทางลบ ในการพิจารณาถึงผลกระทบเหล่านี้ เราจะมองจากในแง่ของกลุ่มผู้ที่ได้และเสียประโยชน์จากการที่มีมาตรการดังกล่าว

ผลกระทบต่อผู้ผลิต

การที่รัฐบาลใช้เครื่องมือทางการคลังในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีนำเข้า และภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรและวัตถุดิบ ตลอดจนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น เป็นการช่วยลดต้นทุนของกิจการที่ได้รับการส่งเสริม และในการนี้กิจการนั้น ๆ มีผลกำไรในระยะแรกของการก่อตั้ง ก็เปิดโอกาสให้เก็บเอา ผลกำไรนั้นมาใช้ในการลงทุนต่อไปได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องเสียภาษีเป็นระยะเวลาหนึ่ง (อีกทั้งเงินปันผลจากกิจการนี้ก็ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว) ส่วนในการนี้ที่กิจการนั้น ๆ ประสบกับ

ภาวะขาดทุน ในช่วงที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล กิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมก็ได้รับ อนุญาตให้หักส่วนที่ขาดทุนนั้นออกจากกำไรสุทธิที่ได้รับเป็นเวลา 5 ปี หลังจากหมดเวลาการ ยกเว้นภาษีเงินได้นั้น

ส่วนมาตรการการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ เช่น การกำหนดค่าธรรมเนียม พิเศษ (Surcharge) สำหรับการนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือปัจจัยการผลิตที่ดี หรือ มาตรการกำหนด อัตราภาษีนำเข้าที่ดี (สำหรับผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกับที่ต้องการให้มีการผลิตในประเทศ) จะมี ผลให้สินค้านำเข้ามีราคาในประเทศสูงขึ้น เป็นการช่วยให้ผู้ผลิตในประเทศ (ไม่ว่าจะได้รับการ ส่งเสริมการลงทุนโดยมาตรการของ BOI หรือไม่) ซึ่งมีต้นทุนสูงกว่าของนำเข้า สามารถกำหนด ราคาขายในระดับที่ใกล้เคียง หรือ ต่ำกว่าราคานำเข้า (รวมภาษี) เพียงเล็กน้อยแล้วไม่ขาดทุน ไปได้ ถ้าอัตรานำเข้าหรือ Surcharge ยิ่งสูงเท่าใด ผู้ผลิตก็มีโอกาสกำหนดราคาได้สูงขึ้นตามไป ได้เท่านั้น เพราะสินค้านำเข้าจะไม่สามารถแข่งขันในด้านราคาด้วยได้ การใช้มาตรการคุ้มครอง อุตสาหกรรมในประเทศ โดยเฉพาะ Surcharge นั้น ตามหลักแล้วควรใช้เพียงระยะหนึ่ง เพื่อ ให้โอกาสแก่อุตสาหกรรมในประเทศได้ตั้งตัว ขยายการผลิต และลดต้นทุนลง หลังจากนั้น อุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพ ควรจะสามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์นำเข้าที่มีประสิทธิภาพได้ โดยไม่ ต้องมีมาตรการคุ้มครองอีกต่อไป ส่วนอุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มครองมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว ยัง ไม่สามารถลดต้นทุนการผลิตจนสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ BOI ควรจะทบทวนการพิจารณา ว่า ควรจะให้การคุ้มครองส่งเสริมอุตสาหกรรมนั้นต่อไปหรือไม่ หรือ จะมีมาตรการเสริมอย่างอื่น ใด เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของอุตสาหกรรมนั้น ๆ

อย่างไรก็ดี หากรัฐบาลให้การคุ้มครองและ หรือส่งเสริม ให้มีการลงทุนในกิจการที่ ผลิตสินค้าชั้นกลาง ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตสำหรับกิจการอื่น และถ้าการผลิตสินค้าชั้นกลางนั้นมีต้นทุน สูง ทำให้ราคาในประเทศของสินค้าชั้นกลางนั้นสูงกว่าราคานำเข้า (ไม่รวมภาษี) แล้ว ก็อาจมี ผลในทางลบต่อกิจการที่ต้องใช้สินค้าชั้นกลางนั้นเป็นปัจจัยในการผลิต เพราะต้องจ่ายเงินซื้อปัจจัย นั้นในราคาที่สูงกว่าที่ควรจ่าย เมื่อเทียบกับการนำเข้าในราคาตลาดโลก (ถ้ารัฐบาลไม่มีการ เก็บภาษีนำเข้าเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมสินค้าชั้นกลางนั้น) และยิ่งถ้ากิจการที่ผลิตสินค้าชั้นสูงขึ้นมา นี้ไม่ได้รับการคุ้มครอง หรือส่งเสริมด้วยแล้ว ก็อาจมีผลให้กิจการเหล่านี้ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ ผลิตในต่างประเทศได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าถ้ารัฐบาลมีเจตนาจะส่งเสริม หรือคุ้มครองอุตสาหกรรม

าอุตสาหกรรมหนึ่ง คงจะต้องพิจารณาผลกระทบของมาตรการนั้น ๆ ในทุกขั้นตอนในระบบการผลิตของอุตสาหกรรมนั้น เพื่อให้แน่ใจว่า การคุ้มครองหรือการส่งเสริมการลงทุนในขั้นตอนหนึ่งจะไม่เป็นการลงโทษผู้ผลิตในขั้นตอนต่อไปของอุตสาหกรรมนั้น

ในกรณีของอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ แม้ว่าจะมีค่าธรรมเนียมพิเศษถึงร้อยละ 20 สำหรับเยื่อใยสั้นพอกขาว แต่กลุ่มเยื่อก็ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย (NRP) ต่ำที่สุด ขณะที่กลุ่มกระดาษอื่นบางประเภทได้รับความคุ้มครองในอัตราค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระดาษกราฟ กระดาษอาร์ต กระดาษชำระอนามัย และกระดาษแข็งและกล่องบางประเภท แต่เมื่อพิจารณาอัตราการคุ้มครองที่แท้จริงของทั้งอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อและกระดาษโดยรวมแล้ว พบว่า อุตสาหกรรมนี้ได้รับการคุ้มครองโดยแท้จริงในอัตราสูงถึงร้อยละ 67.5 เมื่อเทียบกับ NRP ของทั้งอุตสาหกรรมซึ่งเท่ากับร้อยละ 26.9

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า มาตรการคุ้มครองอุตสาหกรรมและส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลโดยใช้มาตรการด้านภาษีเป็นหลักนั้น ได้มีผลโดยตรงในทางบวกต่อผู้ผลิตเยื่อและกระดาษ ทั้งในการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ ตลอดจนการขยายตลาดออกไปต่างประเทศ สำหรับกระดาษบางประเภท

อย่างไรก็ดี การกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับเยื่อ เพื่อป้องกันการทุ่มตลาด (Dumping) จากต่างประเทศ อาจทำให้ผู้ผลิตกระดาษหลายรายต้องเสียโอกาสจากการซื้อเยื่อราคาถูกจากต่างประเทศ ทำให้ต้องจ่ายเงินซื้อเยื่อในราคาสูงกว่าที่ควร ซึ่งเป็นเหตุให้ต้นทุนการผลิตกระดาษสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น ในทางองเดียวกัน โรงงานผลิตภัณฑกระดาษที่ต้องใช้กระดาษประเภทต่าง ๆ เป็นวัตถุดิบ ก็ย่อมต้องจ่ายเงินซื้อกระดาษเหล่านั้นในราคาสูงกว่าที่ควรไปด้วย ถ้ามาตรการภาษีเข้าตลอดจนค่าธรรมเนียมพิเศษ สำหรับกระดาษประเภทต่าง ๆ ทำให้ราคานำเข้าของกระดาษนำเข้า สูงกว่าราคากระดาษที่ผลิตในประเทศ จนผู้ใช้กระดาษเป็นวัตถุดิบต้องหันมาซื้อจากที่ผลิตในประเทศ ในราคาสูงกว่าราคาตลาดโลก

ผลกระทบต่อผู้บริโภค

การเก็บภาษีนำเข้าและค่าธรรมเนียมพิเศษ จากการนำเข้าสินค้าชนิดใด เพื่อคุ้มครองการผลิตสินค้าในประเทศ จะมีผลทำให้สินค้านำเข้านั้น มีราคาสูงขึ้นเท่ากับจำนวนภาษีที่เก็บ ผู้บริโภคจะหันมาใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศมากขึ้น เพราะโดยเปรียบเทียบแล้ว ราคาของสินค้าที่ผลิตในประเทศยังอาจต่ำกว่าราคาสินค้านำเข้าบวกภาษี แม้ว่าคุณภาพอาจไม่ทัดเทียมกับสินค้าที่สั่งเข้ามาก็ตาม ดังนั้น งานแง่ของผู้บริโภคแล้วการนำเข้าสินค้า และค่าธรรมเนียมพิเศษในการคุ้มครองอุตสาหกรรม ทำให้ผู้บริโภคต้องจ่ายเงินซื้อสินค้าในราคาแพง และคุณภาพอาจด้อยกว่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้านำเข้าในราคาตลาดโลก

ผลกระทบต่อรายได้รัฐบาล

การเข้ามาตราทางด้านการคลัง โดยเฉพาะภาษีเพื่อคุ้มครอง หรือส่งเสริมอุตสาหกรรมในประเทศนั้น ย่อมก่อให้เกิดรายได้แก่รัฐบาลจากการเก็บภาษีนำเข้า ค่าธรรมเนียมพิเศษ ตลอดจนรายได้จากภาษีการค้า ภาษีเทศบาล และภาษีเงินได้นิติบุคคล จากกิจการส่งเสริมการค้าและการมีกำไร ในขณะที่เดียวกันมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้า และภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรและวัตถุดิบ และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงเวลาหนึ่ง ทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้บางส่วนที่ควรได้รับไป ถ้ากิจการเหล่านี้สามารถดำเนินการได้เองอยู่แล้ว โดยไม่ต้องมีการส่งเสริม

ปัญหาและอุปสรรค

1. ราคา เนื่องจากขณะนี้ยังไม่สามารถผลิตเยื่อกระดาษยาวได้ ซึ่งต้องอาศัยการนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด ดังนั้นเมื่อราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกสูง จึงทำให้ผู้ผลิตภายในประเทศต้องซื้อวัตถุดิบในราคาสูง ต้นทุนการผลิตกระดาษสูง ส่งผลถึงราคากระดาษในประเทศสูงตามไปด้วย

2. วัตถุดิบ วัตถุดิบที่ใช้ผลิตเยื่อกระดาษชนิดายสั้นในประเทศไทย มีคุณภาพไม่ดี และมีปริมาณไม่สม่ำเสมอ จึงทำให้ผู้ผลิตภายในประเทศต้องแสวงหาวัตถุดิบอื่น ๆ มาทดแทน ทำให้มี ปัญหาเรื่องแหล่งวัตถุดิบที่ห่างไกลจากแหล่งผลิตจึงต้องเสียต้นทุนในการขนส่งเพิ่มขึ้น รวมทั้งปัญหาเรื่องการจัดกาาร และการเก็บรักษาด้วย

3. นโยบายของรัฐ ในเรื่องโครงการปลูกสวนป่าโตเร็ว ยังขาดความชัดเจน และแน่นอน การเพาะปลูกสวนป่าไม้โตเร็วที่จะนำมาใช้เป็นวัตถุดิบ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ โครงการปลูกสวนป่าไม้โตเร็วประสบกับปัญหาการรุกล้ำพื้นที่ป่าสงวน ปัญหาประชาชนที่อาศัยทำกินอยู่เดิม และข้อโต้แย้งด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ ปัจจุบันปัญหาวัตถุดิบจะเป็นปัญหาปริมาณไม่เพียงพอมากกว่าปัญหาด้านราคา กล่าวคือ โรงงานไม่มีความมั่นใจต่อปริมาณวัตถุดิบที่จะจัดหามาให้เพียงพอสำหรับป้อนโรงงานได้ในอนาคต จึงต้องสต็อกวัตถุดิบไว้มาก ส่งผลกระทบบให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นกว่าที่ควรจะเป็น

4. มลภาวะ อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ เป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ทั้งมลภาวะทางอากาศ และมลภาวะจากน้ำทิ้งที่มีสารเคมีผสมอยู่ เมื่อสารเคมีเหล่านี้ถูกปล่อยลงสู่แม่น้ำ ก็จะทำให้ปฏิกิริยากับสารอินทรีย์ต่าง ๆ เป็นสารประกอบชนิดใหม่ สารประกอบบางชนิดจะเป็นพิษอย่างร้ายแรงต่อมนุษย์ สัตว์ และสภาพแวดล้อม เช่น สารประกอบไดออกซิน ที่เกิดจากการใช้ก๊าซคลอรีนในกระบวนการฟอกเยื่อ สารประกอบชนิดนี้เป็นสารก่อมะเร็งที่มีพิษร้ายแรง และไม่สลายตัวตามสภาพธรรมชาติ ดังนั้นแม้ว่าโรงงานจะมีระบบกำจัดของเสียที่มีประสิทธิภาพก็ไม่สามารถขจัดสารพิษบางชนิดให้หมดไปได้ ปัญหาด้านมลภาวะจึงเป็นปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งของอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ

5. ภาษีอากร เนื่องจากต้องจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่ม และได้รับการคืนภาษีล่าช้า ไม่สามารถนำวงเงินนั้นไปประกันกับธนาคารได้

6. การบริหารงาน ผู้บริหารงานยังขาดความรู้ ประสบการณ์ เกี่ยวกับการใช้วิทยาการผลิิตสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มผลผลิตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง นอกจากนี้บุคคลากรยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร โดยเห็นได้จากประสิทธิภาพการผลิตของพนักงานบางโรงงานอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

7. ต้นทุนพลังงาน อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ต้นทุน ด้านพลังงานสูงถึงร้อยละ 21.23 ของต้นทุนการผลิตรวม โดยเฉพาะเมื่อค่าไฟฟ้ามีราคาสูงจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตต่างประเทศได้

8. ตลาดต่างประเทศ อาจแยกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

8.1 การส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศต้องจำหน่ายในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต ทั้งนี้เพราะต้องแข่งขันกับผลิตภัณฑ์จากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ ซึ่งจำหน่ายอยู่ในตลาดโลกในราคาต่ำกว่ามาก

8.2 ค่าระวางบรรทุกสูงมาก ทำให้ต้องตั้งราคาจำหน่ายในตลาดต่างประเทศสูงตามไปด้วย ยิ่งก่อให้เกิดปัญหาการแข่งขันกับผลิตภัณฑ์จากประเทศอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

8.3 ปัญหาการท่วมตลาดของผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศแถบยุโรป ซึ่งมีอยู่บ่อยครั้ง เพราะผลิตภัณฑ์กระดาษคราฟท์จากประเทศดังกล่าว สามารถผลิตได้ในต้นทุนที่ต่ำมากและมีคุณภาพดี ฉะนั้นสินค้าจากไทยจึงไม่สามารถเข้าไปแข่งขันในตลาดดังกล่าวได้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ เป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาประเทศ แต่ในระยะที่ผ่านมาอุตสาหกรรมประเภทนี้มีการขยายตัวในอัตราที่ต่ำมาก แม้บริษัทพินิคซ์ พัลป์แอนด์เพเพอร์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผลิตเยื่อกระดาษที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจะเข้ามาในตลาด แต่เมื่อรวมกำลังการผลิตของโรงงานทุกแห่งในประเทศแล้ว ก็ยังต่ำกว่าปริมาณความต้องการใช้ ปัญหาการขาดแคลนเยื่อกระดาษจึงไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปได้ ซึ่งทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอีก เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมกระดาษและการพิมพ์ รวมทั้งอุปทานของเยื่อกระดาษในตลาดโลกไม่สามารถเพิ่มได้ทันกับความต้องการ

สถานการณ์เช่นนี้ นักลงทุนต่างมองเห็นสู่ทางด้านการตลาดที่แจ่มใส หลายรายได้ยื่นโครงการปลูกสร้างสวนป่าไม้โตเร็ว และโครงการผลิตเยื่อกระดาษเพื่อขอรับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโครงการผลิตเยื่อกระดาษที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมถึง 7 โครงการแต่อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ความสามารถด้านการจัดการ เงินทุน และเทคโนโลยีสูงมาก นอกจากนี้ยังประสบปัญหาความไม่เพียงพอของวัตถุดิบที่จะมาป้อนโรงงาน ทำให้อุตสาหกรรมประเภทนี้ไม่ขยายตัวเท่าที่ควร โครงการลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมไว้นั้น ยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าจะดำเนินการตามโครงการได้ทั้งหมด เพราะปัจจุบันมีเพียงโครงการขยายโรงงานของ บริษัท พินิคซ์ พัลป์แอนด์เพเพอร์ และถ้านับรวมโครงการที่ขอรับการส่งเสริมทั่วประเทศ ก็มีโครงการขยายโรงงานของ บริษัท เยื่อกระดาษสยาม จำกัด อีกเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่มีความคืบหน้า และมีศักยภาพที่จะเป็นจริงขึ้นมาได้ โดยโครงการขยายโรงงานของทั้ง 2 บริษัทจะมีกำลังการผลิตรวมกันประมาณ 150,000 ตันต่อปี เมื่อรวมกับกำลังการผลิตของโรงงานในประเทศที่มีอยู่เดิมประมาณ 146,000 ตันต่อปี กำลังการผลิตก็จะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 296,000 ตันต่อปี ซึ่งโครงการขยายโรงงานของ บริษัท พินิคซ์ พัลป์แอนด์เพเพอร์ จำกัดนั้นได้เสร็จงานปีพ.ศ. 2534 แล้ว ส่วนบริษัท เยื่อกระดาษสยาม จำกัด จะแล้วเสร็จงานปลายปีพ.ศ. 2536 นั้น ปริมาณความต้องการใช้ก็ยิ่งจะสูงขึ้น ขณะเดียวกัน

เยื่อกระดาษที่ผลิตได้ในปัจจุบันรวมกัน ทั้งที่ผลิตตามโครงการในอนาคตล้วนแต่เป็นเยื่อกระดาษยีสันทั้งสิ้น การหวังพึ่งตนเองด้านอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษทั้งหมดในระยะอันใกล้ยังเป็นไปได้อยาก แต่การที่จะปล่อยให้สถานการณ์การพึ่งพาการนำเข้าเยื่อกระดาษจากต่างประเทศ ที่ทำให้ต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศถึงปีละประมาณ 3,000 ล้านบาท และถ้ารวมการนำเข้ากระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษ มูลค่าจะสูงถึงปีละกว่า 8,000 ล้านบาท และมีแนวโน้มว่ามูลค่าการนำเข้าจะยิ่งเพิ่มสูงขึ้นยังคงดำเนินอยู่ต่อไป ย่อมไม่เป็นผลดีต่อดุลการค้า และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างแน่นอน

ส่วนทางด้านอุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์นั้น พบว่า อุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศเกือบทั้งสิ้น มีเพียงเคมีภัณฑ์บางชนิดเท่านั้นที่จำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งช่วยรับซื้อกล่องกระดาษเก่า และเศษกระดาษที่นำมาใช้แล้ว นำไปผสมเป็นเยื่อกระดาษเพื่อใช้ในการผลิตกระดาษคราฟท์ และเป็นแหล่งที่มีการจ้างงานเป็นจำนวนมากแห่งหนึ่ง

อุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์ เป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องขึ้นอีกหลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมทำกล่องกระดาษ ทำถุงบรรจุผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ ทั้งเพื่อการส่งออก และจำหน่ายภายในประเทศ ในอดีตที่ผ่านมา กระดาษคราฟท์จำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ นับเป็นการสูญเสียเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการผลิตได้เองภายในประเทศ การนำเข้าก็ลดลงตามลำดับ จนกระทั่งเริ่มมีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศด้วย แม้จะมีปริมาณไม่มากนักก็ตาม จนมาปีพ.ศ. 2530 ได้เริ่มมีการส่งออกมากกว่าการนำเข้ามามากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการลงทุนผลิตเยื่อกระดาษในประเทศเพิ่มขึ้น แต่ต้องให้ความสำคัญสอดคล้องกับศักยภาพของวัตถุดิบที่จะใช้ ทั้งชนิดวัตถุดิบ แหล่งวัตถุดิบ และปริมาณวัตถุดิบที่ตรงงานจะสามารถจัดหาได้อย่างต่อเนื่อง ปริมาณที่มากพอกับความต้องการ
2. เนื่องจากมีการขาดแคลนวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตเยื่อ จึงอาจพิจารณาเอาวัตถุดิบชนิดอื่น ๆ มาใช้ผลิตเยื่อกระดาษ นอกเหนือจากวัตถุดิบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น ไม้โกงกา ไม้

ยางพารา ไม้กระถินณรงค์ หญ้าขจรจบ นอกจากนี้ยังอาจจัดหาแหล่งวัตถุดิบในประเทศเพื่อนบ้าน แล้วนำเข้ามาในรูปของแผ่นขึ้นไม้ลับ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มแหล่งวัตถุดิบของโรงงานภายในประเทศได้อีก มาก เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านของเรามีพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมมากพอที่จะปลูกสวนป่าไม้โตเร็วชนิด ต่าง ๆ ได้

3. ศึกษาแนวทางการเป็นไปได้ และส่งเสริมให้มีการผลิตเยื่อกระดาษชนิดยาว เพื่อทดแทนการนำเข้า เพราะ ณปัจจุบันยังไม่มีการผลิตเยื่อกระดาษชนิดนี้ภายในประเทศ

4. รัฐบาลควรรักษาความช่วยเหลือ โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำให้ แก่กลุ่มอุตสาหกรรมผู้ผลิตกระดาษคราฟท์ โดยเฉพาะผู้ผลิตรายเล็ก ๆ ซึ่งมักจะขาดแคลนเงินทุน ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว และการปรับปรุงคุณภาพกระดาษไม่อาจทำได้เท่าที่ควร

5. เนื่องจากประเทศไทย ยังมีการบริโภคกระดาษคราฟท์ไม่มากเท่ากับประเทศ อุตสาหกรรมอื่น ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้กระดาษคราฟท์ โดยการ ส่งเสริมและพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ในการบรรจุหีบห่อ สำหรับอุตสาหกรรมการส่งออก และใน ธุรกิจต่าง ๆ เพื่อให้มีการใช้กระดาษคราฟท์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนการชี้แนะให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์จาก กระดาษคราฟท์ จะไม่ก่อให้เกิดปัญหา เช่นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก

6. หน่วยผลิตเองควรพิจารณาด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของบุคลากรภายในองค์กรเอง ว่ามีพื้นฐานสามารถรองรับ การเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้มากน้อยเพียงใด การวางแผนกำลังคนทางด้านเทคนิค และการพัฒนาของ หน่วยงาน การจัดการ และการบริหารกิจการ เช่น การบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วม การเสนอแนะปัญหาและหนทางแก้ปัญหา และที่สำคัญคือ ทักษะคติของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนา เทคโนโลยี

7. รัฐบาลควรมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้หน่วยผลิต มีความสามารถทางด้าน เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น เช่น การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี โดยผ่านทางสถาบัน วิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี การสร้างแรงจูงใจทางด้านภาษี และการให้การอุดหนุนชดเชย โดยตรงต่อความพยายามการลงทุนทางด้านเทคโนโลยี การออกกระเป๋ยบการนำเข้าเทคโนโลยี

8. ค่าระวางเรือบรรทุก ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการส่งออก ซึ่ง ยังเป็นปัญหา และอุปสรรคอยู่มาก รัฐควรมีบทบาทในการเร่งพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็น สิ่งจูงใจให้มีการส่งออกมากยิ่งขึ้น เพราะอุตสาหกรรมนี้มีความพร้อมที่จะส่งออกอยู่แล้ว

เอกสารอ้างอิง

- กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ . 2536 . เยื่อกระดาษ . กรุงเทพมหานคร . (กุมภาพันธ์ 2536) .
- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ . 2534 . รายงานการค้าเรื่องแนวโน้มอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ . กองวิจัยสินค้าและการตลาด . (มิถุนายน 2534) .
- _____ . 2535 . รายงานการค้าเรื่องความต้องการใช้เยื่อในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์กระดาษ . กองวิจัยสินค้าและการตลาด . (มิถุนายน 2535)
- ดาร์รี่ พงษ์ปาลิต . 2533 . "อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและกระดาษ" . วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ จำกัด . (สิงหาคม 2533) .
- ดาว มงคลสมัย . 2530 . อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในประเทศไทย . รายงานเสนอต่อสมาคมอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษไทย . (28 กันยายน 2530)
- ไตรรัตน์ ฤทธิมณี . 2536 . เจ้าหน้าที่การค้าบริษัทปูนซีเมนต์ไทย . สัมภาษณ์ , 20 สิงหาคม 2536 .
- ธนาคารกสิกรไทย . 2533 . การขาดแคลนวัตถุดิบ : ปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขของอุตสาหกรรมกระดาษ . ส่วนวิจัยธุรกิจอุตสาหกรรม . กรกฎาคม 2533 .
- _____ . 2528 . ไม้เอนกประสงค์ . ส่วนวิจัยธุรกิจอุตสาหกรรม . (กรกฎาคม 2528) .
- ธนาคารแห่งประเทศไทย . 2532 . สรุปภาวะธุรกิจและอุตสาหกรรม ปี 2531-2532(ม.ค.-มิ.ย.) . หน่วยการอุตสาหกรรมฝ่ายวิชาการ .

นิรัชรา เบญจนิรัตติสัย . 2531 . "เยื่อกระดาษกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์กระดาษ" . เอกสารประกอบ การสัมมนา วัตถุประสงค์กับความหวังการส่งออก กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ .
สิงหาคม 2531 .

นันทา ยาคา . 2529 . ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกระดาษคราฟท์ . รายงานเสนอ กอง
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม . กันยายน 2529 .

_____ . 2535 . รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ปี 2534 และแนวโน้มอนาคต .
รายงานเสนอ กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม .

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย . 2533 . รายงานสถานการณ์ผลิตภัณฑ์กระดาษและ
เยื่อ . (พฤศจิกายน 2533)

_____ . 2534 . รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปี 2534 และแนวโน้มอนาคต :
น. 183-196 . (โรเนียว)

ฝ่ายวนวัฒนวิจัยกรมป่าไม้ . 2527 . "ไม้ยูคาลิปตัส" . เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการป่าไม้ .
(มกราคม 2527) .

เพ็ญศรี นามประเสริฐ . 2527 . "การผลิตเยื่อกระดาษจากต้นยูคาลิปตัส" . เกษตรอุตสาหกรรม . 1(3) . (20-26 สิงหาคม 2527) .

สิริต แดดภู และคณะ . 2533 . สถานการณ์และภาวะการผลิตอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ . รายงานเสนอต่อศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม . กรกฎาคม
2533 . กรุงเทพมหานคร .

Pulp & Paper International . 1993 . Pulp . (January , 1993) : p. 7 .

